

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

(1ο ΤΜΗΜΑ)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 15-9-2002

Στην Αθήνα, σήμερα 15 Σεπτεμβρίου 2002, ημέρα Κυριακή και ώρα 17.30 στην Αίθουσα 150 (1ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Βουλευτή κ. Αναστασίου Μαντέλη με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια - Περίθαλψη, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Άστεγοι, Εφηβεία, Ευθανασία» της Σύνοσης Κειμένων των μαθητών της Α' και της Β' Τάξης των Ενιαίων Λυκείων, των Τ.Ε.Ε. και των Σχολών Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Ζ' Σύνοδος 2001-2002 (1η συνεδρίαση).

Στη συνεδρίαση συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίδου Άννα (Α' Θεσσαλονίκης), Αγγελίδου Χριστίνα (Νομός Ροδόπης), Αθανασούλιας Ανδρέας (Β' Αθήνας), Αθηνόδωρος Αθηνόδωρος (Λευκωσία - Κύπρος), Ακριβοπούλου Αντωνία (Στουτγάρδη - Γερμανία), Άλντους Αριάδνη (Β' Αθήνας), Απέργης Χρήστος (Νομός Κυκλάδων), Αποστόλου Κων/νος (Νομός Φλώρινας), Βασιλείου Σωτηρούλα (Πάφος - Κύπρος), Βαφειάδου-Τσολακίδου Φωτεινή (Νομός Έβρου), Βούρβου Μαρία (Νομός Ιωαννίνων), Γαλίτη Χριστίνα (Επικρατείας), Παννούλη Ηλιάνα (Β' Αθήνας), Πολετζόγλου Μαρία (Νομός Αχαΐας), Πώργου Ειρήνη (Β' Αθήνας), Γκολέμη Σωτηρία-Εβελίνα (Β' Αθήνας), Γουίδης Χαρίλαος (Νομός Πιερίας), Γρηγοράκη Γραμματική (Νομός Ηρακλείου), Γρίβα Παγώνα (Νομός Φωκίδας), Διαμαντάκη Μαρία (Νομός Ρεθύμνης), Εμμανουήλ Άννα (Νομός Κοζάνης), Ευαγγελινού Ελένη (Νομός Ευβοίας), Ευθυμίου Αλέξανδρος (Νομός Λάρισας), Ευσταθίου Άγγελος (Β' Πειραιά), Ζηκίδη Βασιλειάνα-Μαρία (Νομός Φθιώτιδας), Θανοπούλου Βασιλική (Νομός Μαγνησίας), Θεοχάρη Μαρία (Νομός Τρικάλων), Θωμά Αναστασία (Β' Αθήνας), Ιγνατιά-

δου Ελπίδα (Α' Θεσσαλονίκης), Καναρά Κατερίνα (Νομός Καρδίτσας), Καπακτού Στεφανία-Αγγελική (Β' Αθήνας), Καραϊνδρος Χρήστος (εισηγητής) (Β' Αθήνας), Καρύδη Αναστασία (Νομός Ηρακλείου), Καρυώτη Ηράκλεια (Β' Θεσσαλονίκης), Κατσαλή Ελένη (Β' Αθήνας), Κλεάνθους Δημοσθένης (Νομός Λευκωσία - Κύπρος), Κουκουβιτάκης Στυλιανός (Β' Αθήνας), Κουλούρης Ανδρέας (Νομός Κέρκυρας), Κουρνιώτη Βασιλική (Νομός Λάρισας), Κουρούτζας Χρήστος (Α' Αθήνας), Κουτουρίνη Αγγαία (Νομός Άρτας), Κρουσόβαλης Μενέλαος (Α' Θεσσαλονίκης), Κυριακόπουλος Φώτης (Νομός Αχαΐας), Κύρου Κατερίνα (Επικρατείας), Κωνσταντινίδου Μαρία (Νομός Ξάνθης), Λαζαρόπουλος Νικόλαος (Νομός Λάρισας), Λάππας Νικόλαος (Νομός Καρδίτσας), Λεούση Καλλιόπη (Α' Πειραιά), Λιόση Θεοδώρα (Υπόλοιπο Αττικής) και Λόγα Κωνσταντίνα (Α' Θεσσαλονίκης).

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκε και το μέλος του εκπαιδευτικού προγράμματος «Βουλή των Εφήβων» κ. Ιωάννης Παννόπουλος, Ιστορικός.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Είναι τιμή και χαρά για μένα που προεδρεύω σ' αυτή την Επιτροπή. Γνωρίζετε πολύ καλά, ότι αυτός ο θεσμός έχει δημιουργηθεί και λειτουργεί για να υπάρχει ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των εφήβων και των νέων ανθρώπων για το πώς λειτουργεί το Κοινοβούλιο. Είναι θεσμός ευαισθητοποίησης του Κοινοβουλίου και των πολιτικών ανδρών, οι οποίοι διαμορφώνουν την κοινή γνώμη από τις ευαισθησίες, τις εμπειρίες, τις καινοτόμες ιδέες που συνοδεύουν τη νέα γενιά. Επομένως, είναι εξαιρετικά χρήσιμος για όλους και πρώτα απ' όλα για μας. Ιδέες, απόψεις και όλα αυτά που καταγράφονται στις εισηγήσεις, στα πρακτικά, πολλές φορές έχουν γίνει αντικείμενο συζητήσεων στη Βουλή και έχουν γίνει αναφορές σ' αυτές τις ιδέες και τις απόψεις που έχουν εκφραστεί από εσάς, γι' αυτό λοιπόν θέλω να σας ευχαριστήσω, να ευχηθώ, η συζήτησή μας να είναι λειτουργική τις τρεις ημέρες που θα συνεδριάσουν οι Επιτροπές και η Ολομέλεια της Βουλής που θα καταλήξει στα συμπεράσματα και στις θέσεις που εσείς θα ψηφίσετε και να είναι οδηγός για όλους μας.

Θα ήθελα, εν συνεχεία, να αναφερθώ στη διαδικασία. Στη Βουλή σεβόμαστε απόλυτα τον Κανονισμό και τη διαδικασία. Όλοι θέλουν να εκφράσουν τη γνώμη τους, ο καθένας με το δικό του τρόπο, και αν δεν υπήρχε ένας κανονισμός, πραγματικά δεν θα μπορούσαμε να βρούμε άκρη. Ο ρόλος, λοιπόν, του Προέδρου είναι να τηρεί τη διαδικασία.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χρήστος Καραϊνδρός.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΪΝΔΡΟΣ (Β' Αθήνας - Εισηγητής): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, οι εργασίες που κατατέθηκαν στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων θίγουν πολλά και σημαντικά θέματα. Είμαστε ευτυχείς που βρισκόμαστε σήμερα στη Βουλή των Ελλήνων. Εμείς οι έφηβοι Έλληνες εκπροσωπούμε τις μικρές πατρίδες. Ήπειρο, Μακεδονία, Ρούμελη, Κύπρο και άλλα μέρη που αποτελούν τη μεγάλη μας πατρίδα, την Ελλάδα.

Πιστεύουμε, σαν τους αρχαίους έφηβους Σπαρτιάτες, ότι θα γίνουμε καλύτεροι από τους μεγαλύτερους μας. Για να πετύχουμε, όμως, τους σκοπούς μας πρέπει να ενδιαφερθούμε για την κοινωνία στην οποία ζούμε και να εργαστούμε, ώστε να βοηθήσουμε στην επίλυση πολλών προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Πατί μπορεί ο κόσμος σήμερα να προοδεύει στην τεχνολογία, να κάνει τεράστια επιστημονικά άλματα, να διερευνά το διάστημα, αλλά, πιστεύω, πως στα κοινωνικά θέματα δεν έχουμε την ανάλογη ανάπτυξη.

Υπάρχει μια κοινωνική αδιαφορία, γιατί δεν είμαστε ενεργοί πολίτες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τεράστια κοινωνικά προβλήματα, τόσο παγκοσμίως όσο και στη χώρα μας. Τα κύρια προβλήματα, κατά τη γνώμη μου, είναι τα παρακάτω:

Το δημογραφικό πρόβλημα, δηλαδή, η υπογεννητικότητα που παρουσιάζεται στη χώρα μας και αποτελεί σημαντικό εθνικό, κοινωνικό και οικονομικό πρόβλημα. Η αναγκαιότητα της κρατικής παρέμβασης είναι προφανής. Προτείνω, λοιπόν, η πολιτεία να παρέχει ηθική και οικονομική ενίσχυση για τις πολύτεκνες οικογένειες, όπως επιδόματα, φοροαπαλλαγές και δωρεάν ιατρική περίθαλψη, καθώς και προστασία στις ανύπαντρες μητέρες, δημιουργώντας ειδικά κέντρα για την στέγασή τους και την οικονομική ενίσχυσή τους.

Ο ρατσισμός που παρατηρείται από τους έλληνες πολίτες, απέναντι σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, όπως είναι οι κάθε είδους μειονότητες, οι ομοφυλόφιλοι, οι φορείς του έιτζ, οι ναρκομανείς, οι πρώην κατάδικοι και άλλοι. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, να καλλιεργηθεί μια αντιρατσιστική νοοτροπία στα σχολεία με τη συνεργασία καθηγητών και μέσω αντιρατσιστικών βιβλίων. Επίσης, είναι αναγκαία, η βοήθεια για κοινωνική επανένταξη των περιθωριοποιημένων ατόμων.

Το πρόβλημα που αφορά τον τομέα της υγείας είναι σημαντικό. Για παράδειγμα, όπως ξέρουμε όλοι, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις δωροδοκίας και αμέλειας των ιατρικών παραγόντων. Ελλείψεις στον εξοπλισμό και στην υλικοτεχνική υποδομή είναι προφανείς.

Είναι αναγκαίο η πολιτεία να στρέψει το βλέμμα της στους μη προνομούχους συμπολίτες μας και να σταθεί δίπλα τους προσφέροντάς τους οικονομική και ηθική υποστήριξη. Χαρακτηριστικά είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες στη μεταφορά τους, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ανύπαντρες μητέρες, οι ηλικιωμένοι άνθρωποι και άλλοι.

Μείζον είναι το θέμα της αύξησης της εγκληματικότητας που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας και αξίζει την άμεση προσοχή της πολιτείας.

Η εξάπλωση των ναρκωτικών αποτελεί, ίσως, τον σημαντικότερο κίνδυνο που απειλεί το μέλλον της Ελλάδας, δηλαδή, εμάς τους νέους. Για την καταπολέμηση του προβλήματος απαιτείται η συνεργασία πολλών παραγόντων, όπως της οικογένειας, της πολιτείας, των εκπαιδευτικών φορέων και της ελληνικής αστυνομίας. Εξίσου απαραίτητη είναι και η δημιουργία θεραπευτικών κοινοτήτων, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των τοξικομανών που επιθυμούν να διαλέξουν τη ζωή και να απεξαρτηθούν.

Αξιοσημείωτη είναι και η έξαρση του φαινομένου των διαζυγίων τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας. Το φαινόμενο αυτό οδηγεί τους νέους σε αισθήματα κενού, σύγχυσης και θλίψης. Γι' αυτό είναι αναγκαία η ενίσχυση του θεσμού της οικογένειας, που διδάσκει αγάπη, επικοινωνία, αξίες και ιδανικά.

Πρέπει, επίσης, να αναφερθούμε και στον κλονισμό που υφίστανται οι διαπροσωπικές σχέσεις, παγκοσμίως, στην εποχή μας. Ο κλονισμός αυτός παρατηρείται σε πολλά επίπεδα σχέσεων, όπως για παράδειγμα στις σχέσεις μεταξύ γονέων και εφήβων, στις σχέσεις μεταξύ φίλων που τείνουν να είναι επιφανειακές. Το χάσμα αυτό οφείλεται στη διάσταση απόψεων και στην έλλειψη ειλικρινούς διάθεσης για τη γεφύρωση του χάσματος αυτού.

Ένα ακόμα θέμα, το οποίο αξίζει την προσοχή μας, είναι τα ψυχικά και σωματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος άνθρωπος, όπως ο αλκοολισμός, η παχυσαρκία, η κατάθλιψη, η υπερκατανάλωση φαρμάκων κ.λπ. Θεωρώ πως τα προβλήματα αυτά είναι αποτέλεσμα της πίεσης και του άγχους που επιβάλλει ο σύγχρονος τρόπος ζωής και στην Ελλάδα.

Θεωρώ, ακόμη, πως το κάπνισμα είναι θέμα που απασχολεί όλους εμάς τους νέους και πιστεύω, πως η καταπολέμηση του φαινομένου είναι απαραίτητη για την προστασία της υγείας όλων.

Επιπρόσθετα, θεωρώ, πως είναι αδιανόητο στην Ελλάδα του 2002 να υπάρχουν άστεγοι πολίτες, οι οποίοι στηρίζουν τη διαβίωσή τους στη φιλανθρωπία. Η πολιτεία οφείλει να μεριμνήσει γι' αυτούς.

Ένα ακόμα θέμα κοινωνικού προβληματισμού είναι και η ευθανασία και το κατά πόσον είναι δικαίωμα ενός ασθενή να διαλέγει ο ίδιος, αν επιθυμεί να έχει μια ζωή γεμάτη προβλήματα υγείας ή ένα λυτρωτικό θάνατο.

Τελειώνοντας, καλώ όλους εσάς, τους γνωστούς και άγνωστους φίλους από όλη την Ελλάδα να αφήσουμε τα προβλήματα της εφηβείας και να δούμε τη ζωή από άλλη οπτική γωνία με αισιοδοξία και δημιουργικότητα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αγλαΐα Κουτουρίνη.

ΑΓΛΑΪΑ ΚΟΥΤΟΥΡΙΝΗ (Νομός Άρτας): Ο εισηγητής με έχει καλύψει πλήρως. Θα ήθελα να έρθω σε κάποια προβλήματα, όπως αυτό του συστήματος υγείας. Δεν υπάρχουν δωμάτια για ασθενείς, υπάρχει πρόβλημα με τις εφημερίες στα νοσοκομεία, με την έλλειψη προσωπικού. Όπως μας έχει γίνει γνωστό και από τα Μ.Μ.Ε. θα πρέπει να λάβει κάποια μέτρα η πολιτεία για τα «φακελάκια».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Με συγχωρείτε που σας διακόπτω. Όποιος είναι προετοιμασμένος, έχει μπροστά του κάποιο χαρτί που μπορεί να το συμβουλευτεί. Στη Βουλή, όμως, δεν μιλάμε απαραίτητως προετοιμασμένοι. Λέμε αυτό που νιώθουμε, αυτό που πιστεύουμε, χωρίς να φοβόμαστε κανέναν. Επομένως, μη φοβάστε κανέναν και πέστε αυτό που θέλετε.

ΑΓΛΑΪΑ ΚΟΥΤΟΥΡΙΝΗ (Νομός Άρτας): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να συνεχίσω; Υπάρχουν, επίσης, προβλήματα με τους γέροντες. Οι άνθρωποι αυτοί αντιμετωπίζονται με βάνουσο τρόπο. Όταν λέω βάνουσο, εννοώ, ότι δεν τους φέρονται και τόσο καλά. Παίρνουν κάποιες πενιχρές συντάξεις και δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τη σημερινή ζωή λόγω αύξησης του πληθωρισμού. Τα φάρμακα είναι ακριβά. Το Ι.Κ.Α. δεν έχει κάποιους γιατρούς.

Απ' όσο ξέρω, τα νοσοκομεία όσο πάνε και χειροτερεύουν. Ο προηγούμενος ομιλητής ανέφερε τον κοινωνικό ρατσισμό που αφορά κάποιες μειονότητες, κυρίως βορειοηπειρώτες και μουσουλμάνους. Οι Μουσουλμάνοι βρίσκονται, κυρίως, στον Έβρο και στη Θράκη.

Όσον αφορά την υπογεννητικότητα, εξαιτίας διάφορων προβλημάτων δεν αυξάνεται ο πληθυσμός, όπως λόγω αμβλώσεων, λόγω μονογαμικών οικογενειών και για διάφορους άλλους λόγους.

Κύριε Πρόεδρε, νιώθω πολύ ευχαριστημένη που είμαι εδώ και μπορώ να εκφράσω την άποψή μου πάνω σε αυτά τα θέματα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε την Έφηβο Βουλευτή Κουτουρίνη Αγλαΐα από την Άρτα. Μας παρουσίασε τις θέσεις της για πολλά ζητήματα. Ήταν εμφανές, ότι κύρια, στόχευε στα ζητήματα υγείας. Με πολύ παρατηρητικότητα επεσήμανε τα κρίσιμα ζητήματα της υγείας.

Θα παρακαλούσα να λάβει το λόγο η Έφηβος Βουλευτής Καρύδη Αναστασία από το Ηράκλειο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΡΥΔΗ (Νομός Ηρακλείου): Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, συνάδελφοι Βουλευτές είμαι η Καρύδη Αναστασία από το Ηράκλειο της Κρήτης. Είμαστε εδώ για ένα όρα-

μα μιας καλύτερης πατρίδας. Πριν από λίγους μήνες μας δόθηκε η ευκαιρία να εκφράσουμε τους προβληματισμούς μας απέναντι στα φλέγοντα ζητήματα που απασχολούν τη σύγχρονη ελληνική κοινωνία. Προσωπικά, θεώρησα, πως αφητηρία όλων των προβλημάτων που εξακολουθούν να υφίστανται έντονα στις ημέρες μας αποτελεί το οξυύτατο φαινόμενο της υπογεννητικότητας. Το φαινόμενο αυτό γίνεται αντιληπτό σε όλες τις πτυχές του καθημερινού μας βίου. Σύμφωνα με τα στατιστικά, δημογραφικά στοιχεία η δεκαετία 1980-1990 προκύπτει πως η μείωση του ρυθμού αύξησης του πληθυσμού, εμφανίζεται απειλητική για τα ελληνικά δεδομένα. Επιπρόσθετα, το φαινόμενο αυτό εντείνει τη μείωση της παραγωγικότητας, την ερήμωση της υπαίθρου, ενώ παράλληλα ελαττώνεται ο νεανικός πληθυσμός και αυξάνονται οι ηλικιωμένοι και οι αλλοδαποί, με αποτέλεσμα την επιβάρυνση των ασφαλιστικών ταμείων και όχι μόνο. Η επικινδυνότητα του φαινομένου αυτού διαφαίνεται, επίσης, και στο μειωμένο δυναμικό των στρατευσίμων, προκαλώντας μας ανασφάλεια και αγωνία για τη φύλαξη των συνόρων και της χώρας γενικότερα. Έχοντας ως εφιαλτήριο τα αίτια που προέξηναν την παρούσα κατάσταση, καλούμαστε να δώσουμε και τη λύση.

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που έχουν οδηγήσει στην έξαρση της υπογεννητικότητας είναι σαφώς το υψηλό κόστος ζωής και το χαμηλό βιοτικό επίπεδο, που επιβαρύνει την οικονομική κατάσταση της ελληνικής κοινωνίας. Σε αυτό συμβάλλουν καθοριστικά η ανεργία, το στεγαστικό πρόβλημα, η αστυφιλία και η ενασχόληση της γυναίκας επαγγελματικά. Επιπλέον, η αύξηση του αριθμού των μονογονεϊκών οικογενειών και η πληθώρα των διαζυγίων αποδεικνύουν περίτρανα την κρίση του θεσμού της οικογένειας. Επιπρόσθετα, η έλλειψη βρεφονηπιακών σταθμών και άλλων παρεμφερών μέτρων που θα ανακούφιζαν την εργαζόμενη πολύτεκνη μητέρα, φανερώνουν την απουσία της πολιτείας απέναντι στο ζήτημα αυτό.

Μπροστά στο πρόβλημα της υπογεννητικότητας που γιγαντώνεται μέρα με την ημέρα απαιτείται συλλογική προσπάθεια, σθένος και αποφασιστικότητα για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή του. Ειδικότερα, η συνεργασία της πολιτείας με την Εκκλησία θα ήταν εποικοδομητική για την υποστήριξη του μοντέλου της πολυμελούς οικογένειας αλλά και της ηθικής και οικονομικής ενίσχυσης της με μεγαλύτερα επιδόματα και με την ίδρυση περισσότερων βρεφονηπιακών σταθμών. Επιπλέον, θα συντελούσε αποφασιστικά και η διακομματική συνεργασία στην παροχή εργασιακών προνομίων στις πολύτεκνες μητέρες, στη στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσης των παιδιών τους, καθώς και στην επαγγελματική αποκατάσταση αυτών.

Ακόμα, σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση του προβλήματος της υπογεννητικότητας θα έπαιζε η προβολή μιας θετικής εικόνας της πολυμελούς οικογένειας από τα Μ.Μ.Ε.

καθώς, βέβαια, και το παράδειγμα των ίδιων των πολιτικών, οικονομικών και άλλων ισχυρών προσωπικοτήτων της χώρας μας.

Τέλος, ένα μεγάλο κεφάλαιο για την αντιμετώπιση του φαινομένου της υπογεννητικότητας αποτελεί η καταπολέμηση της ανεργίας και η ηθική και οικονομική συμπαράσταση της πολιτείας στην ανύπαντρη μητέρα.

Ολοκληρώνοντας το λόγο μου θα ήθελα να εκφράσω την ευχή, η πολιτεία να κάνει πραγματικά τολμηρά βήματα για τη λύση του σοβαρότερου, ίσως, προβλήματος της πατρίδας μας σήμερα, δηλαδή της υπογεννητικότητας, που χωρίς αυτό θα μπορούσαμε να φανταστούμε μία πατρίδα πιο δυνατή, πιο προοδευτική, πιο εθνικά υπερήφανη, αφού θα ένιωθε τη στήριξη του έμφυχου υλικού της και έτσι θα γινόταν πραγματικά άτρωτη. Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε την Έφηβο Βουλευτή Καρύδη Αναστασία από το Ηράκλειο Κρήτης. Μας παρουσίασε κύρια το ζήτημα της υπογεννητικότητας συνδυασμένο με την κρίση και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική οικογένεια σήμερα. Με πολύ εύστοχες παρατηρήσεις και εξίσου εύστοχες προτάσεις έβαλε το ζήτημα προς συζήτηση στην Επιτροπή μας.

Θα παρακαλούσα να λάβει το λόγο ο Έφηβος Βουλευτής Απέργης Χρίστος από το Νομό Κυκλάδων.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠΕΡΓΗΣ (Νομός Κυκλάδων): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, ονομάζομαι Χρίστος Απέργης και έρχομαι από τη Τήνο.

Όλοι βλέπουμε πλέον, ότι τα προβλήματα της σημερινής κοινωνίας, με τα οποία άλλωστε ασχολείται και η Επιτροπή μας, είναι πλέον πολλά και βαραίνουν τον καθένα μας. Αρχικά το δημογραφικό μας υπενθυμίζει ότι λιγοστεύουμε και ότι η ελληνική κοινωνία γερνά. Υπάρχουν, όμως, κίνητρα για τη δημιουργία νέων και πολυπληθών οικογενειών, ή η γεμάτη από ιδιοτέλεια νοοτροπία της πραγματοποίησης μιας αξιόλογης καριέρας βάζει στο περιθώριο τη δημιουργία οικογένειας και κυριαρχεί στη σκέψη των νέων ανθρώπων;

Η αστυφιλία κάνει αφαίμαξη στην ελληνική ύπαιθρο και καθιστά την Ελλάδα υδροκέφαλη, αφού ένας στους δύο κατοίκους μένει στα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα. Σε συνδυασμό μάλιστα με το δημογραφικό πρόβλημα ερημώνει τα χωριά ή τα αφήνει με 20 γέροντες, μία κατάσταση πολύ συνηθισμένη στην Τήνο, όσο και στο μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής επικράτειας. Υπάρχουν, όμως, κίνητρα για αποκέντρωση, ή θεωρούμε ότι η Ελλάδα είναι η Αθήνα και δύο-τρία άλλα μεγάλα αστικά κέντρα;

Στη συνέχεια κάνουμε λόγο για τον ρατσισμό. Κάνουμε προσπάθεια κατανόησης του διαφορετικού ή μένουμε στις θεωρίες, αδιαφορώντας για τον τοίχο που υπάρχει μεταξύ πλειοψηφίας και μειονοτήτων;

Προσεγγίζουμε το φλέγον ζήτημα της υγείας. Είναι άδικο να μην παραγνωρίζουμε το λειτούργημα, που επιτελεί

ένα μεγάλο μέρος γιατρών και νοσηλευτών. Αλλά, γιατί ακόμα το Ε.Σ.Υ. είναι ένας ασθενής σε κρίσιμη κατάσταση; Χαρακτηριστικό παράδειγμα υπάρχει στον τόπο μου, στη Τήνο. Υπάρχουν 1500 παιδιά και δεν υπάρχει παιδίατρος εδώ και δύο χρόνια.

Αν και γίνονται προσπάθειες για μία βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με ειδικές ανάγκες, η καθημερινή στάση ενός σημαντικού μέρους της κοινωνίας μας δεν φανερώνει ούτε κατανόηση ούτε διάθεση για βοήθεια στον αγώνα που κάνουν. Η βία, τα ναρκωτικά, το κάπνισμα και ο αλκοολισμός αποτελούν καταφύγιο πολλών νέων μπροστά στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα. Πώς θα βρεθούν οι τρόποι, ώστε να γίνει κατανοητό, ότι αυτά τα καταφύγια είναι σκοτεινά υπόγεια και αντί να λύσουν γεννούν πολλά άλλα προβλήματα; Η ανεργία και το αβέβαιο μέλλον αποτελούν το μεγάλο εφιάλτη των νέων που τον γνωρίζουν αμέσως μετά την αποφοίτηση από ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα, για την εισαγωγή στο οποίο απαιτείται τεράστιος κόπος. Μπορεί, όμως, να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, ή τα απογοητευτικά ποσοστά ανεργίας θα διαιωνίζονται; Τα ερωτήματα αυτά έχουν απαντηθεί από όλους εμάς τους νέους που εδώ και 7 χρόνια ανταποκρινόμαστε σε αυτή την υπέροχη πρωτοβουλία της Βουλής. Μένει, όμως, και η απάντηση αυτής της σκληρής, ανταγωνιστικής, αδιάφορης και απρόσωπης κοινωνίας, η οποία εύχομαι να μοιραστεί τη δική μας φαντασία, την αισιοδοξία και την όρεξη για ένα καλύτερο αύριο.

Θα ήθελα να κάνω και μία μικρή αναφορά στην εργασία που έκανα για την εισαγωγή, εδώ στη Βουλή των Εφήβων. Αναφέρθηκα στο πρόβλημα της περιθάλψης που υπάρχει στην Τήνο, καθώς το Κέντρο Υγείας δεν είναι ούτε επαρκώς στελεχωμένο, ούτε υπάρχει η κατάλληλη υλική υποστήριξη. Οι γιατροί δεν έχουν κίνητρα για να έρθουν σε μικρές πόλεις και χωριά, όπως είναι η Τήνος και τα χωριά της, όπως είναι και αρκετά χωριά στην Ελλάδα.

Προτείνω να υπάρχουν επιδόματα για τους γιατρούς, που επιλέγουν να έρθουν σε μικρές πόλεις για να καλύψουν τις κενές οργανικές θέσεις στα κέντρα υγείας και στα αγροτικά ιατρεία. Επίσης, να γίνεται τακτική ενημέρωσή τους, έστω μέσω ιστοσελίδας στο διαδίκτυο, από το κέντρο υγείας, το οποίο θα τους ενημερώνει για όλες τις εξελίξεις στον τομέα της υγείας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ο Έφηβος Βουλευτής Χρίστος Απέργης παρουσίασε το δημογραφικό πρόβλημα σε σχέση με την υγεία. Αυτά τα δύο προβλήματα τα συνέδεσε με τη Νήσο Τήνο. Οι προτάσεις του Εφήβου Βουλευτή σημειώνονται για την ψήφιση στη συνέχεια.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Νικόλαος Λαζαρόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Λάρισας): Πολ-

λές φορές ακούω από τους μεγάλους να μου αποκρίνονται, πως σήμερα βιώνουμε το τέλος των ιδεολογιών, όταν τους ρωτάω, γιατί η κοινωνία μας στερείται όμορφων ιδανικών και αξιών. Αρκετοί δεν αναλύουν την παραπάνω εξήγηση. Μερικοί που προσπαθούν να μου την τεκμηριώσουν, ασπάζονται το γεγονός ότι η αλματώδης οικονομική ανάπτυξη της ανθρωπότητας και οι επικρατούσες εκσυγχρονιστικές τάσεις δεν είναι δυνατόν να συμπλέουν με ρομαντικά όνειρα ταξικών αγώνων, που δεν ανήκουν στο σήμερα. Δεν επιδιώκω να δώσω την εικόνα ενός ασυμβίβαστου ιδεολόγου. Ζητώ μια απάντηση για το ποιοι ευθύνονται για την καταβράθρωση των ιδεολογιών, που θα έπρεπε να εμπνέουν κυρίως τους νέους. Ίσως να ευθύνονται οι γονείς μας, οι δάσκαλοί μας ή οι κατά καιρούς ηγεσίες.

Έννοιες, όπως η κοινωνική δικαιοσύνη, η αξιοκρατία, η ισότητα, η αλληλεγγύη δε θέλουμε στην πορεία του χρόνου να αναλύονται σε κάποια εγκυκλοπαιδεια και να τις αναζητούμε στο μέλλον, χάριν γενικότερης μόρφωσης. Είναι ανάγκη να ακουστεί και η φωνή εκείνων των νέων, που δεν μπόρεσαν να είναι Έφηβοι Βουλευτές αυτήν τη στιγμή και έχουν τον ίδιο προβληματισμό με το δικό μου. Πιστεύω ότι δε χάθηκαν οι ιδεολογίες, αλλά χρειαζόμαστε συμπαρασάτες, εμπνευσμένους ανθρώπους, ειλικρινείς και τίμους για να μας κατευθύνουν στην υλοποίηση των οραματισμών μας. Οι νέοι θα πρέπει να έχουν ουσιαστικά ερείσματα για να πραγματοποιήσουν τους οραματισμούς τους.

Οι στόχοι μας πραγματώνονται μέσα σε υλιστικά πλαίσια, διότι η κοινωνία μας όσο και αν προόδευσε έχει υλιστικά ερείσματα. Όλοι ενδιαφέρονται για την απόκτηση οικονομικών πόρων και για μια καλή καριέρα. Όταν λέμε ότι έχουμε μια καλή κοινωνία, δε σημαίνει ότι αυτό συνεπάγεται μια καλή επαγγελματική αποκατάσταση, αλλά μία κοινωνία πολιτών που βιώνουν τα αγαθά της με ίσους όρους.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Η τοποθέτηση του Έφηβου Βουλευτή πιστεύω ότι αναφέρεται σε όλες τις Επιτροπές. Θα εισηγήμην σε όλους σας να δεχθούμε, ότι είναι αντικείμενο της Επιτροπής μας και να μας προβληματίσει αντίστοιχα.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Στέλιος Κουκουβιτάκης.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΑΚΗΣ (Β' Αθήνας): Το βασικότερο αγαθό για τον άνθρωπο είναι η υγεία. Ο σημαντικότερος κίνδυνος που απειλεί σήμερα τους νέους είναι τα ναρκωτικά. Το πιο διαδεδομένο ναρκωτικό στις μέρες μας για τους νέους είναι το τσιγάρο. Το κάθε τσιγάρο περιέχει πάνω από 5.000 χημικές ουσίες, οι οποίες προκαλούν, μεταξύ άλλων, καρκίνο του πνεύμονα, βρογχίτιδες, δυσκολία στην αναπνοή, μείωση της φυσικής αντοχής κ.λπ.. Το κάπνισμα στην Ελλάδα είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, που αφορούσε δείγμα ατόμων άνω των 15 ετών, περίπου 1 στους 2 Έλληνες καπνίζει. Πίσω από το πρόβλημα αυτό κρύβονται τεράστια οικονομικά συμφέροντα. Καθημε-

ρινά βλέπουμε δεκάδες διαφημίσεις τσιγάρων, και έτσι μας γίνεται μία συστηματική πλήση εγκεφάλου.

Παγκοσμίως το κάπνισμα είναι η υπ' αριθμόν ένα αιτία θανάτου, με 4,2 εκατομμύρια νεκρούς κάθε χρόνο. Αν δε ληφθούν άμεσα μέτρα, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το 2020 οι νεκροί θα φθάσουν τα 10 εκατομμύρια. Είναι γνωστό, ότι με το κάπνισμα ο Έφηβος τονώνει την αυτοπεποίθησή του και νομίζει ότι ξεφεύγει από τα πολλά προβλήματα της καθημερινότητας, που τον απασχολούν.

Όμως, υπάρχουν πολύ πιο υγιείς τρόποι να αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα: η συζήτηση, η παρέα, η φιλία, ο έρωτας, η τέχνη. Οι καπνοβιομηχανίες, πατούν επί πτωμάτων για να θησαυρίσουν. Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε να είμαστε τα θύματα. Άλλωστε, δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι πολλοί συνομήλικοί μας, περνούν εύκολα από το τσιγάρο στο χασίς και μετά στην ηρωίνη. Είναι πλέον ο δρόμος χωρίς επιστροφή. Κινήσεις, όπως η απαγόρευση του καπνίσματος σε δημόσιους χώρους, η υποχρεωτική ύπαρξη χώρων καπνιστών σε κοινόχρηστους χώρους, η απαγόρευση του καπνίσματος των καθηγητών στα σχολεία, είναι βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση. Όμως, επειδή δεν μπορούμε να κατηγορούμε μόνο τους έφηβους, χρειάζεται οργανωμένη και κρατική αντικαπνιστική εκστρατεία. Έχει διαπιστωθεί ότι τα παιδιά αρχίζουν το κάπνισμα στο Γυμνάσιο, άρα η εκστρατεία πρέπει να αρχίσει από το δημοτικό, να συνεχιστεί στο γυμνάσιο και στο Λύκειο με τη συμμετοχή πνευμονολόγων, καρδιολόγων, ψυχολόγων. Χρειάζεται να απομυθοποιηθεί το πρότυπο «νέος, ωραίος και καπνιστής».

Σίγουρα η ευκολία πρόσβασης στα τσιγάρα βοηθάει. Όμως, πρέπει να απαγορευθεί η πώληση τσιγάρων σε άτομα κάτω των 18; Αυτό είναι σίγουρο ότι θα αυξήσει τα κυκλώματα παράνομης διακίνησης. Έχουμε τέτοια παραδείγματα από την ποτοαπαγόρευση στην Αμερική τη δεκαετία του '30, αλλά και από τα ναρκωτικά σήμερα. Επομένως, πρέπει η οικογένεια, το σχολείο και η πολιτεία, να αναλάβουν τις ευθύνες τους. Χρειάζεται να δημιουργηθεί αντικαπνιστική συνείδηση, μέσα από κρατική διαφήμιση, αλλά και απαγόρευση της διαφήμισης των τσιγάρων. Αντικαπνιστικά προγράμματα τα οποία θα εφαρμοστούν σε σχολεία, πρέπει να περιλαμβάνουν κατά την άποψή μου, επίσκεψη σε αντικαρκινικές κλινικές, ώστε τα παιδιά να δουν πραγματικούς ασθενείς. Ίσως αυτό να σοκάρει, όμως είναι η μόνη λύση που μας έχει μείνει. Η κοινωνία μας έχει ανάγκη, πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση και όχι εξαρτημένοι, ώστε να δημιουργήσουμε, να πρωτοπορήσουμε, να δράσουμε για να αντιμετωπισθούν τα υπόλοιπα προβλήματα, τα οποία καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε στη ζωή μας. Παγκοσμιοποίηση, ρατσισμός, κοινωνικές διακρίσεις, υπογεννητικότητα. Για αυτό πρέπει να είμαστε ζωντανοί.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Άννα Αγγελίδου.

ANNA ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Θα ήθελα να αναφερθώ στη θέση της γυναίκας στη σημερινή κοινωνία, η οποία από παλιά μέχρι σήμερα, αποτέλεσε και αποτελεί ένα κοινωνικό θέμα για προβληματισμό και διερεύνηση. Κατ' αρχήν, αν και η θέση της γυναίκας αναβαθμίστηκε ύστερα από πολλούς αγώνες και πορείες και η ισότητα των δύο φύλων κατοχυρώθηκε συνταγματικά, ωστόσο στην πραγματικότητα δεν παύει να υπάρχει μία διάκριση υπέρ των ανδρών σε πολλούς τομείς της ζωής. Μάλιστα, η ανισότητα των δύο φύλων, οφείλεται στον τρόπο οργάνωσης της κοινωνίας, στις κοινωνικές δομές και στο ρόλο που επέβαλε η κοινωνία στη γυναίκα.

Ιδιαίτερα στις μουσουλμανικές και υπανάπτυκτες χώρες του Τρίτου Κόσμου, όλοι γνωρίζουμε ότι η θέση της γυναίκας είναι υποβαθμισμένη. Δεν έχει δικαίωμα στη μόρφωση, είναι δούλα και υποχείριο του άνδρα, κακοποιείται και υπόκειται σε τρομερή εξαθλίωση. Ακόμη, όμως, και στις ανεπτυγμένες χώρες, η γυναίκα αντιμετωπίζει μία κοινωνική προκατάληψη σε πολλούς τομείς. Κατ' αρχήν, υπάρχει διαχωρισμός επαγγελμάτων σε ανδρικά και γυναικεία. Πράγματι, υπάρχουν κάποια επαγγέλματα, τα οποία αποτελούν προνόμιο των ανδρών, όπου απαγορεύεται να εισχωρήσει γυναίκα. Και όταν ακόμα εισχωρήσει σε αυτά, δεν καταξιώνεται όσο ο άνδρας. Επιπλέον η συμμετοχή γυναικών στην πολιτική είναι μειωμένη, αν και είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη σε κοινωνικά και πολιτικά θέματα, όπως μπορούμε να διακρίνουμε και με τη μεγάλη προσέλευση γυναικών στη Βουλή των Εφήβων. Ωστόσο ο χώρος της πολιτικής, κατ' εξοχήν, ανδροκρατείται. Επίσης, τα Μ.Μ.Ε. όπως και οι διαφημίσεις, αντιμετωπίζουν τη γυναίκα ως ένα σεξουαλικό αντικείμενο, υποβαθμίζοντας τον πνευματικό της κόσμο.

Μέσα στην οικογένεια παιδαγωγείται διαφορετικά από τον άνδρα, για να υπηρετήσει αργότερα το ρόλο, που η κοινωνία της έχει καθορίσει, δηλαδή της συζύγου και μητέρας. Ενώ η γυναίκα έχει κατακτήσει το χώρο της μόρφωσης και της εργασίας, επωμίζεται ένα πολυσύνθετο ρόλο στο οποίο δεν μπορεί να ανταπεξέλθει και αυτός είναι ένας από τους λόγους της υπογεννητικότητας. Αν θελήσει η πολιτεία να αντιμετωπίσει το θέμα - πρόβλημα της γυναίκας, θα πρέπει να αναλάβει κάποιες ευθύνες, όπως και τα Μ.Μ.Ε. να υιοθετήσουν μια πιο σωστή στάση απέναντι στη γυναίκα, να προστατευθεί η μητρότητα με καταβολή μηνιαίου εισοδήματος στις νοικοκυρές, να ιδρυθούν περισσότεροι βρεφονηπιακοί σταθμοί, να προστατεύεται η γυναίκα νομικά σε περιπτώσεις βίας και να καταργηθεί η διάκριση ανάμεσα στα γυναικεία και ανδρικά επαγγέλματα.

Ένα άλλο μέτρο για τις γυναίκες που ζουν μέσα στην εξαθλίωση, στις υπανάπτυκτες χώρες, είναι να δραστηριοποιηθούν οι διεθνείς οργανώσεις και να αφυπνίσουν τις γυναίκες, ώστε να διεκδικήσουν και εκείνες τα δικαιώματά

τους. Έτσι, τότε θα μπορούμε να μιλάμε για μία κοινωνία όπου θα κυριαρχεί η ισότητα των δύο φύλων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Νικόλαος Λάμπας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΜΠΑΣ (Νομός Καρδίτσας): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ στα Μ.Μ.Ε. και τον τρόπο με τον οποίο ελέγχουν τη ζωή μας. Είναι σίγουρα καταφανές, ότι επηρεαζόμαστε και ότι η γνώμη μας και οι δραστηριότητές μας εξαρτώνται άμεσα από αυτά. Δυστυχώς, οι ιδιοκτήτες τους τα χρησιμοποιούν με λανθασμένο τρόπο και προσπαθώντας να ικανοποιήσουν το προσωπικό τους συμφέρον, καταντούν τον Τύπο, το ραδιόφωνο και κυρίως την τηλεόραση, όργανα πολιτικής και γενικότερης προπαγάνδας. Συνηθισμένο είναι το φαινόμενο, που ενώ διαδραματίζονται σημαντικά γεγονότα, όπως διαδηλώσεις αγροτών, υπερψήφιση της Συνθήκης Σένγκεν και συζητήσεις περί ευρωστρατού, τα Μ.Μ.Ε. αποκρύπτουν τα ουσιώδη και μεταδίδουν πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο τα δύο μεγάλα κόμματα αλληλοκατηγορούνται και αυτοανακηρύσσονται νικητές των επόμενων εκλογών. Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς, ότι θέματα ζωτικής σημασίας για τον τόπο, όπως οι καθημερινές παραβιάσεις του εναέριου χώρου από τους Τούρκους, και η απογοητευτική πορεία του τουρισμού, καταντούν θέματα δευτερεύουσας σημασίας ή δεν αναφέρονται καθόλου στα δελτία ειδήσεων, ενώ οι λαμπρές δεξιώσεις και η καθημερινότητα των αστέρων αποτελούν πρώτο θέμα στα δελτία ειδήσεων και στις εφημερίδες.

Ακόμη, αφού η ιστορία καταγράφεται από τα Μ.Μ.Ε., είναι αδύνατον να μην ενισχύεται η θέση των ισχυρότερων, οι οποίοι τα ελέγχουν και δεν επιτρέπονται έτσι εκτενείς αναφορές για τις καταστροφές που προκαλεί η φιλελεύθερη οικονομία και η παγκοσμιοποίηση που οι οικονομικά ισχυρότεροι υποστηρίζουν. Δηλαδή, πολλοί δεν ανησυχούν πλέον για τις καταστροφές του φυσικού περιβάλλοντος, που σχετίζονται με τη βαριά βιομηχανία, άρα και τη φιλελεύθερη οικονομία, ούτε για τις εξαφανίσεις πολιτισμών και ιδιαιτεροτήτων του κάθε τόπου, λόγω της παγκοσμιοποίησης και του πολυπολιτισμού που προωθεί. Και όλα αυτά, γιατί οι περισπύδαστοι δημοσιογράφοι μη θέλοντας να χάσουν τα προνόμιά τους, δίνουν τις ειδήσεις με τέχνη, ώστε γεγονότα όπως τα παραπάνω, να παρουσιάζονται φυσιολογικά.

Επίσης, τα Μ.Μ.Ε. κάνουν ακόμη πιο μίζερη τη ζωή μας, μέσω των διαφημίσεων και της προβολής υλιστικών και καταναλωτικών προτύπων. Δυστυχώς, ενδιαφερόμαστε όλο και περισσότερο να αγοράσουμε κάτι που πρέπει να αγοράσουμε, επειδή έτσι μάθαμε από τα Μ.Μ.Ε., παρά για μια νέα φιλία ή για ένα πνευματικό αγαθό, όπως τα βιβλία ή η μουσική. Εμείς οι νέοι πρέπει να αντιδράσουμε και να ζητήσουμε να σταματήσει αυτός ο έλεγχος στη ζωή μας από τα «μέσα της μαζικής αποβλάκωσης και παραπληροφόρησης». Δεν είναι δυνατόν να πολιτικοποιηθούμε και να ζούμε σε

μία κοινωνία με ανθρώπους που ενδιαφέρονται για τα κοινά, εάν η ενημέρωσή μας είναι ψεύτικη, κατευθυνόμενη και ημιαληθής, όπως σήμερα. Είναι ανάγκη να απαιτήσουμε από την Πολιτεία παιδεία, ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και ενημέρωσης στα σχολεία για να μπορούμε να σκεφτόμαστε και όχι να καθοδηγούμαστε, για να μπορούμε δηλαδή να ζούμε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Μενέλαος Κρουσόβαλης.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΚΡΟΥΣΟΒΑΛΗΣ (Α΄ Θεσσαλονίκης):

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θέλω να παρουσιάσω τις απόψεις μου στο θέμα της δύσκολης και κρίσιμης ηλικίας της εφηβείας και στα προβλήματά της. Όλοι γνωρίζουμε, ότι η σημαντικότερη και δυσκολότερη ηλικία του ανθρώπου για τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του είναι η εφηβεία. Όμως, οι νέοι καθημερινά αντιμετωπίζουν προβλήματα, οι εσωτερικές τους ανησυχίες δεν τους αφήνουν να ηρεμήσουν και το ηυξημένο πρόγραμμά τους, τους κάνει να μην μπορούν να ηρεμήσουν. Στη σημερινή εποχή, δυστυχώς, η ζωντάνια και η ελπίδα της νεανικής ψυχής έχει δώσει τη θέση της στην απαισιοδοξία, στη λύπη, στο άγχος για τον κόσμο και για το μέλλον όλων των ανθρώπων. Η ανεργία και η εγκληματικότητα κάνει τους νέους να χάνουν την ελπίδα τους για τον κόσμο μας. Η έλλειψη διάθεσης για τη συμμετοχή τους στην κοινωνία, όλο και αυξάνεται. Η κοινωνία έχει κάνει μεγάλες προσπάθειες για να βοηθήσει τους νέους, όμως, θα μπορούσε να κάνει ακόμη περισσότερα, δηλαδή θα μπορούσε να βρει τρόπους, ώστε όλοι οι νέοι και κυρίως οι έφηβοι, να νιώσουν περισσότερη αγάπη και ξεστασιά. Θα μπορούσαν οι ώρες παραμονής στα σχολεία να μειωθούν λίγο και το ανώτατο όριο να είναι τα εξάωρα, τα δε επτάωρα να περιορισθούν.

Κατά τη γνώμη μου, επίσης, θα ήταν πολύ σημαντικό το περιεχόμενο όλων των μαθημάτων να τροποποιηθεί κατά κάποιον τρόπο, με ιδιαίτερη έμφαση στις ανθρώπινες σχέσεις και την ηθική. Οι νέοι στη σημερινή εποχή παίρνουν αμέτρητες γνώσεις για τον κόσμο, οι οποίες είναι χρήσιμες, όμως, υπάρχει έλλειψη σχετικά με την παιδεία που έχει σχέση με τις ανθρώπινες σχέσεις και με τον κόσμο μας. Θα ήταν, επίσης, σημαντικό τα σχολικά κτήρια να γίνουν ομορφότερα, να εμπλουτιστούν με σύγχρονες εγκαταστάσεις, να γίνουν αίθουσες με βιβλιοθήκες, ώστε εκεί να έχουν χρόνο οι νέοι να ασχοληθούν με τα μαθήματά τους και να είναι προετοιμασμένοι για την επόμενη ημέρα. Θα μπορούσαν να υπάρχουν γυμναστήρια, αίθουσες ψυχαγωγίας, όπου θα υπάρχει μουσική ή ακόμη να προβάλλονται και ψυχαγωγικές και επιμορφωτικές ταινίες. Βρίσκω, επίσης, πολύ σημαντικό το γεγονός, κάθε μήνα οι νέοι να έχουν τη δυνατότητα με το σχολείο τους να πηγαίνουν μία εκδρομή στη φύση, ώστε να χαίρονται το φυσικό περιβάλλον και να νιώσουν λίγο «αέρα» μέσα στη ζωή τους. Θα μπορούσαν ψυχολόγοι και άλλοι ειδικοί να επισκέπτονται τα σχολεία, όπως επίσης και

πολιτικοί, πιο συχνά, ώστε να ενθαρρύνουν τους νέους και να τους δίνουν ηθική υποστήριξη. Θα μπορούσαν να ιδρυθούν τηλεοπτικά κανάλια εφήβων, ώστε οι νέοι να έχουν τη δυνατότητα να προβάλλουν τις απόψεις τους στην τηλεόραση, να δημιουργούνται καλύτερα πρότυπα και η βία να περιοριστεί.

Αν η κοινωνία φροντίσει λίγο περισσότερο για τους νέους, τότε οι νέοι θα μπορέσουν με ελπίδα να δουν το αύριο, να ηρεμήσει η φουρτούνα της ψυχής τους και ο ήλιος να επιστρέψει στη ζωή τους, έτσι ώστε να γίνουν άξιοι πολίτες του μέλλοντος και να έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν και αυτοί στην κοινωνία με περισσότερη δύναμη. Η Βουλή των Εφήβων είναι ένας θεσμός που βοηθά τους νέους στο να γίνει αυτό, είναι ένα παράδειγμα, ώστε όλοι οι νέοι να νιώσουν ότι έχουν και αυτοί τη δυνατότητα να κάνουν κάτι για τον τόπο τους.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε τον κύριο Κρουσόβαλη Μενέλαο για τις εύστοχες παρατηρήσεις, όσον αφορά στο θέμα της εφηβείας. Έγιναν παρατηρήσεις πολύ σωστές, αλλά επειδή συνδέθηκαν τα παραδείγματα με τα σχολεία και με τα τηλεοπτικά μέσα, η πρόταση για τα τηλεοπτικά κανάλια εφήβων, η πρόταση για τις δράσεις που πρέπει να έχει το σχολείο για τους εφήβους, θέλω να πω ότι, παρά το εύστοχο των παρατηρήσεων, τα θέματα αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας Επιτροπής, αλλά της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, που επεξεργάζεται τα θέματα παιδείας και θα παρακαλούσα αυτές ακριβώς οι απόψεις να διαβιβασθούν στην ως άνω αρμόδια Επιτροπή, ώστε να περιληφθούν στις προτάσεις της.

Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα για 10'.

(Μετά τη διακοπή)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνα Λόγα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΛΟΓΑ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Θέλω να σας μιλήσω για την παιδεραστία και την παιδική πορνεία. Ποιος είναι ο πυρήνας που ο άνθρωπος δεν μεγαλώνει σωστά; Εγώ πιστεύω πως είναι η ίδια η οικογένεια. Πώς είναι δυνατόν να μεγαλώσεις σωστά όταν έχεις γύρω σου διεστραμμένους και ψυχανώμαλους που προσπαθούν να σου καταστρέψουν τα νιάτα.

Πιστεύω ότι οι μητέρες πρέπει να παύσουν να έχουν το σύνδρομο του αμέτοχου θεατή και να κρατήσουν τα παιδιά τους λίγο πιο κοντά. Μπορούν να παρακολουθήσουν σεμινάρια ή να διαβάσουν βιβλία στο χώρο που εργάζονται. Να υπάρχουν σύμβουλοι, ψυχολόγοι. Να κτιστούν στέγες ούτως ώστε, εάν έχουν κάποιο πρόβλημα, να πάνε εκεί.

Για τα παιδιά στο σχολείο μπορεί να μπει το μάθημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Να υπάρχουν σχολικοί για-

τροί που θα ελέγχουν τα παιδιά, όχι μόνο για κακοποίηση ή βιασμό, αλλά να τους κάνουν εμβόλια κ.α.

Πιστεύω ότι μεγάλο ρόλο σε αυτά τα θέματα παίζουν και τα Μ.Μ.Ε. Το ραδιοτηλεοπτικό συμβούλιο έχει βάλει τετραγωνάκια στα επίμαχα σημεία σε διάφορες φωτογραφίες. Για εμένα ολόκληρη η φωτογραφία είναι ένα επίμαχο σημείο.

Όλοι γνωρίζουμε την υπόθεση Δουρή. Σκότωσε και τεμάχισε το γιού του το Νίκο. Ξέρουμε ότι, αν συναντήσουμε έναν Δουρή, αμέσως θα τον ρωτήσουμε αν έχει σχέση με αυτόν. Επίσης κανείς δεν ξέρει τι έχει γίνει στο Βέλγιο με την περιφέρεια «υπόθεση Ντιτρού».

Τα Μ.Μ.Ε. μπορεί να βάζουν σποτάκια από το χαμόγελο του παιδιού, ώστε τα παιδιά να έχουν μια άμεση πρόσβαση σε κάποιον να μιλήσουν. Επίσης, τέτοια σποτάκια μπορούν να υπάρχουν και στο Internet. Στο Internet μπορεί κανείς να κλείσει ταξίδι στις Φιλιππίνες, στην Αφρική. Μερικοί λένε ότι αν θα κόψουμε το Internet δεν θα έχουμε ελευθερία λόγου. Δε νομίζω ότι είναι ελευθερία λόγου, το να μπορεί ένα παιδί 10 ετών που ξέρει να πατάει ένα κουμπί και να μπει στο Internet, για να βλέπει άσεμνα πράγματα.

Επίσης, βλέπουμε στην τηλεόραση κάποιες παιδικές φωνούλες να διαφημίζουν τα ροζ τηλέφωνα. Αυτό είναι ανεπίτρεπτο.

Πιστεύω ότι πρέπει να δημιουργηθεί ένα ειδικό Σώμα, το οποίο να προφυλάσσει τα παιδιά από τα ναρκωτικά και την πορνεία. Δυστυχώς, όμως, μερικοί μέσα από την αστυνομία, ειδικά υψηλόβαθμα στελέχη, ξέρουμε ότι χρηματίζονται, και ο τζίρος είναι τόσο μεγάλος από την πορνεία, που δεν κοιτάζουμε ούτε ανθρώπινα δικαιώματα, ούτε αξιοπρέπεια.

Επίσης, φανταζόμαστε ένα ωραίο μέλλον για εμάς, αλλά υπάρχουν δίχρονα παιδιά που βιάζονται. Στην Αφρική καθημερινά πεθαίνουν 5000 παιδιά και το μόνο που ζητάω είναι να μπορούμε να πούμε «μα τί κόσμος μπαμπά, μαμά τί κόσμος θείος». Όλοι θα ήθελα να καταλάβουν αυτά τα προβλήματα και τέλος, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω που με ακούσατε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τη συναδέλφο Έφηβο Βουλευτή από την Α΄ Θεσσαλονίκης που έθιξε το, κατ' εξοχήν καιριο ζήτημα της κακοποίησης των παιδιών και της παιδικής πορνείας. Το θέμα αυτό είναι ένα ζήτημα πολύ σοβαρό και νομίζω πως ό,τι και αν πει κανείς είναι λίγο. Το κυριότερο που πρέπει να επισημανθεί από το λόγο της συναδέλφου είναι, ότι τα παιδιά είναι ανυπεράσπιστα. Ο μεγάλος έχει τη δυνατότητα τον εαυτό του να τον υπερασπιστεί, αλλά το ίδιο δε μπορεί να κάνει το παιδί και χρειάζεται να αναλάβει κάποιος πρωτοβουλία για την υπεράσπισή του. Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καρυώτη Ηράκλεια.

ΗΡΑΚΛΕΙΑ ΚΑΡΥΩΤΗ (Β΄ Θεσσαλονίκης): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε και Έφηβοι Βουλευτές, ένα από τα θέματα που

έχουν θίξει αρκετοί Έφηβοι Βουλευτές από τις εργασίες που έχουν παραδώσει, είναι ο ρατσισμός. Η δικιά μου εργασία συγκεκριμένα έγραφε για το ρατσισμό απέναντι σε όσους έχουν βγει από τις φυλακές. Προηγούμενως, θα ήθελα να θίξω το ρατσισμό απέναντι στους αλλοδαπούς. Ο ρατσισμός απέναντι στους αλλοδαπούς οφείλεται σε κάποιες παρεκκλίνουσες συμπεριφορές, όπως για παράδειγμα στα κρούσματα κλοπών, αλλά και σε άλλα αδικήματα. Πιστεύω ότι είναι απόλυτα δικαιολογημένος, διότι αυτά τα φαινόμενα τα ζούμε καθημερινά και τα μαθαίνουμε από τα Μ.Μ.Ε. Ωστόσο, και η συμπεριφορά των αλλοδαπών μέχρις ενός σημείου, είναι δικαιολογημένη, διότι οι συνθήκες που εργάζονται είναι ελεεινές, καθώς, επίσης και οι παροχές που τους δίνονται από το Κράτος. Θα ήθελα να προτείνω να γίνει υποχρεωτική η φοίτηση των 12 ετών. Εφ' όσον θέλουμε να τους εντάξουμε στο Κράτος, θα πρέπει να τους αφομοιώσουμε και θα πρέπει να υπάρχει έλεγχος κατά την είσοδό τους στη χώρα, βάζοντας κάποιο όριο.

Επίσης, ένα άλλο πρόβλημα που τους απασχολεί είναι η γλώσσα που χρησιμοποιούν και θεωρώ απαραίτητο να διδάσκονται τα στοιχειώδη της ελληνικής γλώσσας, γιατί αυτό έχει συνέπειες και στη χρήση της δικής μας γλώσσας, διότι ακούμε καθημερινά ανθρώπους να ομιλούν άλλες γλώσσες, με αποτέλεσμα να μειώνεται και η χρήση της δικής μας.

Για τα προβλήματα των αποφυλακισμένων και των ανθρώπων εντός των φυλακών θα ήθελα να πω ότι ο σωφρονισμός είναι αδύνατος, διότι οι φυλακισμένοι αντιμετωπίζονται ως άτομα κατώτερα και όχι σαν άτομα που έχουν περιπέσει απλώς σε ένα αδίκημα. Οι αποφυλακισμένοι αντιμετωπίζουν την κοινωνική κατακραυγή, τη δυσκολία να βρουν κάποια δουλειά κ.λπ. Πριν ένα μήνα είχα ακούσει από τα Μ.Μ.Ε. για κάποιον, ο οποίος αποφυλακισμένος αντιμετώπισε την αδιαφορία του Κράτους και εξέφρασε την επιθυμία να επιστρέψει στη φυλακή, διότι δεν μπορούσε να επιβιώσει. Αυτό το θεωρώ απαράδεκτο και πιστεύω ότι οι συνθήκες μέσα στις φυλακές πρέπει να βελτιωθούν, δηλαδή πρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των κελιών, να υπάρχει διαχωρισμός των φυλακισμένων ανάλογα με τη βαρύτητα του αδικήματος που έχουν διαπράξει και, ακόμη, να γίνει διαχωρισμός των Ελλήνων φυλακισμένων από τους αλλοδαπούς, διότι υπάρχουν φαινόμενα βιασμών και κακομεταχείρισης.

Επίσης, επειδή ακούστηκε κάποια άποψη σχετικά με το κάπνισμα, θα ήθελα να πω ότι διαφωνώ με την απαγόρευσή του. Εάν απαγορευθεί αυτό, λογικά θα έπρεπε να απαγορευθούν και οι τροφές των fast food, οι οποίες είναι γενετικά μεταλλαγμένες, να απαγορευθούν τα αυτοκίνητα που μολύνουν την ατμόσφαιρα, κ.λπ. Στην Ολλανδία, που τα τελευταία χρόνια έχει αποποινικοποιηθεί το χασίς, το ποσοστό των χρηστών δεν είναι μεγαλύτερο από πολλές χώρες που δεν έχει νομομοποιηθεί. Πιστεύω ότι το κάπνισμα είναι προσωπική υπόθεση και το μόνο που θα μπορούσε να το

αποτρέψει είναι η επαρκής ενημέρωση από το σχολείο και από τα Μ.Μ.Ε.

Τέλος, για τις προτάσεις που ακούστηκαν σχετικά με την οικογένεια και την διαπαιδαγώγηση του έφηβου μέσα σε αυτήν, θα ήθελα να πω ότι δεν είναι εφικτές. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε εμείς, είναι να προτείνουμε κάποιες λύσεις, με τις οποίες η Πολιτεία θα μπορούσε να αντιμετωπίσει τα συζητούμενα προβλήματα. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τη συνάδελφο έφηβο βουλευτή Καρυώτη Ηράκλεια από την Β' Θεσσαλονίκης, για την παρουσίαση του προβλήματος του ρατσισμού. Είναι ένα εξαιρετικά σοβαρό πρόβλημα σήμερα και ιδιαίτερα για τους οικονομικούς μετανάστες. Το θέμα της αφομοίωσης και της προσαρμογής τους στα ελληνικά δεδομένα, που έθιξε, είναι σωστό και όσον αφορά τη διαφωνία της για την απαγόρευση του καπνίσματος δε θα ήθελα να τοποθετηθώ, προκειμένου να κεντρίσω τον εισηγητή του θέματος έφηβο βουλευτή Κουκουβιτάκη Στέλιο, για να εξηγήσει στη δευτερολογία του την άποψη που εξέφρασε η συνάδελφος Ηράκλεια Καρυώτη. Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γκολέμη Σωτηρία-Εβελίνα.

ΣΩΤΗΡΙΑ-ΕΒΕΛΙΝΑ ΓΚΟΛΕΜΗ (Β' Αθήνας): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, υπάρχουν πολλά σοβαρά προβλήματα στην κοινωνία μας, αλλά θα ήθελα να αναφερθώ στον ρατσισμό και ειδικότερα σε αυτόν που εκδηλώνεται απέναντι στους αλλοδαπούς.

Είναι γνωστό ότι εδώ και αρκετά χρόνια η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι το ασφαλέστερο καταφύγιο μεταναστών.

Άλλοι από αυτούς προέρχονται από πατρίδα που δεν υπάρχει και άλλοι μετανάστες που έχουν ξεριζωθεί. Αυτοί οι άνθρωποι είναι γδαρμένοι από τη θύελλα της ζωής και έχουν μοναδικούς συντρόφους την ελπίδα, την προσευχή και μια καρδιά γεμάτη αναμνήσεις.

Η είσοδος των μεταναστών στην Ελλάδα προκάλεσε και ακόμη προκαλεί πολλές αντιδράσεις, αφού συχνά αντιμετωπίζονται με σκληρή και μειωτική συμπεριφορά, πολλοί πέφτουν θύματα κακομεταχείρισης και εκμετάλλευσης κάποιων επιτήδειων που τους θεωρούν κατώτερους και απολίτιστους.

Υποχρεώνονται αρκετές φορές να κάνουν βαριές χειρωνακτικές εργασίες με χαμηλότατο μεροκάματο και βεβαίως χωρίς ασφάλεια, κάτω από σκληρές και ανθυγιεινές συνθήκες. Χιλιάδες από αυτούς τους ανθρώπους δουλεύουν τίμια και σωστά και κάνουν δουλειές, που οι Έλληνες μάλλον δεν θα έκαναν. Όλα αυτά, όπως και ο φόβος τους και το άγχος για το μέλλον και τον άγνωστο πολιτισμό που βιώνουν στη χώρα που μεταναστεύουν, τους προτρέπει να καταφεύγουν στην εγκληματικότητα.

Ειδικά οι Αλβανοί μετανάστες που ζουν στη χώρα έχουν κατηγορηθεί για πολλά εγκλήματα και είναι αλήθεια, ότι

έχουν γίνει μισητοί στην Ελλάδα. Πολλοί Έλληνες που τους έβλεπαν με συμπάθεια, σήμερα τους φοβούνται και είναι επιφυλακτικοί απέναντί τους, αντικρίζοντάς τους καχύποπτα, φλύποπτα έως ρατσιστικά. Δεν είναι, όμως, όλοι το ίδιο, υπάρχουν πολλοί που δουλεύουν τίμια, εκτιμούν και αγαπούν τους Έλληνες και αναζητούν ποιότητα ζωής. Και βέβαια, δεν πρέπει να τους μπερδεύουμε με τους Βορειοηπειρώτες. Η ιστορία της Β. Ηπείρου είναι ένδοξη και λαμπρή και ας μη διδάσκεται στα ελληνικά σχολεία.

Χιλιάδες παιδιά μεταναστών δουλεύουν στα φανάρια έχοντας γίνει υποχείριο κάποιων εμπόρων παιδιών και η Πολιτεία δεν ενδιαφέρεται γι' αυτό.

Χιλιάδες κοιμούνται σε πάγκα και εγκαταλελειμμένα κτίρια, μα και πάλι κανείς δε φροντίζει γι' αυτούς. Η αστυνομία τους συλλαμβάνει, τους κρατά στις φυλακές των τμημάτων σαν εγκληματίες και τους στέλνει πίσω στην πατρίδα τους, γιατί δεν έχουν τα απαραίτητα έγγραφα. Πώς είναι, όμως, δυνατόν να τα αποκτήσουν, όταν το ένα Υπουργείο ζητά και το άλλο δε το δίνει, όταν η μια υπηρεσία σου ζητά χρηματική αμοιβή και η άλλη την ψυχή σου;

Θα ήθελα να παρακαλέσω την Ελλάδα ως προοδευτική και φιλελεύθερη χώρα να στηρίζει όσους ξένους μετανάστες ζουν εδώ, να παρέχει ηθική και υλική συμπαράσταση. Κράτος δικαίου είναι αυτό που μεριμνά για τους πολίτες του, ενεργώντας πάντα στα πλαίσια του Συντάγματος. Από τη στιγμή που γίνεται λόγος για παγκοσμιοποίηση και οι ξένοι αντιμετωπίζονται καχύποπτα και ρατσιστικά, γίνεται προφανής η αναγκαιότητα της κρατικής παρέμβασης. Θα πρέπει να γίνει ενεργός αφύπνιση των πολιτών μέσα από την παιδεία, όπως και να υπάρξει οργανωμένη προστασία ενάντια στις διακρίσεις.

Τέλος, μια συνάδελφος είπε ότι θα πρέπει να υπάρχουν γιατροί στα σχολεία. Εδώ δεν υπάρχουν γιατροί στα νοσοκομεία, θα υπάρχουν στα σχολεία;

Είπε ακόμη ότι θα πρέπει οι αλλοδαποί να χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα. Αν ήσασταν εσείς στη θέση τους, θα απαρνιόσασταν τη γλώσσα σας, τα ελληνικά ήθη και έθιμα;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Θα ήθελα να πω ότι η παρουσία εδώ των οικονομικών μεταναστών είναι παράγοντας προόδου και ανάπτυξης και βοηθούν την οικονομία του τόπου.

Βέβαια, δεν πρέπει να αποδίδουμε ειδικά φαινόμενα στους αλλοδαπούς, γιατί πρόκειται για γενικά κοινωνικά φαινόμενα, που μπορεί να παρουσιάζουν κάποια ένταση σε κάποια κατηγορία πολιτών και δεν είναι φυλετικά, εθνικά ή ηλικιακά φαινόμενα.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βασιλειάνα-Μαρία Ζηκίδη, Νομού Φθιώτιδας, η οποία μου ζήτησε να διαβάσω την εισήγησή της και η οποία έχει ως εξής :

«Αγαπητοί συμβουλευτές μου, το όνομά μου είναι Βασιλειάνα Ζηκίδη, είμαι από το 5ο Λύκειο Λαμίας και επέλεξα

να αναφερθώ στον κοινωνικό ρατσισμό απέναντι στα διαφορετικά μέλη της κοινωνίας μας. Ο ρατσισμός έχει πολλούς στόχους, τους μετανάστες, τους αλλόθρησκους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους φτωχούς, τις γυναίκες. Όλοι έχουν αντιμετωπίσει με δυσπιστία, ίσως και με αδιαφορία ή ακόμη και με περιφρόνηση τέτοια άτομα, ξεχνώντας ότι είναι άνθρωποι, παραβλέποντας την καρδιά και την ψυχή τους και το τι μπορούν να προσφέρουν.

Θα ήθελα συγκεκριμένα να μιλήσω για την εξάλειψη των ρατσιστικών προθέσεων απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες, ιδιαίτερα τους κωφούς, όπως εγώ, και να προτείνω τρόπους για την ένταξή τους στην κοινωνία, ώστε να συμβιώνουν ομαλά με τους ακούοντες, όπως θα έπρεπε. Είναι αυτονόητο ότι πρέπει προβολή των κωφών τόσο μέσω των Μ.Μ.Ε. όσο και της πολιτείας. Είναι απαραίτητο, να γίνεται ένας στοιχειώδης υποτιπλισμός των δελτίων ειδήσεων και των σημαντικότερων εκπομπών και να συνοδεύονται, όπου είναι δυνατόν, από μετάφραση στη νοηματική γλώσσα. Έτσι, όχι μόνο θα βοηθηθούν οι φτωχοί, αλλά και η κοινωνία θα μάθει για την ύπαρξή τους και τις ανάγκες τους. Καθήκον της Πολιτείας είναι να ιδρυθούν περισσότερα ειδικά σχολεία και να διοριστούν δάσκαλοι στην επαρχία, οι οποίοι θα αναλάβουν την επιμόρφωση, αλλά και την κοινωνικοποίηση των παιδιών αυτών, βοηθώντας τα να επικοινωνήσουν με τα ακούοντα, στην αρχή τουλάχιστον.

Επίσης, πιστεύω, ότι η ύπαρξη ειδικών ή περισσότερων κοινωνικών λειτουργών που θα παίξουν το ρόλο του συντονιστή των προσπαθειών όλων αυτών των δασκάλων, είναι αναγκαία. Όχι μόνο οι δάσκαλοι χρειάζονται καθοδήγηση, αλλά πρέπει να γίνει καταγραφή όλων των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε καταλόγους και να γίνουν βήματα, ώστε να έρθουν σε επαφή μεταξύ τους, να γνωριστούν, να πάνε στο ίδιο σχολείο, σε ομάδες 2-3 παιδιών με τη μεσολάβηση των ειδικών δασκάλων και λειτουργών.

Επιπλέον, πρέπει να δημιουργηθούν στα Α.Ε.Ι. επιτροπές υποδοχής των κωφών και των άλλων ατόμων με ειδικές ανάγκες, ώστε να διευκολυνθούν στην προσπάθειά τους για απόκτηση ανώτατης μόρφωσης.

Ακόμη, είναι πολύ σημαντικό, μέσω εκπαιδευτικών και κοινωνικών προγραμμάτων της πολιτείας να έρθουν σε επαφή τα παιδιά και οι νέοι με άτομα με ειδικές ανάγκες, ώστε να γίνει ένα ακόμη βήμα στην ένταξή τους στην κοινωνία.

Τα σχολεία οφείλουν να διδάσκουν «ανοιχτόμυαλες» απόψεις και να μαθαίνουν στους «κανονικούς» ανθρώπους ότι υπάρχουν και άλλοι, όχι σαν αυτούς που όμως έχουν να δώσουν πολλά, αρκεί να τους φερθείς σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Δεν ξέρω τι εντύπωση σας έκαναν αυτά που ακούσατε, πάντως σας ευχαριστώ που με ακούσατε».

Έφηβοι Βουλευτές, η ειδική αναφορά της συναδέλφου κυρίας Ζηκίδη στα άτομα με ειδικές ανάγκες και ιδιαίτερα

στους έχοντες προβλήματα ακοής, είναι αξιόλογη και σημαντική.

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες στην Ελλάδα, όπως και στην Ε.Ε., είναι περίπου το 15% των συμπολιτών μας. Το πρόβλημά τους δεν είναι πρόβλημα των ιδίων, αλλά το πώς τους βλέπουν οι υπόλοιποι. Δηλαδή, η κοινωνία (μέσα μεταφοράς, τηλεόραση) είναι φτιαγμένη μονόπλευρη. Είναι τεχνικό σφάλμα, που όμως ξεπερνιέται. Πολύ σωστά παρατηρεί η κυρία Ζηκίδη ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα πρόσβασης, να εξισωθούν οι δυνατότητες πρόσβασης όλων των πολιτών. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους υπόλοιπους.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γραμματική Γρηγοράκη.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ (Νομός Ηρακλείου): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να μιλήσω για ένα φλέγον ζήτημα, γνωστό σε όλους μας, με το οποίο κανείς, δυστυχώς, δεν ασχολείται. Αυτό είναι το σύστημα υγείας.

Παρατηρείται αμέλεια των γιατρών. Οι γιατροί θα έπρεπε να έχουν περισσότερη συναίσθηση του καθήκοντός τους.

Σχετικά με «τα φακελάκια», οι περισσότεροι γιατροί τα ζητούν και αν δεν τα πάρουν, οι ασθενείς ίσως και να πεθαίνουν.

Άλλο σοβαρό ζήτημα είναι η έλλειψη προσωπικού σε πολλά νοσοκομεία της χώρας μας και ειδικά σε νοσοκομεία παραμεθόριων περιοχών και επαρχιών. Συγκεκριμένα στο χωριό μου υπάρχει ένας γιατρός, ο οποίος έρχεται κάθε 15 μέρες στο γραφείο της Κοινότητας. Δυστυχώς, δεν υπάρχει ιατρικός εξοπλισμός και προσωπικό άρτιο εκπαιδευμένο.

Η εκπαίδευση των γιατρών είναι ανεπαρκής με αποτέλεσμα οι γιατροί να κάνουν λανθασμένες διαγνώσεις και να δίνονται λανθασμένες θεραπείες και περιττά φάρμακα. Έχουν παρατηρηθεί θάνατοι από λανθασμένες θεραπείες.

Άλλο σοβαρό ζήτημα είναι η μετατροπή βαριά ασθενών σε πειραματόζωα. Πολλές φορές τα πετυχημένα πειράματα κάνουν ορισμένους γιατρούς να πιστεύουν ότι κάποιο φάρμακο είναι κατάλληλο και για ανθρώπους. Αυτές τις ενέργειες που μπορεί να οδηγήσουν και στο θάνατο, θα τις χαρακτηρίζα «δολοφονικές».

Ορισμένοι γιατροί γίνονται κάποιες φορές «κρίτες» και αφαιρούν τη ζωή ασθενών, οι οποίοι βρίσκονται στην εντατική και ζουν με την υποστήριξη μηχανημάτων. Έτσι, ο θάνατος που επέρχεται, αποδίδεται σε αδυναμία της καρδιάς.

Επίσης, δεν εξετάζεται η περίπτωση αλλεργίας στα αναισθητικά φάρμακα. Έχουν ακουστεί πάρα πολλά στα δελτία ειδήσεων για ασθενείς που πεθαίνουν στη νάρκωση. Κάποιοι ασθενείς κοιμήθηκαν για μία απλή επέμβαση και όμως δεν ξαναξύπνησαν.

Δεν υπάρχει οργάνωση στα νοσοκομεία. Στους διαδρόμους υπάρχουν ράντζα, δεν υπάρχουν δωμάτια για όλους

τους ασθενείς και αυτό δημιουργεί διάφορα προβλήματα και στο προσωπικό των νοσοκομείων, αλλά και στους ασθενείς.

Στα περισσότερα νοσοκομεία, επίσης, η καθαριότητα είναι ανύπαρκτη. Όλοι θυμόμαστε την περίπτωση που βρέθηκε στο μαγειρείο ενός νοσοκομείου μία γάτα.

Τέλος, θα ήθελα να αναφερθώ στα ανεπαρκή ασθενοφόρα. Δυστυχώς, αυτά φθάνουν μετά το θάνατο των ασθενών. Να καταγγέλλουμε όταν ακούμε κάποιες περιπτώσεις. Ίσως, έτσι καταφέρουμε κάτι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Πολιτζόγλου.

ΜΑΡΙΑ ΠΟΛΙΤΖΟΓΛΟΥ (Νομός Αχαΐας): Το θέμα που επέλεξα να ασχοληθώ είναι η κρίση που μαστίζει το θεσμό της οικογένειας σήμερα. Το ερώτημα που με απασχολεί είναι, κατά πόσο θα πρέπει να ανανεωθεί ο θεσμός ή –ακόμη και σαν υποθετικά ξεπερασμένο μοντέλο κοινωνικής διαβίωσης– πρέπει να αντικατασταθεί.

Η οικογένεια στην παραδοσιακή της μορφή στηρίζεται στην αγάπη και στην αλληλεγγύη των μελών της, στους δεσμούς αίματος, αλλά και σε νομικούς κανόνες. Ακόμη στηρίζεται στην ουσιαστικότερη επικοινωνία των μελών της και στην κάλυψη των αναγκών τους. Συγκρίνοντας το παραδοσιακό με το σύγχρονο πρότυπο, διαπιστώνουμε ότι υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις και σοβαρά προβλήματα. Κατά κύριο λόγο, υπάρχει έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ γονέων και παιδιών, κάτι που αποτελεί το εφιαλτήριο συνεχών συγκρούσεων των δύο πλευρών. Ακόμη, οι γονείς, για να καλύψουν το συναισθηματικό κενό, παρέχουν στα παιδιά άφθονα υλικά αγαθά αδιαφορώντας για τα υπόλοιπα. Αυτό όμως επιτείνει το πρόβλημα. Λείπουν, συνήθως, και οι δύο, μπλεγμένοι στις δουλειές και στα προβλήματά τους, αδυνατώντας να κατανοήσουν τις αγωνίες των εφήβων, των παιδιών τους, που άφησαν πίσω τους. Δίνουν, αλλά δεν συζητούν καν μαζί τους. Με λίγα λόγια, δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε πως ο οικογενειακός θεσμός πάει περίφημα. Αν κάναμε κάτι τέτοιο, θα μας διέψευδε η πραγματικότητα.

Τα αίτια που απειλούν να σβήσουν τη φλόγα της οικογένειας είναι αρκετά. Κατά κύριο λόγο είναι η κρίση του προσώπου, καθώς το άτομο σήμερα περιστρέφεται γύρω από τον εαυτόν του, αγνοώντας ή ακόμα και αδιαφορώντας για το συνάνθρωπο. Απογυμνώθηκε ο θεσμός της οικογένειας από παραδοσιακές κατευθύνσεις. Παλαιότερα η οικογένεια διατηρούσε βασικές λειτουργίες, όπως η εκπαιδευτική, η ψυχαγωγική, η οικονομική, η προστατευτική. Σήμερα, οι τεχνοοικονομικά αναπτυγμένες κοινωνίες ανέλαβαν οι ίδιες αυτές τις ρυθμίσεις. Η εκπαίδευση γίνεται πια έξω από το σπίτι, το ίδιο και η ψυχαγωγία, που αναζητείται και αυτή έξω από τον ενδοτικό κύκλο. Ούτε λίγο, ούτε πολύ, θα έλεγα ότι ούτε καν σαν ενιαία οικονομική μονάδα λειτουργεί πλέον ο θεσμός, αφού το κάθε μέλος έχει δική του εργασία και οικονομική ανεξαρτησία. Όσο για τη προστασία των αδυνάτων

μελών, αυτό το αναλαμβάνουν σήμερα οι κοινωνικές υπηρεσίες της πολιτείας, υποτυπωδώς, βέβαια.

Διέρχεται κρίση και ο γάμος, που είναι το θεμέλιο της οικογένειας. Ο θεσμός του γάμου κλυδωνίζεται εξαιτίας της κρίσης των προσώπων, που προαναφέραμε και της απώλειας της πνευματικότητας των μελών του, με αποτέλεσμα τη διαρροή της συναισθηματικότητας, της αλληλεγγύης, της αλληλεξάρτησης, προς άλλη κατεύθυνση. Τέλος, οι συνθήκες του βιομηχανικού πολιτισμού με τον τρόπο ζωής που επιβάλλουν, απομακρύνουν το όραμα της παραδοσιακής οικογένειας, καθώς οι πολιτικές και οι οικονομικές εξελίξεις ευνοούν αντίστοιχα την εγωιστική αυτονομία.

Όλα αυτά είναι αίτια που δημιουργούν μεγάλες ρωγμές στο γενικό οικοδόμημα. Αυτό δεν σημαίνει ότι η οικογένεια σαν θεσμός είναι καταδικασμένος σε θάνατο. Αντίθετα, πρέπει να επιζητήσει σαν το τελευταίο καταφύγιο επικοινωνίας του σύγχρονου ανθρώπου. Κατά την άποψή μου, πρέπει σήμερα να αγωνιστούμε όλοι, για να σώσουμε ό,τι στηρίζει την οικογένεια. Χιλιάδες πονεμένα παιδιά, εγκαταλελειμμένα από τον έναν ή και τους δύο γονείς, βιώνουν σήμερα στο κορμί τους, στο μέλλον τους, αυτή τη γονική εγωιστική αντιπαράθεση. Και ξεκινώντας από το γάμο, πρέπει να καταλάβουμε, ότι δεν πρέπει να στηρίζεται μόνο στο υλικό στοιχείο και στον ερωτικό πόθο. Η διαφώτιση για την οικογένεια πρέπει να γίνεται και στα σχολεία. Είναι ανούσιο να διδάσκονται σήμερα επουσιώδη, που συχνά ξεχνιούνται και να μη αναφαιρείται λέξη για το θεμελιακό στήριγμα της οικογένειας. Με μια σωστή παιδεία θα γίνει ολοφάνερο πως η οικογένεια και ο γάμος δεν μπορούν να αντικατασταθούν από μοντέρνα κοινόβια, κρατικούς κοιτώνες και ελευθεριάζουσες εξωσυζυγικές σχέσεις, που αυξάνουν τα διαζύγια. Ας καταλάβουν, πως πρέπει να συνάπτουν μια πνευματική και δικαιοσύνη σχέση, στην οποία δεν θα χωράνε πατριαρχικές αυταρχικότητες, αλλά και μητριαρχικές εξαλλοσύνες. Να ενεργούν οι σύζυγοι ως πρόσωπα εν ζυγώ συμπορευόμενα, με πνεύμα σοφίας και σύνεσης, με δημοκρατικό διάλογο, με αίσθηση ευθύνης, αλλά και με υπέρβαση των όποιων προσωπικών επιθυμιών τους. «Αρχή σοφίας, φόβος Κυρίου» αναφέρει ο σοφός Σολομών, δίνοντας το μέτρο της πράξης μας. Οι γονείς πρέπει να μάθουν τα παιδιά τους να ακούν και όχι να υπακούν, μεταβάλλοντας την οικογενειακή θλαπωρή σε κλιό πολιορκίας και πίεσης. Ας βάλει, επιτέλους, και η Πολιτεία κάποιο φραγμό στους ασυνείδητους, που με δήθεν λογοτεχνικά, κινηματογραφικά, τηλεοπτικά έργα, σπιλώνουν την πνευματικότητα και την ιερότητα της οικογένειας.

Με αυτές τις σκέψεις καταλήγουμε, πως ο θεσμός της οικογένειας βρίσκεται ήδη σε κρίση, πιστεύω, αναστρέψιμη. Μην είμαστε απαισιόδοξοι, η οικογένεια θα υπάρχει για τη σωστή κοινωνικοποίηση του ατόμου και γιατί αποτελεί καταφύγιο για τον άνθρωπο. Καμά γοητεία δεν θα μπορέσει να σβήσει την επιθυμία του Οδυσσέα να ξαναδεί τον καπνό

να βγαίνει από το τζάκι του σπιτιού του. Ο οικογενειακός θεσμός αναδύεται πάντα ανανεωμένος και ισχυρός, μέσα από τους κλυδωνισμούς των εκάστοτε εποχών. Θα υπάρχει ο θεσμός της οικογένειας, για να μάχεται την ψυχρότητα της μοναξιάς και της ανθρώπινης απομόνωσης. Αυτό ας γίνει συνείδηση, πεποίθηση, όραμα και ευχή όλων μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Θεοδώρα Λιόση.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΛΙΟΣΗ (Υπόλοιπο Αττικής): Εκπροσωπώ το 1ο Ενιαίο Λύκειο Άνω Λιοσίων. Στην εποχή του διαδικτύου και των αλματωδών επιτευγμάτων της τεχνολογίας και των επιστημών, όλοι οι νέοι καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε πολλούς κινδύνους, που σαφώς προϋπήρχαν, αλλά παρουσιάζουν έξαρση στις μέρες μας. Το σοβαρότερο, όμως, κίνδυνο αποτελεί πιστεύω η εξάπλωση των ναρκωτικών. Ίσως οι γιαγιάδες και οι παππούδες μας να πίστευαν κάποτε, ότι τα ναρκωτικά διακινούνταν μόνο στον υπόκοσμο, μεταξύ ανθρώπων που ήταν κοινωνικά αποκλεισμένοι, όπως οι μειονότητες, οι επαίτες ή οι πρώην κατάδικοι. Τώρα, όμως, τα ναρκωτικά δεν είναι πλέον καταφύγιο του υπόκοσμου, αλλά και του καλού κόσμου, πολιτών υπεράνω κάθε υποψίας.

Δυνατότητα προμήθειάς τους υπάρχει οπουδήποτε, τόσο στις μεγάλες πόλεις όσο και στα χωριά και στα σχολεία. Τα ευκολότερα θύματά τους είναι, κυρίως, οι έφηβοι, οι οποίοι για κάποιους λόγους βρήκαν, εσφαλμένα, διέξοδο στα ναρκωτικά. Όπως στα αποκαΐδια των μαχών βλέπεις τη φρίκη του πολέμου, έτσι και στα παιδιά αυτά βλέπεις ολοκάθαρα τη φρίκη και το αδιέξοδο της εποχής μας, μιας εποχής όπου επικρατεί το αδιέξοδο και η αλλοφροσύνη, που απομάκρυναν τα παιδιά από τη ζεστασιά της οικογένειας, από ιδανικά και αξίες, προσανατολισμούς και ανώτερες κατευθύνσεις. Έτσι, έχουν ένα κενό που δεν ξέρουν πώς να το γεμίσουν, οπότε ορισμένοι καταλήγουν στον κόσμο των ναρκωτικών για αποκομπι.

Είναι μια κατάσταση που επιφέρει ένα πλήθος αδιεξόδων. Τα παιδιά αυτά είναι ο μόνιμος πονοκέφαλος της Αστυνομίας, αλλά και η χρυσή πελατεία εμπόρων ναρκωτικών, ψυχών και σωμάτων. Ζουν παθητικά και πασχίζουν στα σίγουρα για ουτοπίες. Ευτυχώς, όμως, για ορισμένους, στο βάθος του μυαλού τους υπάρχουν κάποια παιδικά όνειρα για σπουδές, οικογένεια, εργασία. Παρόλα αυτά παρατηρείται μεγάλος εφησυχασμός και αδιαφορία της κοινωνίας, ενώ και τα Μ.Μ.Ε. αρκούνται σε απλές αναφορές επί του θέματος, μόνο την 26η Ιουνίου, δηλαδή την παγκόσμια ημέρα κατά των ναρκωτικών.

Τις υπόλοιπες ημέρες του έτους τους αντιμετωπίζουμε σαν εγκληματίες, χωρίς να αναρωτηθούμε γιατί κατέληξαν σ' αυτήν τη λάθος επιλογή. Ένα από τα σημαντικότερα αίτια, πιστεύω, είναι η κρίση της οικογένειας στις μέρες μας, εξαιτίας του υπερκαταναλωτισμού, αλλά και του οικονομικού προβλήματος που απασχολεί τις περισσότερες ελληνι-

κές οικογένειες, προκειμένου να εξασφαλίσουν όχι μόνο τα προς το ζην, αλλά και τα απαιτούμενα ποσά για τα δίδακτρα ιδιωτικών φροντιστηρίων, διότι αυτό επέβαλε το καταπιεστικό, βαθμοθηρικό εκπαιδευτικό σύστημα. Πολλοί γονείς σπεύδουν να βρουν και μια δεύτερη δουλειά, συνεισφέροντας τον χρόνο που θα έπρεπε στα παιδιά τους. Δεν υπάρχει επικοινωνία, διάλογος, επαφή.

Ακόμη, όμως, και η ίδια η προβληματική εφηβική ηλικία, με κύρια γνωρίσματα που όλοι ξέρουμε –την τάση φυγής, το άγχος, την περιέργεια, την έλλειψη αντιστάσεων– οδηγεί κάποιους έφηβους σε άσχημο δρόμο, στον κόσμο της ψευδαίσθησης και του ονείρου. Στον κόσμο των ναρκωτικών. Οι συνέπειες είναι τραγικές τόσο για τους ίδιους τους χρήστες όσο και για τις οικογένειές τους. Ειδικότερα, οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα εξευτελίζονται, καταπατούνται οι αξίες τους και τα πιστεύω τους, βιώνουν το ρατσισμό από πολίτες γύρω μας.

Τελειώνοντας το λόγο μου, προτείνω τη συνεργασία και το συντονισμό της Πολιτείας, της Αστυνομίας καθώς και των Μ.Μ.Ε., του σχολείου και της Εκκλησίας για την εξάρθρωση των κυκλωμάτων διακίνησης ναρκωτικών.

Επίσης, σωστή θα ήταν η διεξαγωγή ενός πανελλήνιου εράνου για την ίδρυση ενός ειδικού νοσοκομείου για την ψυχική και σωματική θεραπεία των τοξικομανών. Αυτές είναι προτάσεις που ειπώθηκαν και στη σύνθεση των κειμένων, για να πραγματοποιηθούν, όμως, όλα αυτά είναι απαραίτητη η συνεργασία των αρμόδιων φορέων της Πολιτείας, αλλά κυρίως απαιτείται η ανθρωπιά και η ευαισθητοποίηση όλων μας, αφήνοντας πίσω ρατσιστικές αντιλήψεις. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Πάργου Ειρήνη.

ΕΙΡΗΝΗ ΠΩΡΓΟΥ (Β' Αθήνας): Αγαπητοί φίλοι, είχα προγραμματίσει να αναφερθώ στο θέμα του ρατσισμού, αλλά πιστεύω ότι καλύφθηκε από άλλους Έφηβους Βουλευτές. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκαν τα προβλήματα και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπισή τους.

Εν συντομία θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα γενικότερο πλαίσιο, προκειμένου να επισημάνω τα βαθύτερα αίτια και τις ρίζες του φαινομένου αυτού. Πιστεύω ότι όλοι μας έχουμε παρατηρήσει ότι κυριαρχεί έντονα στην επικαιρότητα ο όρος «πολυπολιτισμική κοινωνία», τόσο στα Μ.Μ.Ε. όσο και στα κείμενα σχολικών βιβλίων. Ίσως είναι μία προσπάθεια για να μνηθεί η υπάρχουσα κοινωνία στη μελλοντική της πραγματικότητα ή ένα από τα πολλά μέτρα για την ανεπιθύμη μεταμόρφωσή της.

Ωστόσο, πρέπει να παραδεχθούμε, ότι το αποτέλεσμα είναι από λίγο έως καθόλου αισθητό. Είναι γεγονός ότι η κοινωνία μας εξακολουθεί να ταλανίζεται από το φαινόμενο του ρατσισμού και όλες τις διαστάσεις του. Καθημερινά γινόμαστε όλοι μάρτυρες της διάκρισης των μελών της κοινωνίας, με βάση την εθνικότητα, το χρώμα ακόμα και τη

οικονομική κατάσταση. Είναι μια διάκριση που διχάζει τους ανθρώπους, την εποχή που η γη τείνει να γίνει ένα πλανητικό χωριό, διάκριση που οδηγεί σε αδιέξοδο. Θα ήταν υπεραισιόδοξο να ισχυριστούμε ότι μπορούμε να εντοπίσουμε τα αίτια του ρατσισμού στο κοινωνικό ή το ατομικό μονάχα επίπεδο, χωρίς να τα συνδέσουμε με προσωπικές και άμεσες εμπειρίες του καθενός μας.

Ο ρατσισμός είναι αίσθημα βαθύτερο που υπήρχε ανέκαθεν στην ψυχή του ανθρώπου. Κατά βάθος όλοι είμαστε ρατσιστές, είτε το παραδεχόμαστε είτε όχι. Ωστόσο, παράγοντες, όπως τα Μ.Μ.Ε., η ιστορία ενός λαού, η οικογενειακή αγωγή, η κρατική αντιμετώπιση των ομάδων που τυγχάνουν θύματα του ρατσισμού εντείνουν το πρόβλημα.

Χωρίς να κατανοήσουμε τα βαθύτερα αίτια του ρατσισμού, δεν είναι δυνατόν να δοθούν αποτελεσματικές λύσεις. Για τις λύσεις θα πρέπει να συνεργαστούν οι πολίτες και οι φορείς της εξουσίας, αφού πρώτα επιτευχθεί η ωρίμανση του ανθρώπου, ώστε να κατανοήσει ότι ο μόνος τρόπος για την κοινωνική πρόοδο ξεκινά από το ίδιο το άτομο. Πρέπει να δεχθεί κάποιος το συνάνθρωπό του με όλες τις ιδιαιτερότητές του. Μόνο τότε θα βρουν πρόσφορο έδαφος για να εφαρμοστούν τα μέτρα που θα συναποφασίσουν η πολιτεία και οι πολίτες.

Δε θα πρέπει να ξεχνάμε ότι η κοινωνία είναι ένας ζωντανός οργανισμός και ο ρατσισμός ήταν και είναι ένας επικίνδυνος ιός, που καταστρέφει τα κύτταρά της. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι υπάρχει το φάρμακο για την καταπολέμησή του. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ηράκλεια Καρυώτη.

ΗΡΑΚΛΕΙΑ ΚΑΡΥΩΤΗ (Β' Θεσσαλονίκης): Θα ήθελα να διευκρινίσω στην Έφηβο Βουλευτή που διαφωνούσε προηγουμένως μαζί μου, ότι εγώ δεν είπα σε καμία περίπτωση να απαρνηθούν οι αλλοδαποί τα έθιμα ή τη γλώσσα τους. Απλώς, θα έπρεπε να ασκηθούν, περισσότερο από τους υπολοίπους, στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, ώστε να προσαρμοστούν καλύτερα στα ελληνικά δεδομένα. Η κατάσταση στα ελληνικά σχολεία είναι πολύ δύσκολη γι' αυτούς και γι' αυτό θα έπρεπε να υπάρχει ξεχωριστό τμήμα και να γίνεται μεγαλύτερη προσπάθεια στην εκμάθηση της γλώσσας.

Τα παιδιά των αλλοδαπών πηγαίνουν σε ελληνικά σχολεία και ότι είναι πολύ δύσκολο γι' αυτά. Σε πληροφορώ, λοιπόν, ότι πολλοί μαθητές αριστούχοι είναι από την Αλβανία και έχουν κρατήσει την ελληνική σημαία στις παρελάσεις, έστω και αν έχουν αντιδράσει οι Έλληνες πολίτες.

ΣΩΤΗΡΙΑ-ΕΒΕΛΙΝΑ ΓΚΟΛΕΜΗ (Β' Αθήνας): Δε διαφωνώ καθόλου, αλλά πιστεύω ότι ένα παιδί από ξένη χώρα προσπαθεί να μάθει μία νέα γλώσσα, ενώ ένα παιδί από την Ελλάδα, απλώς, εξασκεί στη δική του, οπότε είναι περισσότερο δύσκολο για τον πρώτο να ανταποκριθεί. Γι' αυτό, λοιπόν,

προτείνω να υπάρχουν ξεχωριστά τμήματα ή ξεχωριστά σχολεία, αν γίνεται, και το μάθημα της γλώσσας να γίνεται περισσότερες ώρες.

ΗΡΑΚΛΕΙΑ ΚΑΡΥΩΤΗ (Β' Θεσσαλονίκης): Μη το θέτεις ως δυσκολία, αλλά ως βοήθεια για τους αδυνάτους. Γιατί, όπως σου είπα και πριν, υπάρχουν πολλοί αριστούχοι.

ΣΩΤΗΡΙΑ-ΕΒΕΛΙΝΑ ΓΚΟΛΕΜΗ (Β' Αθήνας): Το θέτω ως βοήθεια. Πιστεύω θα ήταν ευκολότερο και ότι η προσπάθεια θα ήταν περισσότερο επιτυχής.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος Επιτροπής): Είναι ξεκάθαρο ότι δεν είναι προσωπικό το θέμα και είναι φανερό, ότι η Έφηβος Βουλευτής Ηράκλεια Καρυώτη θα μιλούσε στην πραγματικότητα για την παροχή δυνατοτήτων προσαρμογής για υποστήριξή τους και βοήθειά τους και όπως, επίσης, ήταν φανερό ότι η έφηβος βουλευτής Εβελίνα Γκολέμη αναφερόταν στο ότι δεν πρέπει να τους εκβιάζουμε ρατσιστικά, να μάθουν ελληνικά. Το ζήτημα, όμως, πήρε μεγαλύτερες διαστάσεις και εθίχθησαν περισσότεροι του ενός, οι οποίοι ζητούν το λόγο επί προσωπικού.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σωτηρούλα Βασιλείου.

ΣΩΤΗΡΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Πάφος Κύπρου): Οι δύο κοπέλες έθιξαν το ίδιο πράγμα από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Θα ήθελα να σταθώ στο σημείο, σχετικά με τα ξεχωριστά σχολεία. Ίσως, αυτά να είναι εσφαλμένη έκφραση, γιατί θα δημιουργηθεί μία εντύπωση ότι είναι ρατσιστικό το θέμα και θα έπρεπε να προσηγηθεί ένας χρόνος προπαρασκευής σ' αυτά τα άτομα, που προέρχονται από μία διαφορετική χώρα. Γιατί πραγματικά έχουν πολλές δυνατότητες και έχουν πολλά να προσφέρουν στον τόπο μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χαρίλαος Γουίδης.

ΧΑΡΙΑΛΟΣ ΓΟΥΙΔΗΣ (Νομός Πιερίας): Είναι, όμως, βοήθεια, ξέροντας ότι οι ίδιοι τη δική τους γλώσσα και έχουν μία δικιά τους ιδεολογία και μία κουλτούρα. Τους αναγκάζουμε να μάθουν τη δικιά μας γλώσσα, αλλά αυτές οι δύο διαφορετικές κουλτούρες και ιδεολογίες δεν έρχονται σε σύγκρουση;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αικατερίνη Κύρου.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΥΡΟΥ (Επικρατείας): Πώς θέλετε μία γυναίκα άνεργη και η οποία βλέπει γύρω της εδώ και μία εικοσαετία άτομα ξενόφερτα, να δουλεύουν και να έχουν βουλευτεί, μπορεί να μην είναι ρατσίστρια;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος Επιτροπής): Παρακαλώ να σημειωθεί η παρατήρηση από τους εισηγητές και να υπάρξει απάντηση στη δευτερολογία τους.

Το λόγο έχει ο έφηβος βουλευτής Νίκος Λάλπας.

ΝΙΚΟΣ ΛΑΛΠΑΣ (Νομός Καρδίτσας): Καμία φυλή δεν διατήρησε αυτό που είχε δικό της. Η γλώσσα για παράδειγμα των ΗΠΑ είναι η Αγγλική. Μιλούν όλοι αγγλικά, γιατί είναι η πιο απλή γλώσσα, η πιο χρήσιμη και η πιο πρακτική.

Έχουν χάσει κάθε ιδιαιτερότητά τους. Το ίδιο ισχύει και στην Ινδία και εκεί υπάρχει πολυθρησκευτισμός, πολυγλωσσία, πολυπολιτισμός.

Γίνονται συνέχεια πόλεμοι, οπότε το πιο λογικό είναι να βοηθήσουμε αυτούς τους ανθρώπους, αλλά όχι έτσι όπως προτείνετε εσείς, για να μη χάσουμε αυτό που έχουμε.

Νομίζω, ότι είναι καλύτερο να είναι φυλαγμένα τα σύνορά μας και πιο κλειστά, γιατί από αυτά φέρνουν τα ναρκωτικά, όπλα και εγκληματικότητα. Και αναφέρομαι βέβαια, στις μειονότητες γιατί δεν έχουν το δικαίωμα να το κάνουν σε εμάς αυτό. Μπορούμε να τους βοηθήσουμε εκτός της χώρας μας, στέλνοντάς τους οικονομική και ηθική βοήθεια. Ο πολυπολιτισμός δεν βοηθάει την ανάπτυξη κανενός.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος Επιτροπής): Η αναφορά που έκανε η Έφηβος Βουλευτής Ηράκλεια Καρυώτη μιλώντας για «αφομοίωση» αφορούσε παροχή δυνατότητας προσαρμογής. Αυτά ήταν τα παραδείγματα στα οποία αναφέρθηκε. Είναι καλό, λοιπόν, να αποφύγουμε τη λέξη «αφομοίωση». Θα δώσω, λοιπόν, το λόγο σε όσους δεν έχουν μιλήσει, κάνοντας παραβίαση του Κανονισμού, αλλά, επειδή, είναι επί προσωπικού, θα δώσω το λόγο στην έφηβο βουλευτή Στεφανία Καπακτού.

ΣΤΕΦΑΝΙΑ-ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΠΑΚΤΣΗ (Β' Αθήνας): Το βρίσκω κάπως ειρωνικό το ζήτημα, γιατί, ενώ μιλάμε για την

καταπολέμηση του κοινωνικού ρατσισμού, την ίδια στιγμή γινόμαστε οι ίδιοι, ως ένα βαθμό, ρατσιστές. Πριν λίγο συνδέσαμε τους αλλοδαπούς με την εγκληματικότητα, τα ναρκωτικά, τη βία και την ανεργία. Τη στιγμή, λοιπόν, που προσπαθούμε να βρούμε τρόπους να καταπολεμήσουμε το πρόβλημα του ρατσισμού συνδέουμε τους αλλοδαπούς, με ρατσιστικό τρόπο, με όλα αυτά τα φαινόμενα. Πιστεύω πως τα δικά μας προβλήματα, όπως η ανεργία, δε θα πρέπει να μας γεννούν εκδικητικά συναισθήματα. Είναι καλύτερο να καταπολεμήσουμε την ανεργία παρά το να θελήσουμε να αφήσουμε άνεργους τους αλβανούς, στέλνοντάς τους πίσω στη χώρα τους. Οι αλλοδαποί κάνουν εργασίες, τις οποίες εμείς δεν καταδεχόμαστε να κάνουμε. Επομένως, δεν είναι κακό να έχουμε ξένους στη χώρα μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Αύριο με τις δευτερολογίες θα απαντήσουμε στα ερωτήματα που γεννήθηκαν στην τελευταία φάση της συζήτησης. Σας ευχαριστώ για απόψε.

Στη συνέχεια και περί ώρα 20.10 λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 16-9-2002

Στην Αθήνα, σήμερα 16 Σεπτεμβρίου 2002, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.10 στην Αίθουσα 150 (1ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Βουλευτή κ. Αναστασίου Μαντέλη με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια - Περιθαλψη, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Άστεγοι, Εφηβεία, Ευθανασία» της Σύνοψης Κεμένων των μαθητών της Α' και της Β' Τάξης των Ενιαίων Λυκείων, των Τ.Ε.Ε. και των Σχολών Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Ζ' Σύνοδος 2001-2002 (2η συνεδρίαση).

Στη συνεδρίαση συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίδου Άννα (Α' Θεσσαλονίκης), Αγγελίδου Χριστίνα (Νομός Ροδόπης), Αθανασούλιας Ανδρέας (Β' Αθήνας), Αθηνόδωρου Αθηνόδωρος (Λευκωσία - Κύπρος), Ακριβοπούλου Αντωνία (Στουτγάρδη - Γερμανία), Άλντους Αριάδνη (Β' Αθήνας), Απέργης Χρίστος (Νομός Κυκλάδων), Αποστόλου Κων/νος (Νομός Φλώρινας), Βασιλείου Σωτηρούλα (Πάφος - Κύπρος), Βαφειάδου-Τσολακίδου Φωτεινή (Νομός Έβρου), Βούβου Μαρία (Νομός Ιωαννίνων), Γαλίτη Χριστίνα (Επικρατείας), Παννούλη Ηλιάνα (Β' Αθήνας), Πολετζόγλου Μαρία (Νομός Αχαΐας), Πώργου Ειρήνη (Β' Αθήνας), Γκολέμη Σωτηρία-Εβελίνα (Β' Αθήνας), Γουίδης Χαρίλαος (Νομός Πεiriας), Γρηγοράκη Γραμματική (Νομός Ηρακλείου), Γρίβα Παγώνα (Νομός Φωκίδας), Διαμαντάκη Μαρία (Νομός Ρεθύμνης), Εμμανουήλ Άννα (Νομός Κοζάνης), Ευαγγελινού Ελένη (Νομός Ευβοίας), Ευθυμίου Αλέξανδρος (Νομός Λάρισας), Ευσταθίου Άγγελος (Β' Πειραιά), Ζηκίδη Βασιλειάνα-Μαρία (Νομός Φθιώτιδας), Θανοπούλου Βασιλική (Νομός Μαγνησίας), Θεοχάρη Μαρία (Νομός Τρικάλων), Θωμά Αναστασία (Β' Αθήνας), Ιγνατιάδου Ελπίδα (Α' Θεσσαλονίκης), Καναρά Κατερίνα (Νομός Καρδίτσας), Καπακτσή Στεφανία-Αγγελική (Β' Αθήνας), Καραϊνδρος Χρήστος (εισηγητής) (Β' Αθήνας), Καρούδη Αναστασία (Νομός Ηρακλείου), Καρυώτη Ηράκλεια (Β' Θεσσαλονίκης), Κατσαλή Ελένη (Β' Αθήνας), Κλεάνθους Δημοσθένης (Νομός Λευκωσία - Κύπρος), Κουκουβιτάκης Στυλιανός (Β' Αθήνας), Κουλούρης Ανδρέας (Νομός Κέρκυρας), Κουρνώτη Βασιλική (Νομός Λάρισας), Κουρούτζας Χρήστος (Α' Αθήνας), Κουτουρίνη Αγλαΐα (Νομός Άρτας), Κρουσόβαλης Μενέλαος (Α' Θεσσαλονίκης), Κυριακόπουλος Φώτης (Νομός Αχαΐας), Κύρου Κατερίνα (Επικρατείας), Κωνσταντινίδου Μαρία (Νομός Ξάνθης), Λαζαρόπουλος

Νικόλαος (Νομός Λάρισας), Λάμπας Νικόλαος (Νομός Καρδίτσας), Λεούση Καλλιόπη (Α' Πειραιά), Λιόση Θεοδώρα (Υπόλοιπο Αττικής) και Λόγα Κωνσταντίνα (Α' Θεσσαλονίκης).

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Έφηβοι Βουλευτές συνεχίσουμε τη συζήτησή μας.

Το λόγο έχει η έφηβος Βουλευτής Καπακτσή Στεφανία-Αγγελική.

ΣΤΕΦΑΝΙΑ-ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΠΑΚΤΣΗ (Β' Αθήνας): Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, όλοι μας αναγνωρίζουμε την οικογένεια ως το δομικό κύτταρο κάθε κοινωνίας. Παραδεχόμαστε, ότι ως θεσμός βρίσκεται σε μια κρίσιμη κατάσταση και προτείνουμε ποικίλα μέτρα για τη μείωση των διαφόρων προβλημάτων όπως τα διαζύγια. Ωστόσο, λίγοι από εμάς γνωρίζουμε την έκταση ενός εξίσου δραματικού φαινομένου στο οικογενειακό περιβάλλον, που αφορά τις σεξιστικές βιαιότητες. Μάλιστα, επειδή ακριβώς δεν δίδεται στο ζήτημα η σημασία που του πρέπει, αποφάσισα να αναφερθώ σήμερα σε αυτό.

Στον κλειστό κύκλο της οικογένειας οι απεχθέστεροι εξευτελισμοί και οι χειρότερες βιαιότητες μπορούν να γίνουν καθημερινή πραγματικότητα. Ενδεχομένως, να θεωρούμε ότι αυτά συμβαίνουν σε τριτοκοσμικές χώρες ή υποβαθμισμένες περιοχές, παρ' όλα αυτά εμφανίζονται ανεξάρτητα από την κοινωνική θέση, το κύρος, την οικονομική και πολιτιστική κατάσταση του θύτη. Συνολικά στη σύγχρονη και αναπτυσσόμενη, κατά τα άλλα, Ευρώπη, μία στις τέσσερις γυναίκες υφίσταται σωματικές ή ηθικές βιαιότητες στο χώρο του οικογενειακού περιβάλλοντος. Βιάζονται, εξευτελιζονται, κακοποιούνται από τον άνθρωπο, τον οποίο επέλεξαν ως σύντροφο για πάντα, μόνο επειδή είναι γυναίκες. Πέρα, βέβαια, από τη βία στις γυναίκες αυτές ασκούνται πολλές φορές ηθικές πιέσεις, ιδιαίτερα, εάν δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητες, ή όταν τα παιδιά κάνουν πιο δύσκολη την απόφαση του χωρισμού. Ψυχολόγοι αναφέρουν, ότι φτάνουν σε σημείο να πιστέψουν, ότι έχουν οι ίδιες ευθύνες γι' αυτή την κατάσταση και να προσπαθούν να δικαιολογήσουν την άνανδρη συμπεριφορά του συζύγου. Το να προσπαθήσουμε να βρούμε τα αίτια ενός τέτοιου φαινομένου θα ήταν πολύ σύνθετο. Παρ' όλα αυτά, κάποιες φορές, προσωπικά βιώματα που προέρχονται από την παιδική ηλικία εκδηλώνονται με αντίστοιχες πράξεις, ενώ άλλοτε οι άνδρες προσπαθούν να αναπτύξουν μία σχέση εξάρτησης και υποταγής. Η Οασιλα Ταμζαλή είναι μία γυναίκα από την Αλγερία και ένα από τα σημαντικότερα μέλη της Unesco και σχολιάζει σχετικά με το θέμα, ότι η βία αρχίζει εκεί όπου υπάρχει υποταγή του καθενός σε ένα ρόλο, από τη μία τον άνδρα κατακτητή και από την άλλη την γυναίκα υποταγμένη. Αναμφισβήτητα, σε κάθε περίπτωση, δεν υπάρχουν ούτε ελαφρυντικά ούτε δικαιολογίες. Έπειτα, οι συνέπειες αυτών των συμπεριφορών είναι τραγικές για τα μέλη της οικογένειας, άρα κα-

ταπέλτης και για την ίδια την κοινωνία. Τα παιδιά, όταν υπάρχουν, βιώνουν τραυματικές εμπειρίες με άμεσο αντίκτυπο την μέτρια απόδοση στο σχολείο, την έλλειψη ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων και μελλοντικά έμμεσο αντίκτυπο την εκδήλωση ίσως και μιας παρόμοιας συμπεριφοράς. Όσον αφορά στην γυναίκα, η αξιοπρέπειά της ποδοπατείται, η προσωπικότητά της συνθλίβεται και η καθημερινότητά της κλυδωνίζεται ανάμεσα στην ανασφάλεια και τον πόνο.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερή η ανάγκη να παρθούν μία πληθώρα μέτρων για την προστασία της γυναίκας, της συζύγου, της μάνας. Αρχικά, θα πρέπει να αυξηθούν τα ιδρύματα εκείνα, στα οποία θα μπορούσε να απευθυνθεί για να βρει στήριξη η κακοποιημένη σύζυγος και να γίνουν ευρέως γνωστά. Θα πρέπει να δοθούν επιπλέον παροχές στις γυναίκες αυτές μετά το διαζύγιο, ώστε ο φόβος για την ζωή μετά τον χωρισμό να μην τις κρατάει υπόδουλες σε μία τέτοια οδυνηρή κατάσταση. Παρόμοια βήματα θα ήταν ωφέλιμο να γίνουν και στο διεθνές δίκαιο για την επικουρία μίας γυναίκας που αντιμετωπίζει τα ζωώδη ένστικτα του συζύγου. Χρειάστηκε να περμένουμε την 28η Απριλίου 2002, για να καταγγείλει το Συμβούλιο της Ευρώπης τις επιθέσεις τέτοιου είδους, όταν ήδη στη Γαλλία κάθε μήνα πεθαίνουν τρεις γυναίκες από τις κακοποιήσεις των ανδρών τους ακόμα και εάν αρκείται απλά στη σύνταξη ενός καταλόγου συστάσεων. Το κράτος υποχρεούται να στηρίζει τα θύματα των σεξιστικών βιαιοτήτων στο οικογενειακό περιβάλλον με ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. Αντίθετα, οι ποινές για τους συζύγους θύτες θα ήταν καλό να γίνουν ακόμα πιο αυστηρές, ώστε να μην απαλλάσσονται με την παροχή μιας απλής αποζημίωσης. Καθώς το θέμα εντάσσεται γενικότερα σε αυτό του φυλετικού ρατσισμού, θα πρέπει να παρέχεται η αναγκαία πληροφόρηση μέσα στα σχολεία, στα παιδιά είτε είναι αγόρια είτε είναι κορίτσια, γιατί μεγαλώνοντας είναι δυνατόν να επαναλάβουν τα ίδια λάθη.

Τα Μ.Μ.Ε. είναι αναγκαίο, να πάψουν να προβάλλουν ως πρότυπο άντρα αυτόν που επιβάλλεται με τις γροθιές του. Είναι μία στάση που, κατά συνέπεια, υιοθετείται κυρίως από εφήβους.

Τέλος, θα ήθελα να κάνω κάποιο σύντομο σχόλιο σχετικά με το ζήτημα της υγείας, που είχε αναφερθεί χτες. Είναι γεγονός, ότι και οι γιατροί χρηματίζονται και λάθη γίνονται. Θα πρέπει, όμως, να μην αναφέρουμε μεμονωμένες περιπτώσεις και περιστατικά, τα οποία έτυχε να συμβούν. Θα πρέπει πάντα να σκεφτόμαστε ότι και οι γιατροί είναι άνθρωποι και ότι και λάθη γίνονται. Δεν είναι μόνο έτσι η κατάσταση, δηλαδή δεν θα πρέπει να κοιτάμε μεμονωμένα περιστατικά, που έχουν αναφερθεί.

Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Ευχαριστούμε την Έφηβο Βουλευτή Καπακτώ Στεφανία-Αγγελική από τη Β' Αθήνας. Παρουσίασε ένα σοβαρότατο

κοινωνικό ζήτημα, που είναι οι εξαρτησιακές σχέσεις των δύο φύλων. Είναι ένα πρόβλημα το οποίο βιώνει η ανθρωπότητα με περισσότερη ένταση αλλού και με λιγότερη ένταση σε άλλα μέρη. Η πραγματικότητα, όμως, είναι, ότι σε όλες τις κοινωνίες είναι ένα σοβαρότατο πρόβλημα.

Έγιναν εύστοχες προτάσεις και, βέβαια, σημειώνονται.

Την συνέχεια έχει η Έφηβος Βουλευτής Βασιλείου Σωτηρούλα από την Πάφο της Κύπρου.

ΣΩΤΗΡΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Πάφος Κύπρου): Αξιότιμη κ. Πρόεδρε, Αγαπητοί φίλοι βουλευτές από κάθε γωνιά της Ελλάδας, όπου υπάρχουν Έλληνες. Ονομάζομαι Σωτηρούλα Βασιλείου και έρχομαι από την Πάφο της Κύπρου.

Το θέμα που έχω διαλέξει είναι η υποκρισία, κάτι που απλώνεται νομίζω παντού. Με λύπη μου, πραγματικά, βλέπω ότι το 2002, δεν έχουμε μία κοινωνία αγγέλων. Δεν είναι η κοινωνία που θα θέλαμε, ως εφήβοι, να είναι. Αναξιοκρατία, ρατσισμός, μισαλλοδοξία, παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κρίση ηθικών αξιών συνθέτουν ένα εφιαλτικό πρόσωπο.

Σε αυτά που ανέφερα, να προσθέσω και την υποκρισία η οποία με έχει απασχολήσει. Στις μέρες μας η υποκρισία έχει γίνει ένα αναπόσπαστο στοιχείο της ανθρώπινης ύπαρξης. Είναι φοβερό, το ότι η έννοια της υποκρισίας πάει να ταυτιστεί με την έννοια «άνθρωπος». Τα κάνουμε όλα για τα μάτια του κόσμου. Έχουμε αποκτήσει στο θέμα της υποκρισίας μεγάλη ευχέρεια και σ' αυτό θα μας ζήλευαν και κορυφαίοι ηθοποιοί. Υπάρχουν στιγμές, που λέω πως θα μπορούσαμε να κάνουμε καριέρα στο Χόλιγουντ. Προσπαθούμε να μιμηθούμε, στο ντύσιμο, στη συμπεριφορά, τη νοοτροπία, τα πρότυπα που μας παρουσιάζονται από τα Μ.Μ.Ε. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να υποκρινόμαστε, να γελοιοποιούμε και να αλλοτριωνόμαστε. Θάβουμε τον πραγματικό μας εαυτό. Ο αυθορμητισμός μας και η αυθεντικότητά μας σβήνουν στον αγώνα για μίμηση του ιδανικού. Δυστυχώς, η κοινωνία μας αυτό είναι που λογαριάζει, ότι οδηγεί στην επιτυχία.

Το χορό της υποκρισίας το σέρνουν οι μεγάλοι και οι δυνατοί της γης. Μιλούν για δικαιοσύνη, αλλά δεν παύουν να μετρούν τη δικαιοσύνη που θα απονείμουν στην κλίση του Προκρούστη και μάλιστα με το υποδεκάμετρο. Ο κ. Κλίντον κάποτε είχε πει, ότι η βία δεν μπορεί να είναι λύση σε οποιοδήποτε πρόβλημα. Η καρδιά μου χτυπά με όσους υποφέρουν. Όμως, ο κ. Κλίντον, έγινε κυκλώνας βίας για Σέρβους κ.λπ. Τώρα ο κ. Μπους ακολουθεί το παράδειγμα του προκατόχου του. Ο πόλεμος του Αφγανιστάν ήταν ένας άδικος ιμπεριαλιστικός πόλεμος που άφησε χιλιάδες θύματα. Τη στιγμή που ο κ. Μπους λέει πως έχει οράματα, οι Παλαιστίνιοι σφυροκοπούνται ανελέητα. Εξάλλου, στην Κύπρο τι γίνεται, που υποφέρει τόσα χρόνια; Καταγγέλουμε το πρόβλημα σε διεθνείς οργανισμούς και κάνουμε διαβήματα συνέχεια. Όλοι συγκινούνται και δακρύζουν και λένε πως θα δράσουν. Πήξαμε, όμως, από υποσχέσεις. Αυτή η υποκρισία

μας έχει συγγλονίσει και μας κάνει να μην ελπίζουμε. Οι «φύλακες άγγελοί μας» έχουν την άγκυρα κάτω από τις φτερούγες τους, με αποτέλεσμα ο Ντενκτάς να κάνει ό,τι θέλει.

Σε ό,τι αφορά τους πολιτικούς μας, πρέπει να πω, ότι σε κάθε προεκλογική περίοδο ακούμε «θα κάνω, θα κάνω, θα βελτιώσω πολλά κ.λπ.». Όλα αυτά στην προεκλογική περίοδο. Όταν καθίσουν στη καρέκλα όλα ξεχνιούνται. Ενώ οι Τούρκοι βρίσκονται εντός των πυλών, η πλειοψηφία των ηγετών έχει βυθιστεί σε ένα πέλαγος ευδαμονισμού, με σωσίβιο τα λεφτά που ο κόσμος προσφέρει για αμυντικούς σκοπούς. Δεν ξέρω, αλλά οι πλείστοι αυτών μου θυμίζουν πυγμαίους που φορούν ξυλοπόδαρα και θέλουν να μας «ταΐσουν κουτόχορτο». Εάν κάποιος είναι ειλικρινής, χάνονται μέσα στη μάξα. Ο κόσμος στο θέμα της υποκρισίας ακολουθεί τους ηγέτες. Η μεγάλη υποκρισία με τρομάζει. Οι άνθρωποι φαίνονται εξωτερικά σαν ένα πρόβατο, αλλά πίσω από την λευκή προβιά κρύβεται ένας λύκος.

Όταν πέσουν οι μάσκες και δεις τι κρύβεται από πίσω, σε πληγώνει πολύ το γεγονός ότι αυτό το άτομο το θεωρούσες φίλο σου. Σε μένα αυτό έχει τύχει πολλές φορές και θα έλεγα ότι με έχει σκοτώσει. Αυτές οι εμπειρίες σε κάνουν να υποπτεύεσαι τα πάντα, να φοβάσαι να πλησιάσεις τον άλλον κ.λπ.. Τελικά, αποφασίζεις να γίνεις απόμακρος και σκληρός σαν πέτρα, διότι φοβάσαι μη ξαναπληγωθείς.

Οι έννοιες της ελευθερίας του ατόμου, της ανεκτικότητας, της δικαιοσύνης να πω ότι είναι στη μόδα. Πατί, άραγε, ένας που δεν είναι υποκριτής να θεωρείται τρελός; Είμαι 17 χρονών και δεν μπορώ να ζήσω σε μια τέτοια κοινωνία. Έχω κουραστεί να βλέπω τις μάσκες του καθενός. Καθημερινά πρέπει να είμαστε ο δικός μας εαυτός. Είμαι σίγουρη ότι αυτά τα συναισθήματα της αγανάκτησης, που εκφράζω, τα συμμεριζόμαστε όλοι εμείς οι νέοι. Οραματιζόμαστε έναν κόσμο αληθινό, απαλλαγμένο από ελεεινούς θεατρίνους. Η υποκρισία δεν οδηγεί πουθενά. Ως νέοι έχουμε τον δικό μας ρεαλισμό. Θέλουμε, η κοινωνία να μας αφήσει να κάνουμε εμείς το μέλλον.

Δεν μπορούμε να μας κατηγορούν οι μεγάλοι για τον αυθορμητισμό μας. Πρέπει να μην υποκρίνονται ότι είναι αλάνθαστοι και να θυμηθούν και εκείνοι τη δική τους νιότη. Αυτό ισχύει και για τους μεγάλους της γης. Να δείξουν τα αληθινά τους πρόσωπα. Ας δώσουν υποσχέσεις, αλλά ας τις τηρήσουν. Σε ό,τι αφορά την Κύπρο, θέλω να τη λυπηθούν σ' αλήθεια και όχι να την κοροϊδεύουν. Δεν θα θέλαμε οι μεγάλοι να μας αναγκάσουν να βάλουμε και εμείς μάσκες. Επίσης, δεν θέλουμε να σκύβουμε με δουλοπρέπεια για να κερδίσουμε κάτι.

Σε ό,τι αφορά την παιδεία, θέλουμε να έχουμε με ισχυρή θέληση, να χαλιναγωγήσουμε τους εαυτούς μας και να μάθουμε να συμπεριφερόμαστε σωστά.

Δεν παρακαλούμε πραγματικά, ζητούμε και απαιτούμε. Μας τα χρωστά αυτά η κοινωνία και αλήθεια, θα ήταν πολύ

διαφορετικός ο κόσμος, εάν βασίλευε η ειλικρίνεια. Σε έναν κόσμο ειλικρινή, θα εμπιστευόμασταν, δίχως το φόβο της υποκρισίας να καρδοκοι. Και αυτό είναι πολύ σημαντικό. Τώρα για την Ιθάκη αυτή, ας δούμε τους μεγάλους συμπαρασάτες. Πατί; Για να θάψουμε την υποκρισία, που αποτελεί ανασταλτική δύναμη κάθε ουσιαστικής προόδου και να στήσουμε την αλήθεια.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ελπίδα Ιγνατιάδου.

ΕΛΠΙΔΑ ΙΓΝΑΤΙΑΔΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Αξιότιμη κύριε Πρόεδρε, με προβληματίζει η όλη διάσταση που έχει πάρει το θέμα των ναρκωτικών. Και, όμως, αυτά που θα προτείνουμε φέτος, προτάθηκαν και πέρυσι και όλες τις προηγούμενες χρονιές και παρόλα αυτά, κανένα απολύτως μέτρο δεν έχει παρθεί. Ήρθαμε εδώ τέσσερις μέρες να προτείνουμε λύσεις, να φύγουμε και η πλούσια ζωή σας συνεχίζεται. Αφού το μόνο που μπορεί να σας κινήσει την προσοχή, είναι η πτώση του δείκτη της Σοφοκλέους.

Η κοινωνία στην οποία μεγαλώνουμε, είναι πολύ αποτρόπαιη, και φοβάμαι πως θα γίνει ακόμη χειρότερη. Πρώτον, δε μας παρέχονται υγιή πρότυπα, στα οποία θα μπορούμε να στηριχτούμε για ένα μέλλον καθαρό, χωρίς παιδιά που υποφέρουν, γιατί δεν έχουν πάρει τη δόση τους, ή παιδιά που κάνουν τα βαποράκια, για να μπορέσουν να πάρουν τη δόση τους. Εσείς οι ενήλικες, είτε είστε πολιτικοί, είτε γονείς, είτε εκπαιδευτικοί, εάν θέλετε η νέα γενιά να προχωρήσει, θα πρέπει να συνεργαστείτε. Πατί, όπως λέτε, το μέλλον μας ανήκει, είμαστε η συνέχεια, σε μας θα δώσετε τη σκυτάλη ή θα τη δώσετε με τα μάτια κλειστά. Είμαι σίγουρη, ότι θα μπορούσε να γίνει κάτι, εάν κάποιος το ήθελαν πραγματικά. Αν δείχναμε εμπιστοσύνη και αγάπη και λίγο ενδιαφέρον σε αυτά τα παιδιά, δε θα μας διέψευδαν. Αυτά τα παιδιά που βρίσκονται ανάμεσά μας, δίπλα μας και εμείς γυρνάμε το κεφάλι, μόλις βρεθούν στο δρόμο μας. Πατί λέτε ότι το μέλλον ανήκει στα νιάτα και όχι στα χαμένα νιάτα; Πατί και εσείς, όπως και εγώ, ξέρετε, ότι αυτά τα παιδιά βρίσκονται ακόμα στη ζωή, αλλά πόσο τους απομένει ακόμα να ζήσουν; Τα περισσότερα βρίσκουν το θάνατο και όμως ο περισσότερος κόσμος δεν το μαθαίνει ποτέ. Παρ' όλους τους θανάτους νέων παιδιών, η στάση των ανθρώπων και της πολιτείας απέναντι στα κοινωνικά προβλήματα, παραμένει η ίδια. Ο κόσμος φοβάται να τα πλησιάσει, γιατί τα θεωρεί ως επικίνδυνα άτομα και τα αφήνει στην απομόνωση και στο περιθώριο.

Μου είναι αδιανόητο να καταλάβω, πώς σκέφτονται όλοι αυτοί, αφού αυτά τα παιδιά είναι μέσα στη ζωή μας, όπως και εμείς στη δική τους. Με τη μόνη διαφορά, ότι εμείς τα αγνοούμε.

Όσο το κοινωνικό σύστημα θα προσπαθεί την ολοκληρωτική απομόνωση και αποξένωση των παιδιών αυτών και με αυτά τα μέτρα, που έχει λάβει η πολιτεία, ο αριθμός των

ναρκομανών θα αυξάνεται συνεχώς και οι κατάλογοι με τα ονόματα θανάτων, θα μεγαλώνουν δραματικά. Ένα μεγάλο μειονέκτημα για τους ναρκομανείς είναι, ότι αντί να έχουν τον πρώτο ρόλο για την εξάλειψη του φαινομένου οι κοινωνικοί λειτουργοί, οι ψυχολόγοι και οι ψυχίατροι, την έχει η αστυνομία, που παραμένει ένα ξένο και εντελώς ψυχρό όργανο, που έχει μεγάλη εχθρότητα στους ναρκομανείς και μόνο σκοπό την εξολόθρευση, τον αφανισμό και την εξότωση, κλείνοντάς τους φυλακή.

Το πρώτο και κύριο μέλημά μας για την αποθεράπευση των χρηστών, θα ήταν να τους δεχθούμε ως συνανθρώπους μας. Να θέσει σε λειτουργία το κράτος περισσότερα κέντρα αποτοξίνωσης με τη μέθοδο της μεθαδόνης. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, αποδείχθηκε ότι η χορήγηση μεθαδόνης επέτρεψε στους χρήστες να ζουν μια κανονική ζωή, αφού εξαλείφει την πείνα για ηρωίνη. Επίσης, προστατεύει τους χρήστες από το aids. Εύχομαι να ξυπνήσουν από το λήθαργο οι κοινωνικοί φορείς, αφού κάθε μέρα νέα βλαστάρια, που δεν πρόλαβαν καν να συνειδητοποιήσουν το γύρω κόσμο, σβήνουν πριν καλά-καλά ανθίσουν. Ευχή και χαρά μου θα είναι, να ζήσω ένα αύριο καθαρό, χωρίς ναρκωτικά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Αποστόλου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Νομός Φλώρινας):

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, είμαι εδώ, ακόμη μια χρονιά, για να θυμίσω αυτά που τόνισαν και οι προηγούμενοι Έφηβοι Βουλευτές. Το πρόβλημα των ναρκωτικών. Όλοι ξέρουμε ότι τα ναρκωτικά αρχίζουν από τον έφηβο. Ίσως, αυτή η λέξη θυμίζει παιδιά με εθισμένο πρόσωπο, ληστείες για μία δόση, αργό θάνατο. Αυτή είναι μία έννοια, την οποία θα μπορούσε ο καθένας να δώσει πάνω στον όρο αυτό.

Ακούγοντας τα παραπάνω, ο κάθε έφηβος, εφόσον είναι ενημερωμένος, τρομάζει και προσπαθεί με κάθε τρόπο να το αποφύγει. Όμως, τα ναρκωτικά έχουν μπει για τα καλά στη ζωή μας. Πέντε στους δέκα έφηβους έχουν δοκιμάσει και σε εννέα στους δέκα έχουν προσφερθεί. Την τελευταία δεκαετία τα ναρκωτικά έχουν πάρει τεράστιες διαστάσεις και έχουν επηρεάσει όλους τους έφηβους. Σήμερα, αυτά δε βρίσκονται μόνο στις μεγάλες πόλεις, έχουν μεταφερθεί και στις επαρχίες, παντού, είναι ανάμεσά μας. Έχουν διευρύνει το είναι, το σώμα μας, το εγώ μας.

Παρόλο που ξέρουμε τη ζωή των χρηστών, πως ζούνε, τι στάση έχουν πάρει απέναντι στην κοινωνία, θα ήθελα να κοιτάξουμε πιο βαθιά, στην πηγή του προβλήματος. Ο έμπορος είναι κάθε ηλικίας, κάθε κοινωνικού στρώματος, άνθρωποι χωρίς κάποιες γνώσεις και κάποιο ιδιαίτερο επάγγελμα, μέχρι που μπορεί κάποιος να είναι και δημόσιο πρόσωπο. Αυτά τα ανθρωποειδή, σκορπάνε το θάνατο μόνο για το χρήμα, χωρίς να νοιαστούν για τα αθώα παιδιά που μέρα με

τη μέρα χάνονται, χάρις σε αυτούς. Προτείνω μεγαλύτερη ασφάλεια σε πάρκα, σχολεία και γενικά σε χώρους, όπου μπορούν κάλλιστα να γίνουν εστίες παρανομίας και αργού θανάτου. Επίσης, οι ποινές θα πρέπει να γίνουν πιο αυστηρές στους εμπόρους, γιατί αυτοί πράττουν και το μεγαλύτερο αδίκημα. Χάρις σε αυτούς πεθαίνουν καθημερινά νέα παιδιά και σβήνουν οικογένειες κάτω από το πένθος, τη θλίψη, την κοινωνική κατακραυγή.

Κύριε Πρόεδρε, θα δευτερολογήσω, αναφερόμενος στη χθεσινή συνεδρίαση, όπου μία Έφηβος Βουλευτής, ανέφερε την εξής πρόταση. Όλοι εδώ μέσα έχουν γράψει για ναρκωτικά, για ρατσισμό κ.λπ.. Θα ήθελα εδώ μέσα ο καθένας να σέβεται τη γνώμη του κάθε Έφηβου Βουλευτή και να μη κρίνει, ότι κάποιος ανάμεσά μας έχει γράψει το καλύτερο.

Στη χθεσινή συνεδρίαση έγινε αναφορά στο θέμα της σεξολογίας που πρέπει να μπει στα σχολεία. Θα ήθελα να τονίσω ότι είμαι υπέρ αυτού του προγράμματος, γιατί σήμερα υπάρχουν πολλοί νέοι ηλικίας μέχρι και 20 ετών που δεν έχουν φθάσει ακόμα στις σεξουαλικές επαφές για διάφορους λόγους. Πιστεύω πως θα ήταν καλύτερα να μαθαίνουν οι μαθητές, από το Λύκειο και μετά, το άλλο φύλο και επίσης για κάποιες πιθανές ασθένειες που μπορεί να προκληθούν. Αν αυτό δεν μπορεί να γίνει, τότε καλό θα ήταν να γίνονται κάποιες ενημερώσεις στα σχολεία πάνω στο θέμα αυτό. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής)

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αριάδνη Άλντους.

ΑΡΙΑΔΝΗ ΑΛΝΤΟΥΣ (Β' Αθήνας)

Κύριε Πρόεδρε, συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού της γης έχει το σημαντικό πρόβλημα της αναπηρίας. Σήμερα πάρα πολλοί άνθρωποι αγνοούν τους αναπήρους και τους δημιουργούν προβλήματα, που είναι χειρότερα από την αναπηρία τους. Η πλειοψηφία των ανθρώπων δεν καταλαβαίνει πόσα πολλά μπορεί να καταφέρει ένας ανάπηρος και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των αναπήρων από διάφορες εργασίες στις κοινότητες, όπως π.χ. αθλητικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις και το σπουδαιότερο από όλα τον αποκλεισμό από την εκπαίδευση και την εργασία. Οι περισσότεροι εργοδότες διστάζουν να προσλάβουν ένα ανάπηρο άτομο, επειδή πιστεύουν ότι οι ανάπηροι δεν μπορούν να προσφέρουν πολλά. Στην πραγματικότητα, όμως, μπορούν να αποδώσουν εξίσου καλά ή ακόμα καλύτερα από ένα μη ανάπηρο άνθρωπο. Ακόμη και σήμερα, ενώ υπάρχει κάποια βελτίωση στα δημόσια κτίρια, σε σπίτια και στη δημόσια συγκοινωνία, η πρόσβαση για τους αναπήρους αποτελεί μεγάλο πρόβλημα. Πιστεύω πως με τη θέσπιση κάποιων νόμων, την ενημέρωση και το ενδιαφέρον των υπολοίπων πολιτών, ο τρόπος μεταχείρισης των αναπήρων θα αλλάξει και θα γίνει πιο θετικός και ανθρώπινος.

Θα πρέπει να απαγορευθεί η άδικη αντιμετώπιση των αναπήρων σε προγράμματα ή εκδηλώσεις που οργανώνει το

κράτος, πολλές επιχειρήσεις θα πρέπει να προσλαμβάνουν ανάπηρα άτομα που έχουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις ή προσόντα για συγκεκριμένη εργασία. Ένα άλλο μέτρο που πρέπει να ληφθεί είναι η πραγματική δωρεάν παιδεία στα ανάπηρα άτομα, έτσι ώστε να μην επιβαρύνεται η οικογένεια τους με τα έξοδα αυτά, γιατί πέρα από αυτά υπάρχουν συγκεκριμένα έξοδα για ορισμένες οικογένειες, όπως αναπηρικές καρέκλες, μηχανήματα ακοής και γραφομηχανές Μπραϊλ. Να υπάρχουν, ακόμη, ράμπες στα δημόσια κτίρια και στα μέσα μεταφοράς και τα πεζοδρόμια να είναι προσβάσιμα και καθαρά από εμπόδια, ώστε να μπορεί να μετακινηθεί εύκολα ο ανάπηρος. Ένα άλλο μέτρο που θα ήταν πολύ χρήσιμο, κατά τη γνώμη μου, είναι να πηγαίνουν οι μαθητές επισκέψεις στα σχολεία που φοιτούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες, να γνωρίζονται μαζί τους και να καταλαβαίνουν ότι και αυτοί είναι άνθρωποι φυσιολογικοί, όπως και εμείς και απλά είχαν την ατυχία να στερηθούν μία αίσθησή τους. Καταλήγουμε, λοιπόν, στο συμπέρασμα ότι οι ανάπηροι έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους υπόλοιπους ανθρώπους και πρέπει να τους αντιμετωπίζουμε με ιδιαίτερη προσοχή, αγάπη και φροντίδα. Αυτό θα γίνει, κυρίως, με την αλλαγή της νομοθεσίας, που θα προστατεύει τα ανθρωπίνια και πολιτικά δικαιώματα των αναπήρων.

Η ενημέρωση της κοινής γνώμης, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, καθώς και η εκπαίδευση και η επαγγελματική αποκατάσταση των ιδίων των αναπήρων, θα βοηθήσει την ένταξή τους στην κοινωνία σαν δημιουργικά της μέλη. Είναι υποχρέωση όλων μας να δουλέψουμε γι' αυτό τον σκοπό και πολύ σωστά η Ευρωπαϊκή Ένωση διακηρύττει το 2003 ως έτος των αναπήρων. Έτσι, βοηθώντας και προστατεύοντας τα ανθρωπίνια δικαιώματα των αναπήρων γινόμαστε και οι ίδιοι καλύτεροι άνθρωποι και πιο υπεύθυνοι πολίτες.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βασιλική Θανοπούλου.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Μαγνησίας):

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που έχω επιλέξει να αναφερθώ είναι το θέμα του χουλιγκανισμού, η λεγόμενη βία στα γήπεδα για την οποία πολλά λέγονται και λίγα γίνονται. Είναι λυπηρό να θέλεις να παρακολουθήσεις την αγαπημένη σου ομάδα, να θέλεις να τη στηρίξεις με την παρουσία σου και να φοβάσαι. Τα αίτια του φαινομένου είναι αρκετά και δεν περιορίζονται μόνο σε ορισμένους ανεγκέφαλους, που μη έχοντας άλλον τρόπο να διοχετεύσουν τον θυμό τους για κάποιο αρνητικό αποτέλεσμα, καταστρέφουν και πετούν ότι βρουν μπροστά τους. Προσωπικά πιστεύω ότι, εάν το μόνο πρόβλημα ήταν ο φανατισμός, θα είχε ήδη αντιμετωπιστεί, γιατί εξαρτάται από τον κάθε ένα από εμάς τι θα αφήσει να τον φανατίσει και σε ποιο βαθμό. Η βία, όμως, είναι για κάποιους τρόπος έκφρασης της απογοήτευσης και της δυσανεμίας τους.

Τα τελευταία χρόνια η αναξιοπιστία είναι μία λέξη που

ακούγεται συχνά από τα χείλη φιλάθλων, αθλητών, παραγόντων και δημοσιογράφων. Καταγγελίες για στημένους αγώνες, πληρωμένους διαιτητές και παίκτες, είναι εκείνες που αμαυρώνουν την εικόνα του σύγχρονου ελληνικού αθλητισμού εντός και εκτός συνόρων. Αυτό είναι τουλάχιστον υποτιμητικό για τους φιλάθλους που πηγαίνουν στο γήπεδο, ελπίζοντας να παρακολουθήσουν έναν αγώνα, όπου θα κερδίσει η καλύτερη και όχι η πλουσιότερη ομάδα. Η Πολιτεία σε συνεργασία με διάφορους αρμόδιους παράγοντες θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να πραγματοποιηθεί κάποτε η λεγόμενη «εξυγίανση του αθλητισμού». Θεωρώ απαραίτητη τη συνεχή αστυνόμευση των γηπέδων, θα πρέπει να υπάρχει ορισμένος αριθμός μόνιμων αστυνομικών για τη διασφάλιση της τάξης και την περιφρούρηση των χώρων. Χρήσιμη θα ήταν και η χρησιμοποίηση ιδιωτικής φρουράς από κάθε αθλητική ομάδα ή μάλλον από κάθε ομάδα, που έχει την οικονομική δυνατότητα, για την ομαλότερη διεξαγωγή των αγώνων. Αναμφισβήτητα, πρέπει να γίνονται περισσότεροι και αυστηρότεροι έλεγχοι κατά την είσοδο του κόσμου στα γήπεδα και τέλος, οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τα αθλητικά δικαστήρια και τους υπόλοιπους αρμόδιους φορείς, να είναι αυστηρές προς παραδειγματισμό των υπολοίπων και να επιβάλλονται για τον κατηγορούμενο όποιος και εάν είναι αυτός.

Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι ο αθλητισμός αντικατοπτρίζει τον ελληνικό πολιτισμό και στάθηκε πολλές φορές η αιτία για να αναδειχθεί η χώρα μας στο εξωτερικό. Γι' αυτό το λόγο η ευθύνη για τη διατήρηση μιας καλής και αξιοπρεπούς εικόνας βαρύνει όλους μας και όχι μόνο την πολιτεία. Θα πρέπει ο κάθε ένας από εμάς να προσπαθήσει, για να μπορέσει ο αθλητισμός να στηριχθεί και πάλι στην άμιλλα και στο γνήσιο αθλητικό πνεύμα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αναστασία Θωμά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΘΩΜΑ (Β' Αθήνας):

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να αναφερθώ στο θέμα της περιθωριοποίησης. Αναμφίβολα η περιθωριοποίηση, ως κοινωνικό φαινόμενο, αποτελεί πρόβλημα της εποχής μας. Σχετικά άρθρα έχουν δημοσιευθεί στις εφημερίδες πολλές φορές για το θέμα αυτό, ενώ και τα τηλεοπτικά δίκτυα σε καθημερινή βάση φιλοξενούν ενημερωτικές εκπομπές και ρεπορτάζ στα δελτία ειδήσεων πάντα με καταδικαστική διάθεση.

Όμως, το φαινόμενο εξακολουθεί να μαστίζει την κοινωνία και τις ψυχές μας. Τελικά τί σημαίνει περιθωριοποίηση; Ποιοι είναι περιθωριακοί στη σημερινή εποχή; Μήπως περιθωριακοί είμαστε όλοι εμείς, που θέλουμε να λεγόμαστε «φυσιολογικοί»; Πώς προκαλείται και πώς αντιμετωπίζεται; Όπως και η ίδια η λέξη το φανερώνει, περιθωριακά είναι τα άτομα, που ζουν συνειδητά ή ασυνειδητά στο περιθώριο της κοινωνίας, είτε γιατί δεν αποδέχονται ότι υπάρχει κοινωνικό σύστημα, είτε γιατί νιώθουν απογοητευμένοι από τη συ-

μπεριφορά των συνανθρώπων τους. Η στάση τους αυτή έχει ως αποτέλεσμα τη φυγή, την απομάκρυνση, την παραίτηση, μέχρι και την αυτοεξορία, τη δημιουργία δικής τους ηθικής και κανόνων που ανταποκρίνονται στην ιδιάζουσα φύση τους.

Έχετε αναρωτηθεί ποτέ, ποιους αποκαλούμε περιθωριακούς; Ναι το βρήκατε, αποκαλούμε τους αλήτες, τις πόρνες, τους ναρκομανείς, τους εθισμένους στο αλκοόλ, που το βιοτικό τους επίπεδο είναι πολύ χαμηλό και που ντροπιάζουν την «καθώς πρέπει» κοινωνία μας. Στον αντίποδα βρίσκονται οι μόνιμα άποροι, που δεν μπορούν να βρουν εργασία είτε λόγω αναπηρίας είτε γιατί η τεχνολογική πρόοδος έχει απαξιώσει την εργατική τους δύναμη, ακόμη και τα ταραχοποιά στοιχεία και οι αντιδραστικοί της κοινωνίας, δηλαδή οι αναρχικοί, οι κακοποιοί, οι χούλιγκαν, οι πανκ, οι σκίγγεντζ.

Χαρακτηριστικό των περιθωριακών ομάδων είναι, ότι εκδηλώνουν τη διαφοροποίησή τους με το ιδιαίτερο ντύσιμο και την κόμμωση, με τη χρησιμοποίηση ιδιαίτερου γλωσσικού κώδικα, με συμπεριφορά προκλητική και συχνά επιθετική και βανδαλιστική. Τα περιθωριακά άτομα είναι κατά βάση ανασφαλή και στερημένα οικογενειακής θαλπωρής. Ο ρόλος της οικογένειας, όπως και τόσες φορές άλλωστε, προβάλλει ως η κύρια αιτία του φαινομένου. Η υπερπροστατευτικότητα των γονιών από τη μία πλευρά, ευθύνεται για τις αντιδράσεις που εκδηλώνουν οι έφηβοι και που έχουν ως αποτέλεσμα την απομάκρυνσή τους από την οικογενειακή θαλπωρή. Από την άλλη πλευρά, η αδιαφορία, η έλλειψη κατανόησης, οι συχνές ενδοοικογενειακές συγκρούσεις μεταξύ των γονιών, η εκδήλωση βιαιοπραγίας, η οικονομική ανέχεια, δημιουργούν μια αρνητική και αντιδραστική προσωπικότητα, που το μόνο που επιθυμεί, είναι η επανάσταση σε αυτό που αποτελεί μικρογραφία της κοινωνίας, αλλά και σε όλη την κοινωνία γενικότερα.

Επίσης, η χαμηλή στάθμη της παιδείας ευθύνεται για την εκδήλωση αντικοινωνικής συμπεριφοράς. Οι εκάστοτε κυβερνήσεις και οι Υπουργοί Παιδείας, φιλοδοξούν να μείνουν στην ιστορία ως αναμορφωτές του εκπαιδευτικού συστήματος. Τονίζουν, συνεχώς, ότι η Ελλάδα ανήκει στην Ε.Ε. και ότι έχουμε εισέλθει σε μία κοινωνία πληροφορίας και τεχνολογικών επιτευγμάτων, άρα και η παιδεία πρέπει να συμφωνεί με τις παραπάνω προκλήσεις. Το βάρος στα αναλυτικά προγράμματα πέφτει στην εξειδικευμένη γνώση και στην τεχνολογική κατεύθυνση. Η ανθρωπιστική παιδεία προβάλλεται ως ιδανικό και επιθυμητή τάση. Η διαμόρφωση της προσωπικότητας και του ήθους δεν επιτυγχάνεται πια στα σχολεία, αφού άλλα είναι αυτά που ενδιαφέρουν.

Αν μιλήσουμε για επαγγελματικό προσανατολισμό και ψυχολογική στήριξη στα προβλήματα των νέων, αυτά παραμένουν ανύπαρκτα. Πού είναι οι αξίες που πρέπει να μεταλαμπαδεύονται στους νέους; Και ακόμη περισσότερο, για να μη ρίχνω το βάρος μόνο στο εκπαιδευτικό σύστημα, πού είναι το μεράκι των νέων παιδιών για μόρφωση και οράματα,

για να βελτιώσουν τον κόσμο; Κατά συνέπεια, η κρίση στο χώρο της παιδείας, μαστίζει την κοινωνία.

Στην εποχή μας παρατηρείται έλλειψη ιδανικών. Τα ιδανικά και οι ηθικές αξίες αποτελούν είδος εν ανεπαρκεία και τα πρότυπα σπανίζουν. Ευτυχώς που έχουμε και τους ολυμπιονίκους και τους δότες οργάνων σώματος. Ο υλικός ευδαιμονισμός και η συσσώρευση πλούτου, αποτελούν γνώμονες επαγγελματικών επιλογών. Επιπλέον οι ανταγωνιστικοί ρυθμοί της ζωής και η έλλειψη ουσιαστικών προσωπικών σχέσεων, η καχυποψία και η δυσπιστία, καθιστούν τους νέους περισσότερο αρνητές και τους οδηγούν στο περιθώριο. Η Πολιτεία εξαγγέλλει βαρυσήμαντα και εντυπωσιακά προγράμματα για το μέλλον τους. Οι μεγάλοι τους τρέφουν με φρούδες ελπίδες και συνειδητοποιούν, πως όλα αυτά αποτελούν λεκτικά πυροτεχνήματα.

Η ανεργία μαστίζει τους νέους σήμερα και δημιουργεί απογοήτευση. Οι νέοι ξεκινούν τη ζωή τους με ενθουσιασμό, γρήγορα, όμως, αντιλαμβάνονται την έλλειψη αξιοκρατίας και τη σκληρή πραγματικότητα. Διαφορετικό είναι το αντικείμενο σπουδών τους, διαφορετική είναι η εργασία τους. Χιλιάδες νέοι της επαρχίας και των πόλεων, που με δυσκολία απέκτησαν ένα πτυχίο, διαισθάνονται πως αυτό δεν είναι αρκετό για την εύρεση εργασίας και πως χρειάζονται επιπλέον γνώσεις και εξειδικεύσεις, αλλά και την ανάγκη ευνοιοκρατίας. Τα Μ.Μ.Ε. συμβάλλουν στο κλίμα της απογοήτευσης, καθώς προβάλλουν συνεχώς αρνητικά πρότυπα ή πρότυπα ευδαιμονισμού. Επιπλέον, λειτουργούν ως μέσα δημοσιότητας και διαφήμισης, καθώς ορισμένοι γίνονται συνειδητά περιθωριακοί, για να προκαλέσουν ή για να βρουν εργασία. Η προβολή πολιτικής αμοραλισμού και υποκρισίας, η καταστρατήγηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η προσπάθεια κομματικοποίησης της νεολαίας, αποτελούν παράγοντες για την απόρριψη της πολιτικής ζωής και αποστασιοποίησης από τον πολιτικό κόσμο.

Ολοκληρώνοντας την απαρίθμηση των αιτιών, πρέπει να θεωρήσουμε ως εξίσου σημαντικά, την απαισιοδοξία που καταβάλλει τους νέους, όταν αντιλαμβάνονται την κοινωνική και πολιτική αναλγησία, αλλά και την ειδική αναλγησία που οδηγεί άτομα, φορείς του AIDS, στο περιθώριο, αλλά και τους ανάπηρους, τους ομοφυλόφιλους, τους ναρκομανείς, που θεωρούνται στιγματισμένοι, όχι μόνο στην απομόνωση, αλλά και στην αυτοκτονία. Η απουσία του κράτους πρόνοιας και η κοινωνική μέριμνα στη χώρα μας, κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα τα φαινόμενα περιθωριοποίησης να είναι ακόμα πιο έντονα και ρατσιστικές συμπεριφορές να εκδηλώνονται φανερά και υπόγεια. Κατά συνέπεια, τα περιθωριακά άτομα αρνούνται τις αξίες και τους θεσμούς της Πολιτείας και διαφωνούν με το κοινωνικό σύνολο. Αυτή τους, όμως, η στάση και η συμπεριφορά είναι απότοκος ψυχολογικών προβλημάτων και συμπλεγμάτων, που οδηγούν τους ίδιους στην αυτοκαταστροφή. Τα περιθω-

ριακά άτομα δύσκολα επανεντάσσονται στην κοινωνία, εξαιτίας της αρνητικής τους συμπεριφοράς. Γίνονται, ακόμα, ανεύθυνοι και δεν ενδιαφέρονται για τα κοινωνικά προβλήματα. Σπάνια έχουν τη δυνατότητα να βρουν εργασία και ζουν συνήθως παρασιτικά, ενώ στερούνται ουσιαστικών μικρών απολαύσεων, όπως η οικογενειακή θαλπωρή. Τα περιθωριακά άτομα δεν καταξιώνονται στη ζωή και δεν επιτελούν τον χριστιανικό προορισμό τους, που είναι η αγάπη για τον πλησίον και ο αλτρουισμός.

Τί γίνεται, όμως, με την κοινωνία. Αναμφίβολα, το κοινωνικό σύνολο στερείται το πιο ζωντανό μέρος της νεολαίας του, που θα μπορούσε να δραστηριοποιηθεί και να προσφέρει με την ενάργηά του. Φαινόμενα κοινωνικής παθολογίας, όπως η βία και το έγκλημα, εμφανίζονται και παίρνουν τεράστιες διαστάσεις, ενώ διευρύνεται το χάσμα των γενεών. Επόμενο είναι, οι νέοι που περιθωριοποιούνται να μην έχουν εθνικά ιδανικά και να μη διαμορφώνουν εθνική συνείδηση, ενώ η ένταξη μερικών από αυτούς σε αναρχικές ομάδες, προκαλεί κοινωνική αστάθεια και προβλήματα ασφάλειας. Στο διεθνές επίπεδο η χώρα μας έχει κατηγορηθεί για τη στάση της απέναντι σε περιθωριακά άτομα, αλλά και την απουσία παντελούς μέριμνας για την επανένταξή τους.

Τί πρέπει, όμως, να γίνει με αυτά τα άτομα, που αυτοπαγιδεύονται σε δρόμους που τους οδηγούν στην αυτοκαταστροφή, αλλά και την κοινωνία σε αδράνεια. Σίγουρα όχι αδιαφορία από εμάς τους φυσιολογικούς, αλλά ενδιαφέρον για τα προβλήματά τους και το προσωπικό τους δράμα. Ας μη ξεχνάμε ότι αρκετοί από αυτούς, όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι άποροι, αλλά και οι ναρκομανείς, είναι πιο ευαίσθητοποιημένοι και συναισθηματικοί από όλους τους υπόλοιπους. Το μόνο που χρειάζεται να τους δώσουμε, είναι μια δεύτερη ευκαιρία στη ζωή και ενδιαφέρον. Ακόμη χρειάζεται πρόληψη και επαγρύπνηση για όσους είναι γονείς, ώστε τα παιδιά τους να μη καταφεύγουν σε υποκατάστατα αγάπης. Η ίδια η Πολιτεία και η Κυβέρνηση, ας ενσχύψουν σοβαρά στο θέμα και βοηθήσουν, ώστε να δημιουργηθούν σύγχρονα κέντρα πρόνοιας και κοινωνικής μέριμνας. Ας γίνει επιτέλους αυτή η πολυθρόνητη αναδιάρθρωση του 사회복지τικού συστήματος. Ειδικότερα, οι περιθωριακές ομάδες μπορούν να επανενταχθούν στην κοινωνία με μέτρα κυρίως προληπτικά και λιγότερο κατασταλτικά, όπως η παιδεία. Ακόμη, επιβάλλεται η δημιουργία κέντρων αναψυχής και άθλησης, η δημιουργία πολιτιστικών συλλόγων. Θα μπορούσαμε ακόμη να αναφέρουμε, για να συμπληρώσουμε τον κατάλογο των μέτρων, την προώθηση πλουραλιστικών ιδεολογικών θέσεων, πάνω στα σύγχρονα προβλήματα του ατόμου, της κοινωνίας και του πολιτισμού, που θα διατυπώνονται από διάφορους φορείς μέσω των Μ.Μ.Ε. Η λειτουργία ειδικών κέντρων αποκατάστασης και η επέκταση του θεσμού της επαγγελματικής κατάρτισης, κρίνεται επιβεβλημένη. Από την άλλη πλευρά, η λειτουργία πραγματικών σω-

φρονιστικών ιδρυμάτων, στελεχωμένων όχι με φύλακες, αλλά με ψυχολόγους, παιδαγωγούς, κοινωνικούς λειτουργούς, μορφωμένους εκπροσώπους της Εκκλησίας και εμπνευσμένους εκπαιδευτικούς, είναι αναγκαία.

Τέλος, η ειδική εκπαίδευση των οργάνων της τάξης, ώστε να γνωρίζουν όχι μόνο τους λόγους που οδηγούν τους νέους στο περιθώριο, αλλά και τους τρόπους αντιμετώπισής τους, ώστε να μην τοποθετούνται σκληρά απέναντί τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Επιπλέον, οι Νεοέλληνες έχουμε γίνει παθητικοί και αδρανείς και αδιαφορούμε για τους γείτονες. Χρειάζεται περισσότερη κοινωνική ευαισθησία, αλλά και τομές στο σύστημα λειτουργίας των κοινωνικών υπηρεσιών, ώστε αυτά τα άτομα να μπορούν να επανεντάσσονται και να μην αντιμετωπίζονται με χλευασμό από εργοδότες και πολίτες. Πα όσους, βέβαια, επιθυμούν να μείνουν στο περιθώριο, επειδή είναι συνειδητή τους επιλογή, ας φροντίσουμε, τόσο εμείς όσο και εκείνοι, να μη δημιουργούμε ένταση και μίσση, αλλά να διαφυλάσσουμε την ανθρώπινη αξιοπρέπειά μας, όσο είναι δυνατόν. Και ας θυμηθούμε εδώ την περίφημη ρήση του Αριστοτέλη, ότι ο άνθρωπος είναι «φύσει κοινωνικό όν» και οποιαδήποτε μορφή περιθωριοποίησης είναι ανεπίτρεπτη και δείχνει δυσλειτουργία του κοινωνικού συνόλου, που με κάθε τρόπο πρέπει να πατάσσεται.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε την συνάδελφο Έφηβο Βουλευτή Θωμά Αναστασία από τη Β' Αθήνας.

Επεξεργάστηκε το θέμα του κοινωνικού περιθωρίου με συγκεκριμένες αναφορές, ανάλυση των φαινομένων, των αιτιών και των συμπεριφορών της κοινωνίας και του κράτους. Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χριστίνα Αγγελίδου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ (Νομός Ροδόπης):

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε, φίλοι και φίλες Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να σας παρουσιάσω την εργασία που έγραψα, σχετικά με το κοινωνικό πρόβλημα του ρατσισμού. Αφορμή για το θέμα που επέλεξα ήταν η παγκόσμια ημέρα κατά του ρατσισμού. Την ίδια ημέρα στο μάθημα της έκθεσης είχαμε ασχοληθεί με το ρατσισμό, τι είναι, που οφείλεται και ποιες είναι οι συνέπειες και οι τρόποι αντιμετώπισής του. Γρήγορα κατάλαβα ότι η μέρα ήλθε και έφυγε. Ένα στεγνό ρεπορτάζ στις ειδήσεις και μια μόνο ενημερωτική εκπομπή γύρω από το θέμα αυτό στην κρατική τηλεόραση. Που πήγαν όλοι αυτοί οι οργανισμοί που αγωνίζονται για τη διατήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Τί έκανε την συγκεκριμένη ημέρα η Πούνισεφ και ο ΟΗΕ; Ίσως, να δραστηριοποιήθηκαν, αλλά κανείς δεν έμαθε περισσότερα, για να επιδοκιμάσει τις ενέργειές τους και να ευαισθητοποιηθεί.

Στα ρεπορτάζ των ειδήσεων μίλησαν για βίαια αμερικάνικα βιντεοπαιχνίδια, όπου ο λευκός σκοτώνει το νέγρο και τον Εβραίο. Πώς, όμως, η κυβέρνησή τους επιτρέπει να κυκλοφορούν τέτοια βιντεοπαιχνίδια; Επίσης, πώς ο γονιός

αφήνει το παιδί του να ασχολείται με τέτοια παιχνίδια; Κατάλαβα πως το κράτος θέλει αυτή την ανισότητα και επιδοκιμάζει έμμεσα το ρατσισμό. Πατί, όμως, κρατά αυτή τη στάση, όχι μόνο η Κυβέρνηση των Η.Π.Α., αλλά και κάθε άλλη κυβέρνηση που βάζει το λιθαράκι της στην προώθηση του ρατσισμού; Ντροπή μας που επιτρέπουμε να γίνονται όλα αυτά. Οι κυβερνήσεις προωθούν τον ρατσισμό, γιατί βολούνται με μια φανατική λαϊκή μάζα, που δεν βλέπει τα προβλήματα που πλήττουν τη χώρα της και καταντά υποχείριο αυτών που είναι στην εξουσία. Η ιστορία το επιβεβαιώνει πανηγυρικά. Ο θάνατος κατά των απίστων που υπαγορευόταν από τον Μωάμεθ προς τους Ισλαμιστές, η εξόντωση των γηγενών πληθυσμών από τους Ευρωπαίους, όταν ανακάλυψαν την Αμερική και η τραγική εξόντωση των Εβραίων από τον Χίτλερ.

Ζω στην Κομοτηνή και βιώνω καθημερινά το φυλετικό ρατσισμό. Οι Έλληνες Μουσουλμάνοι της Θράκης έρχονται αντιμέτωποι με αυτό το πρόβλημα, καθώς θεωρούνται από τους Έλληνες της χώρας αυτής, Τούρκοι, ενώ δεν είναι. Είναι Έλληνες αλλόθρησκοι που πιστεύουν στον Αλλάχ. Στην ταυτότητά τους αναφέρεται πως έχουν ελληνική υπηκοότητα. Παρομοίως αντιμετωπίζονται οι Ρωσοπόντιοι, οι Ρόμα της Θράκης και οι Αλβανοί. Συχνά σε αυτούς αποδίδονται τα κρούσματα βίας και εγκληματικότητας που παρατηρούνται, χωρίς να υπάρχουν οι ανάλογες αποδείξεις.

Επίσης, με τον κοινωνικό ρατσισμό έρχονται αντιμέτωποι οι ναρκομανείς, οι επαίτες, τα παιδιά των φαναριών και οι αποφυλακισμένοι. Αυτοί αντιμετωπίζονται σαν αποβράσματα της κοινωνίας, χωρίς να τους προσφέρει κάποιος μια δεύτερη ευκαιρία. Οι ασθενείς επικίνδυνων μεταδοτικών ασθενειών, οι πάσχοντες από Aids, οι διανοητικά και σωματικά ανάπηροι, αποκλείονται και αυτοί από τις θέσεις εργασίας και δεν έχουν ίσες ευκαιρίες με όλους. Αναφέρω τρία αποτελέσματα του ρατσισμού, που θεωρώ σημαντικά. Αρχικά η καταπάτηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι νέγροι στις Η.Π.Α. δεν αντιμετωπίζονται στα δικαστήρια με την ανάλογη επιείκεια, που απολαμβάνουν οι λευκοί, ενώ οι καταδικασμένοι με θανατική ποινή ήταν και πάλι μαύροι. Έπειτα, υπάρχει και η νομιμοποίηση της αδικίας και η διαίωηση των κοινωνικών αντιθέσεων και της ανισότητας. Κάθε γενιά περνά στην επόμενη τις δικές της αντιλήψεις και ας έχει περάσει ήδη μισός αιώνας, από τότε που ο Χίτλερ αφάνισε 6.000.000 Εβραίους.

Μια άλλη συνέπεια είναι η αντιμετώπιση των παιδιών θυμάτων διακρίσεων από την Πολιτεία, τα άλλα παιδιά και την κοινωνία. Τα παιδιά των αλλοδαπών στα σχολεία, μπαίνουν στο περιθώριο γιατί έχουν σκούρο δέρμα, είναι φτωχά και μιλούν σπαστά ελληνικά. Κάτι πρέπει να κάνουμε και δεν μπορούμε να ντροπιάζουμε με αυτό τον τρόπο το ανθρώπινο γένος. Πρέπει να καταλάβουμε όλοι, πως όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι και έχουν τα ίδια δικαιώματα. Εμείς οι

νέοι πρέπει να δραστηριοποιηθούμε περισσότερο, γιατί το μέλλον αυτού του κόσμου είναι στα χέρια μας, εμείς αύριο θα κυβερνήσουμε και ας φωνάξουμε όλοι μαζί, για να ακουστούμε. Πρέπει όμως να έχουμε και τη βοήθεια της οικογένειας, του σχολείου και της πολιτείας στο πλευρό μας. Η οικογένεια και το σχολείο πρέπει να προβάλλουν αντιρατσιστικές αντιλήψεις, η πολιτεία να μεριμνά για τους ανάπηρους, να διαφυλάττει επαρκώς τα σύνορα και ο έλεγχος για την είσοδο και έξοδο των μεταναστών στη χώρα, αποτελεί μια λύση. Επίσης, πρέπει να υπάρχει εγγυημένος τόπος διαμονής, αναγνώριση από κάποιο πρόσωπο εντός της χώρας και ένα σεβαστό εισόδημα.

Τέλος, ας σκεφθούμε ότι είμαστε άνθρωποι, δημιουργήματα του ίδιου Θεού και παιδιά του. Στον Θεό άρεσε η ποικιλομορφία και για το λόγο αυτό μας έκανε διαφορετικούς και έδωσε σε όλους την αγάπη. Αυτό μαρτυρά ένα τραγούδι του Αντώνη Καлдάρα «Τούρκος εγώ και εσύ Ρωμός και εγώ λαός και εσύ λαός, εσύ Χριστό εγώ Αλλάχ, όμως και οι δυό μας αχ και βαχ».

Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε την συνάδελφο Έφηβο Βουλευτή, που έκανε ειδική αναφορά στον κρατικό και κοινωνικό ρατσισμό. Επίσης έκανε συγκεκριμένες αναφορές για τα βιώματα που υπάρχουν σε κατηγορίες άλλων πολιτών στη χώρα μας και ακόμη αναφέρθηκε στα αίτια και τα αποτελέσματα των διακρίσεων που παρατηρούνται στην κοινωνία μας.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Διαμαντάκη.

ΜΑΡΙΑ ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΗ (Νομός Ρεθύμνου): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, είμαι ιδιαίτερα χαρούμενη που μου δόθηκε η ευκαιρία να εκφράσω τον προβληματισμό μου και να βοηθήσω με τον δικό μου τρόπο στη δημιουργία ενός γόνιμου και παραγωγικού διαλόγου. Πολλά και καυτά προβλήματα απασχολούν σήμερα τους νέους. Η ανεργία, η βία, η εγκληματικότητα, η περιθωριοποίηση και ο ρατσισμός, οι διαπροσωπικές σχέσεις, η κρίση στην οικογένεια, η σωματική και ψυχική υγεία, καθώς και τα ναρκωτικά είναι μερικά από τα προβλήματα αυτά.

Ένα θέμα που με έχει απασχολήσει και απετέλεσε θέμα για πολλά παιδιά, είναι τα ναρκωτικά. Έντονος είναι ο προβληματισμός και η μεγάλη κινητοποίηση των κρατικών και διεθνών φορέων, με σκοπό την καταγραφή, την κατανόηση και την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου. Πολλά είναι τα αίτια που οδηγούν τους νέους στα ναρκωτικά και καταστροφικές οι συνέπειες για τα άτομα και την κοινωνία. Το κακό είναι δύσκολο να χτυπηθεί, αλλά όχι ακατόρθωτο. Θα πρέπει ο καθένας να αναλάβει το μερίδιο της ευθύνης που του αντιστοιχεί και ας δεχθούμε ότι όλα τα παιδιά που έχουν εμπλακεί με τα ναρκωτικά, δεν είναι παρανοϊκοί εγκληματίες, αλλά απλώς θύματα. Η αντιμετώπιση των ναρκωτικών γίνεται με τρεις τρόπους. Πρόληψη, θεραπεία, καταστολή.

Το μεγαλύτερο βάρος πρέπει να δοθεί στην πρόληψη και ο ρόλος της οικογένειας είναι καθοριστικός. Πολλά παιδιά οδηγούνται στο δρόμο αυτό γιατί η οικογένειά τους ήταν απύσχα. Η κρίση στην οικογένεια, έχει σαν αποτέλεσμα να δημιουργεί παιδιά ευάλωτα, αντί να τα θωρακίζει. Στο σχολείο ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθοριστικός και πρέπει να παίζει ρόλο παιδαγωγού. Επίσης, η πολιτεία πρέπει να παρέχει σε γονείς και εκπαιδευτικούς, συμβουλευτικές υπηρεσίες και ακόμη θα πρέπει να γίνονται σεμινάρια σε γονείς, σε εκπαιδευτικούς και φίλους. Ας ξεκινήσει το κράτος μια εκστρατεία ενημέρωσης και ας παύσουν τα μέσα ενημέρωσης να κάνουν έμμεση διαφήμιση. Τα κέντρα αποτοξίνωσης και αποκατάστασης που υπάρχουν στην Ελλάδα, δεν επαρκούν και πρέπει να δημιουργηθούν νέα κέντρα αποτοξίνωσης, συμβουλευτικοί σταθμοί και να στηριχθούν οι ναρκομανείς, πριν και μετά την επανένταξη. Να ενισχυθεί το Σώμα Δίωξης Ναρκωτικών και να ελέγχονται καλύτερα τα σύνορα. Ας αλλάξει η νομοθεσία για τους εμπόρους ναρκωτικών και να εφαρμοσθεί μια ανστηρότερη. Όλοι πρέπει να μιλήσουμε δυνατά μεταξύ μας και να προβληματισθούμε.

Τέλος, θα ήθελα να πω, ότι όλοι οι μεγάλοι θα πρέπει να καταλάβουν τους νέους και να τους εμφυσήσουν αξίες.

Όπως λέει και ο Ησίοδος στο έργο του «Έργα και Ημέρες», «Το δρόμο τον κακό ασφαλώς και μονομάς μπορείς να πάρεις, ίσως ο δρόμος και κοντινός πολύ. Μα προς την αρετή ιδρώτα και θάνατο οι θεοί έβαλαν και είναι μακρὺς, τραχὺς και απότομος ο δρόμος στην αρχή, όμως, αν φτάσεις στην κορυφή είναι εύκολος παρά τις δυσκολίες».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ο Έφηβος Βουλευτής Αθηνόδωρος Αθηνοδώρου έχει το λόγο.

ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ (Λευκωσία): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί σύνεδροι, αγαπητοί συνάδελφοι, πιστεύω ότι εμείς οι νέοι και οι απανταχού νέοι, έχουμε φωνή. Πιστεύω ότι έχουμε οράματα και το δικαίωμα για την πραγματάωσή τους. Τώρα, που η πατρίδα μας είναι ένα χωριό στη παγκόσμια κοινωνία. Σ' αυτόν τον κόσμο... το μικρό, το μέγα, αναζητούμε το καλό, τα ωραία και υψηλά, γιατί μας πνίξαν τα κακά. Είναι καιρός από το ξεστράτημα να μπούμε στο μονοπάτι που θα μας βγάλει στη λεωφόρο που οδηγεί στο φως. Όμως, για να γίνει αυτό πρέπει να ενωθούν οι φωνές. «Εν αρχή ήν ο λόγος» και ο λόγος του λαού γίνεται οργή Θεού. Από τη φαντασία περνάμε στο όνειρο και ανάλογα με τον ύπνο ξυπνούμε στην πραγματικότητα. Ζούμε ευτυχισμένοι σήμερα; Υπάρχει το ποθητό; Ουδέν πρόβλημα; Η ζωή έχει ποιοτικά ομορφύνει;

Θα δυσκολευτούμε κάτω από τις σημερινές συνθήκες να ορίσουμε τήν εννοιολογική σημασία της «ποιότητας ζωής». Πατί, όπως γράφει ο Σεφέρης «κράτησα και κρατήσαμε τη ζωή μας ταξιδεύοντας ανάμεσα σε κίτρινα δέντρα. Σε σιωπηλές πλαγιές φορτωμένες με τα φύλλα της οξιάς .... Καμιά

φωτιά στη κορυφή του ... (κανένα φως) ... βραδιάζει». Ο προσδιορισμός της έννοιας της ποιότητας ζωής, γίνεται ανάγκη, απαίτηση. Και η προσπάθεια στη συνέχεια της πραγματοποίησής της, αποτελούν τώρα τη μεγάλη επιδίωξη όλων των σκεπτόμενων ανθρώπων.

Ο προβληματισμός αυτός γεννήθηκε από το γεγονός ότι στην εποχή μας, εποχή των συνθημάτων, μετά την βιομηχανική επανάσταση, τις κοινωνικές επαναστάσεις, τη σύγχρονη επιστημονική και τεχνολογική «μεσουράνηση», η ανθρωπότητα στέκεται μετέωρη. Πολύ πτωχή. Οι πόλεμοι, οι εμφύλιοι, οι απελευθερωτικοί, ο υπερπληθυσμός, η οικολογική κρίση, η αλλοτρίωση, η επαπειλούμενη έλλειψη πρώτων υλών και ενέργειας, οι ψυχικές διαταραχές, το άγχος και ακόμα ο ίδιος ο τεχνολογικός πολιτισμός στο σύνολό του, απειλούν το σύγχρονο άνθρωπο. Διαταράσσουν την ηρεμία του, την ίδια τη ζωή του, το μέλλον του.

Στην ξεθωριασμένη μου πατρίδα, ο φόβος του πολέμου, η συμπεριφορά των πρώην «συμμάχων» και νυν εταίρων, οι αναζητήσεις στα τετράδια της ιστορικής συνείδησης για τη μεγάλη ιδέα, για Βόρειο Ήπειρο, για ρόλο στα Βαλκάνια πλανώνται, και ο, ανά τους αιώνες, ταλαιπώρος λαός μας περισσότερο, ονειρεύεται την ειρήνη. Πατί οι έννοιες ειρήνη, δημοκρατία, λευτεριά, δικαιοσύνη, αλήθεια, είναι συνυφασμένες με τις ρίζες του δικού μας δέντρου. Του ατόφιου ελληνικού. Καθώς και το φως.

Πέρα από τις φλόγες, τα πάθη και τις συμφορές του σήμερα, πολλοί θέλουν να πιστέψουν και δεν αρνούνται την ελπίδα, ότι μπορεί τελικά να εξέλθει η ανθρωπότητα, μαζί και η μικρή μου πατρίδα, από την βαρβαρότητα, στην οποία εισήλθε και πιο βαθιά κυλά. Είναι ποτέ δυνατόν να ζω το 2002 στην τελευταία μοιρασμένη πρωτεύουσα του κόσμου; Σ' ένα μικρό νησί με στρατό κατοχής, νεκρούς, αγνοούμενους και εγκλωβισμένους; Βέβαια, η Κύπρος δεν έχει πετρέλαια. Τι να σου κάνουν τα μύλα των Εσπερίδων; Πέρα από τις κρίσεις, τα πολιτικά πάθη και τις συγκρούσεις, «τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα», υπάρχουν ευτυχώς σκεπτόμενοι άνθρωποι, που αποβλέπουν στο άνοιγμα των συνόρων της ψυχής και τη διερεύνηση του πνεύματος των ανθρώπων.

Ο ρόλος των νέων. Εδώ είναι ηθικοί, άβγαλτοι με τα μάτια της ψυχής καθαρά, ατενίζουν το μέλλον, είναι αγανακτισμένοι και προσβλέπουν στο καλύτερο. Μπορούν να διαπιστώσουν τα κακά, να κρίνουν και να επικρίνουν τους μεγάλους και τις παραλείψεις τους, να φανταστούν και να ονειρευτούν το ωραίο και να προτείνουν τη διόρθωση των κακών, που θα τους οδηγήσει στην ευτυχία. Ο ξεπεσμός της εποχής μας οφείλεται στους μεγάλους. Τους πιστώνουμε την ανικανότητα πλεύσης προς την Ιθάκη. Οι έφηβοι δεν φταίνε. Οι έφηβοι είναι εδώ. Έχουν φωνή και λεύτερα ξηγιούνται. Μικροί μεν αλλά δείχνουν το δρόμο. Άπειροι δε αλλά φωτισμένοι με τη δίνη των λαθών των μεγάλων. Και το μαρτυρεί εκείνο το νησί. Το ξεκομμένο κι απομακρυσμένο από

τον Ελληνισμό, αλλά πιο ελληνικό, όσο είναι η αξία του νου και της καρδιάς για τον άνθρωπο. Μαρτυρία αδιάφευκτη που καίει. Κραυγαλέα φωνάζει: «Ε... Εσείς οι άμυαλοι και απερίσκεπτοι ηλικιωμένοι. Σε τί χάλι φτάσατε; Πατί μας παραδίνετε ένα «νησί» μικρό, νησί μικρό, νησί τυραννισμένο, μοιρασμένο στα δύο;»

Είναι πασιφανές, ότι ο άνθρωπος, όσο ανεβαίνει σε υλικές κατακτήσεις, οδηγείται σε πνευματική σύγχυση. Ο άνθρωπος ζει «στην εποχή των τέλειων μέσων και των συγκεχυμένων σκοπών», όπως εύστοχα παρατήρησε ο Αϊνστάϊν. Εκεί που το αίτημα για ποιότητα ζωής, ακούγεται περισσότερο, στις βιομηχανικά αναπτυγμένες κυρίως χώρες, όταν λέμε «ποιότητα ζωής» εννοούμε συνήθως το βιοτικό επίπεδο του σύγχρονου ανθρώπου. Και έχουμε την εντύπωση οι «μωροί» ότι όπου υπάρχει οικονομική άνθηση και αφθονία υλικών υπάρχει και ποιότητα ζωής. «Τί ουτοπία»!!! Για να αποκτήσει ο άνθρωπος ποιότητα ζωής χρειάζεται να έχει τα μάτια συνεχώς ανοικτά. Και ιδιαίτερα στη δική μας πατρίδα. Να ξέρει τι του γίνεται. Να έχει τις συνθήκες εκείνες που εξοστρακίζουν τους παράγοντες, που είναι αρνητικοί. Χρειάζεται ειρήνη, ελευθερία, δημοκρατία και όχι «χούντα και τέτοια». Να υπάρχει δικαιοσύνη. Να συνεργάζεται με την Πολιτεία. Να επιστρέψει στη φύση. Να καλύψει στο διαμέρισμά του ο καθένας, τις υλικές και ψυχικές του ανάγκες. Να γεμίσει το «είναι» του με τη χαρά της δημιουργίας. Να ενεργοποιείται στον ελεύθερο χρόνο του. Να ξαναβρεί τον Άνθρωπο και να δημιουργεί φιλικές κοινωνικές σχέσεις. Να κτυπήσει την αποξένωση. Να γνωρίζει ποιος κατοικεί στην πόρτα του διπλανού διαμερίσματος. Να συμμετέχει δραστήρια στα κοινά. Να επικοινωνεί πολιτισμικά με τους άλλους. Να αγαπήσει τον πλησίον του και να εξυψώσει την ηθική του υπόσταση. Να καταπολεμήσει τη φιλαυτία.

Καθώς λοιπόν μπήκαμε στο νέο αιώνα, επιτακτικά κεντρίζουν τα αίτια προβλήματα για το μέλλον του ανθρώπου και για το «ποιόν της ζωής που τον περιμένει». Και προς Θεού. Δεν εννοούμε το κατά κεφαλήν εισόδημα. Ούτε τα προϊόντα. Εννοώ τον ψυχικό, τον πνευματικό και ηθικό κόσμο του ανθρώπου ως ατόμου και ως συνόλου. Θα σταθούν στην ειρηνική συμβίωση; Στην αλληλεγγύη; Τη συναδέλφωση, τη δικαιοσύνη, τις ηθικές αξίες και θα λειτουργούν τα εχέγγυα στήριξης της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του ανθρώπου; Θα υπάρχει ασφάλεια, παιδεία, ψωμί, εργασία; Ο δυνατός θα σέβεται τον αδύνατο; Εμείς σαν Κύπρος και Ελλάδα, τί ρόλο θα διαδραματίσουμε στη διεθνή ή έστω ευρωπαϊκή σκακιέρα; Θα σταθούμε όρθιοι, ή θα γίνει βίωμα το τραγούδι του Καζαντζίδη «Στην Ελλάδα του 2000»; Θα είναι η Θράκη το ίδιο με την Μακεδονία; Και η Μακεδονία το ίδιο με την παραμελημένη Ήπειρο; Θα λυθεί το γεωκτηνοτροφικό πρόβλημα της Θεσσαλίας; Η Στερεά θα εξακολουθεί να είναι «Βασίλισσα» ή θα εξισωθεί με την Πελοπόννησο;

Η Κύπρος έχει πρόβλημα. Πρόβλημα εισβολής και κατο-

χής. Η χώρα που κρατά το 37% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, έγινε υποψήφια για ένταξη στην ευρωπαϊκή οικογένεια! Ας σεβαστεί τον καταστατικό χάρτη και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών καθώς και τις συμφωνίες που υπέγραψε. Να σεβαστεί και να αποδείξει έμπρακτα την αλλαγή στάσης για τη λύση του Κυπριακού προβλήματος. Η επί θύρας ένταξη της Κύπρου στην ευρωπαϊκή οικογένεια είναι γεγονός. Είτε λυθεί το πρόβλημα, είτε όχι. Η Ευρώπη, λοιπόν, σαν μάνα πατρίδα των λαών της, θα εφαρμόζει το ευρωπαϊκό κεκτημένο για όλες τις εισερχόμενες χώρες. Μπορώ λοιπόν να χαρακτηρίσω την Ευρώπη σαν μέλλον για το νησί μας; Μέλλον στο πρόβλημά μας το εθνικό; Η πυξίδα δεν πρέπει να παρεκκλίνει από την πορεία αυτή. Θα σταθούμε επιτέλους πραγματικοί Έλληνες, για τα ελληνικά συμφέροντα; Αυτά τα συμφέροντα, για μας είναι ποιότητα ζωής. Ποιότητα υπαρκτής ζωής.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, είμαστε μικροί. Όμως, είμαστε η μαγιά και το προζύμι του αύριο. Λίγες οι δυνάμεις μας. Μεγάλη η θέλησή μας. Η αγάπη δεν είναι έκφραση ερωτική ούτε ύπουλη πράξη της 14ης Φλεβάρη (Αγ. Βαλεντίνου). Είναι η Ευαγγελική ρήση από Εκείνον που την έδειξε πλέρια με τον σταυρικό Θάνατό του και την τριήμερη Ανάστασή του. Αγάπη είναι το φίλημα του ουρανού προς τα άστρα. Και μεις, αγκαλιάζουμε τον κόσμο και τα προβλήματα του ελεύθερα. Πατί έχουμε Οράματα. Μιλώ έντονα σήμερα, για να ονειρευτώ την ευτυχία του αύριο. Αυτός είναι ο λόγος που κάνουμε διαπιστώσεις για τα κακώς έχοντα. Γι' αυτό κρίνουμε τα κακά και τις συμφορές του παρελθόντος, για να μην επαναληφθούν αύριο. Γνωρίζουμε ήδη την πέτρα. Πατί λοιπόν να ξανασκουντουφλήσουμε; Φανταζόμαστε τον πλανήτη αύριο, με καθαρό ήλιο, νερό, ζεστό ψωμί και παιδεία για όλους, εργασία στα μέτρα του καθενός. Απάμβλυνση στις αρρώστιες. Φανταζόμαστε ξαναγεννημένη την ύπαιθρο και το βασίλειο της ειρήνης παντού. Γι' αυτό προτείνουμε απόρριψη των λαθών, όχι πολέμους και κατατρεγμούς όχι ρατσισμούς και καταπίεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. ΙΣΟΤΗΤΑ - ΑΓΩΝΑΣ και ευγενική άμιλλα για αναστήλωση και πρόοδο. Πίστη στον αγώνα αυτό και ΕΛΠΙΔΑ, οδός προς την ευτυχία. Συνταγή αλάθευτη. Πίστη, ελπίς, αγάπη. Μείζων τούτων η Αγάπη. Ιδού το στάδιον δόξης χωρίς αμοιβές και ανταλλάγματα δια μικρούς και μεγάλους. Πριν την λεωφόρο είναι το στενό ανηφορικό μονοπάτι. Πριν την Ανάσταση η Σταύρωση. Πριν το φως της ημέρας το σκοτάδι. Εμπρός λοιπόν . . . Όσοι πιστοί, για να ανέβουμε λίγο ψηλότερα με τα μυγδαλολούδα να προμηνύουν την άνοιξη στη γη και στη Κύπρο. Αυτή η γειτονιά του πλανήτη που καλούμαστε να κρατήσουμε ζώσα με ποιοτική ζωή σε αυτούς που θα 'ρθουν.

Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Ο συνάδελφος Αθηνόδωρος Αθηνόδωρου μας παρουσίασε

τα κοινωνικά προβλήματα μέσα από το στοιχείο της ποιότητας, της ζωής, των αποτελεσμάτων της αναπτυξιακής πορείας της ανθρωπότητας και βέβαια, μας μετέφερε τους προβληματισμούς και τα βιώματα της Κύπρου σ' έναν κόσμο που συγκρούεται και που αναζητά, ιδιαίτερα από τη νέα γενιά, το δρόμο της καταξίωσης των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Άγγελος Ευσταθίου.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ (Β' Πειραιά): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, εκπροσωπώ τις σχολές ΟΑΕΔ του Ρέντη που φιλοξενούνται για πρώτη φορά σ' αυτό το θεσμό.

Έχει κατανοηθεί, ότι το υπ' αριθμόν ένα πολιτικό μας πρόβλημα είναι εκείνο της υπογεννητικότητας. Η μεγαλύτερη κατά της χώρας μας απειλή είναι η πληθυσμιακή συρρίκνωση. Η αύξηση των γεννήσεων είναι θέμα εθνικής επιβίωσης. Ωστόσο, η ελληνική κοινωνία και η ελληνική πολιτική ηγεσία στο θέμα αυτό διακατέχεται από το σύνδρομο του «Τιτανικού». «Το πλοίο» της Ελλάδας βουλιάζει από το αβάστακτο βάρος των υπερηλίκων. Νέοι σε ίσο, τουλάχιστον, αριθμό δεν υπάρχουν προς αντιτάξιμη. Και όμως, οι Έλληνες ανέμελοι χορεύουν, όπως οι επιβάτες της πρώτης θέσης του βυθιζόμενου Τιτανικού.

Μια κοινωνία που δε θέλει να κάνει παιδιά, είναι μια κοινωνία που ακολουθεί μια πορεία φθοράς χωρίς επιστροφή, μια κοινωνία που ουσιαστικά αυτοκτονεί, εκτός και αν κάποιος άλλος προσφέρει στην κοινωνία μας το δώρο της ευθανασίας ή της χαριστικής βολής.

Όσον αφορά στον κρατικό μηχανισμό, στο θέμα της υγείας, υπάρχει πλήρης αδιαφορία. Άνθρωποι, οι οποίοι ζουν σε μια χώρα που ανήκει στην Ε.Ε., είναι αναγκασμένοι να αφήνουν τη ζωή τους στο έλεος του Θεού. Πολλά από τα νοσοκομεία της χώρας δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για φιλοξενία ενός αριθμού ασθενών, με αποτέλεσμα να τους παραχωρούν ένα ράντσο μέχρι νεωτέρας. Αυτό είναι αδύνατο να συνεχισθεί, σε μια χώρα η οποία σύντομα θα φιλοξενήσει τον αρχαιότερο θεσμό σ' όλο τον κόσμο, τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Οι αρμόδιοι σ' αυτό τον τομέα πιστεύω ότι πρέπει να αρχίσουν να παίρνουν μέτρα, ώστε έτσι να αυξηθούν οι ελπίδες αποφυγής του εξευτελισμού.

Ένα ακόμα θέμα που μας απασχολεί είναι η βία. Στο πρωτάθλημα της βίας δεν υπάρχουν κανονισμοί και διαιτητές. Το ρόλο αυτό τον έχουν αναλάβει τα Μ.Μ.Ε. που προσφέρουν στο κοινό τους, τηλεοπτικό και αναγνωστικό, βία. Η βία έγινε τροφή. Και το παιδί που θα ανατραφεί μ' αυτή θα στραφεί σ' αυτή. Ζούμε σε μια εποχή που η βία γίνεται ιδανικό, «ξύλο για ξύλο», όπως λένε οι νεαροί των γηπέδων, οι οποίοι τελευταία βιάφουν τα πρόσωπά τους όπως οι Ινδιάνοι έβραφαν τα πρόσωπά τους με τα χρώματα του πολέμου λίγο πριν τη μάχη. Πολλοί απ' αυτούς τους νέους εκφράζουν την ιδεολογία τους με ένα χρώμα στο κασκόλ τους και σφίγγουν το κεφάλι τους μ' ένα μαντήλι, από το φόβο μη

διαφύγει το τελευταίο υπόλειμμα φαιάς ουσίας που διαθέτουν.

Επιπλέον, η σημερινή κοινωνία απασχολείται μ' ένα πρόβλημα σοβαρό, τα ναρκωτικά. Διερωτάται κανείς τι είναι αυτό που κάνει εκατομμύρια παιδιά σ' όλο τον κόσμο να βλέπουν σαν μόνη διέξοδο τα ναρκωτικά. Είναι ασφαλώς, τα κοινωνικά προβλήματα, η κρίση των ιδεολογιών, η διανοητική σύγχυση, η ηθική ναυτία κ.ά. Μα πάνω απ' όλα είναι οι ψυχολογικές εμπλοκές που δημιουργούν στα παιδιά πραγματικά φανταστικές καταστάσεις. Οι νέοι μεγαθύνουν το πρόβλημά τους, ενώ μειώνουν την πίστη τους στις δυνατότητές τους. Έντεχνα υποβάλλονται σε μια διαδικασία αποδοχής μιας ήττας, χωρίς να δώσουν μάχη, χωρίς να αισθάνονται τη χαρά του αγώνα. Στους νέους δημιουργείται η ψεύτικη αντίληψη, ότι είναι δυστυχημένοι. Διαπιστώνουμε ότι, πίσω από τη μικροκομματική διχόνοια, υπάρχουν νέοι που έχουν χάσει την αξιοπρέπεια της ηλικίας τους, νέοι που συμβιβάζονται με το θάνατο πριν δοκιμάσουν τη ζωή, που προτιμούν τη λύση του θανάτου γιατί φοβούνται τη λύση της ζωής. Π' αυτούς ο θάνατος είναι γλυκός και η ζωή μαυρίλα. Τα πολλά τεχνητά φώτα δημιουργούν στον ψυχικό κόσμο αυτών των νέων ένα τεχνητό σκοτισμό. Ο Σαχτούρης, ένας σπουδαίος ποιητής μας αναφέρει: «πρέπει να πετάω έστω και με σπασμένα φτερά». Πια να πετάς πρέπει να έχεις έφεση για ψηλά. Αυτή την έφεση τη σκοτώσατε. Δεν τους δώσατε ουσία ζωής. Το σημαντικό είναι, να προσφέρετε στους νέους ουσία και όχι ουσίες.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Δημοσθένης Κλεάνθους.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ (Λευκωσία Κύπρου):

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, συνάδελφοί μου Έφηβοι Βουλευτές, το θέμα με το οποίο θα ασχοληθώ, είναι η βία στην οικογένεια και ειδικότερα η βία που εξασκείται στα παιδιά.

Το φαινόμενο της οικογενειακής βίας αποτελεί σήμερα ένα από τα σημαντικότερα κοινωνικά προβλήματα, που καλούνται να αντιμετωπίσουν όλες οι επιστήμες που ασχολούνται με τον άνθρωπο. Η οικογενειακή βία υπάρχει σ' όλα τα κοινωνικά στρώματα όλων των χωρών, πλούσιων και φτωχών, ανεξάρτητα από τη θρησκεία, το χρώμα, την ηλικία, το κοινωνικό κύρος, το μέγεθος της οικογένειας, της αστικής ή της αγροτικής περιοχής.

Κοινωνικοί παράγοντες, όπως η φτώχεια, η ανεργία, ο αλκοολισμός, το διαζύγιο, η αστυφιλία, οι δυσμενείς συνθήκες κατοικίας και η κοινωνική απομόνωση συνεισφέρουν στο πρόβλημα. Η αποδοχή της σωματικής τιμωρίας των παιδιών από γονείς και άτομα που τα φροντίζουν στα πλαίσια της διαδικασίας κοινωνικοποίησης αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα από τον ευρύτερο κοινωνικό χώρο, που συχνά χρησιμοποιούν οι γονείς σαν άλλοθι για βαρύτερες μορφές σωματικής βίας, ακόμα και εναντίον βρεφών που δε χρειάζονται σωφρονισμό. Η βία μεταξύ συζύγων, παιδιών, είναι

κατάχρηση δύναμης από τα ισχυρότερα στα πιο αδύναμα μέλη της οικογένειας. Αυτό μας δίνει να καταλάβουμε τις τεράστιες δυσκολίες της πρόληψης.

Οι μέχρι σήμερα προσπάθειες έχουν κυρίως κάλυψη και θεραπευτική αντιμετώπιση παιδιού και οικογένειας μετά την αποκάλυψη της κακοποίησης με σκοπό να μην επαναληφθεί και να αποκτήσει η οικογένεια ένα καλύτερο επίπεδο λειτουργικότητας. Εδώ, ακριβώς, επισημαίνεται η ανάγκη για ανάπτυξη δευτερογενούς πρόληψης. Η πρόληψη κοστίζει λιγότερο και μπορεί να σώσει ζωές και να μειώσει σημαντικά την πιθανότητα σωματικών αναπηριών, αναπτυξιακών προβλημάτων και ψυχολογικών διαταραχών παιδιών και εφήβων.

Στις χώρες της Ευρώπης και στην Αμερική, όπου έχει γίνει αποδεκτό το γεγονός ότι υπάρχει μεγάλη κακοποίηση και παραμέληση ειδικά των παιδιών, έχουν γίνει πολλές ερευνητικές προσπάθειες που έχουν σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό γονιών υψηλού κινδύνου, ώστε προσφέροντάς τους βοήθεια να μειωθούν οι πιθανότητες να αναπτύξουν βίαιη συμπεριφορά προς τα παιδιά τους.

Τί γίνεται, όμως, στις χώρες που δεν είναι έτοιμες να το αποδεχθούν, όπως η Κύπρος; Σε πρόσφατη έρευνα που έγινε το Νοέμβριο του 2000, παρόλο που η πλειοψηφία των Κυπρίων (97,7%) πιστεύει ότι υπάρχει βία μέσα στην οικογένεια, ο ορισμός της βίας δεν καθορίζεται συγκεκριμένα και επικρατεί μύθος για το τι είναι αυτή. Ενώ το κτύπημα στο σώμα ή στο πρόσωπο, οι κλωτσιές κ.λπ., θεωρούνται ότι αποτελούν βία από τη μεγάλη πλειοψηφία, πράξεις όπως το τράνταγμα, οι φωνές, το τράβηγμα του αυτιού ακόμα και το χαστούκι, θεωρούνται ότι δεν αποτελούν βία.

Ένα σχετικό ποσοστό πιστεύει ότι η βία σε μια οικογένεια αφορά μόνο αυτή και δεν πρέπει να επεμβαίνει κανείς, με οποιοδήποτε τρόπο, για να προστατεύσει το θύμα. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί το εύρημα ότι ένας στους τέσσερις Κυπρίους –κυρίως άνδρες– πιστεύει ότι τα θύματα ευθύνονται τα ίδια για ό,τι παθαίνουν, γιατί προκαλούν με τον τρόπο τους τους θύτες και ότι «το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο». Επίσης, ένας στους τρεις Κυπρίους πιστεύει ότι ο άντρας πρέπει να δείχνει την εξουσία του στο σπίτι. Τέλος, ένας στους πέντε πιστεύει, ότι δεν αποτελεί βία ένας άνδρας να δίνει πότε πότε κανένα χαστούκι στη γυναίκα του και ότι οι γονείς που κτυπούν τα παιδιά τους το κάνουν για το καλό τους. Ένα μεγάλο ποσοστό δήλωσε, ότι υπήρξε μάρτυρας σκηνών βίας και μάλιστα αρκετές φορές. Γύρω στο 40% δήλωσε ότι έχουν ζήσει προσωπικά περιπτώσεις ατόμων που ήταν θύματα βίας στην οικογένειά τους ενώ το 11% από τους συμμετέχοντες παραδέχθηκαν ότι οι ίδιοι υπήρξαν και εξακολουθούν να είναι θύματα βίας μέσα στην οικογένειά τους.

Τα πιο πάνω δείχνουν, ότι στην κυπριακή οικογένεια εντοπίζονται βαθιά ριζωμένες αντιλήψεις που ευνοούν τη συντήρηση του φαινομένου. Δείχνει, επίσης, ότι υπάρχει σε

ανησυχητικό βαθμό γύρω μας, προκαλώντας μεγάλο πόνο σε μεγάλη μερίδα συνανθρώπων μας.

Εμείς οι νέοι δεν μπορούμε να αφήσουμε αυτά τα τεκμηριωμένα στοιχεία στα χαρτιά. Απαιτούμε να παρθούν τέτοια μέτρα, ώστε να αποτρέπεται η βία από τους ισχυρούς στους αδύνατους. Επιβάλλεται μια σειρά μέτρων, όπου αρμόδιοι και εμπλεκόμενοι, θύματα και θύτες θα πρέπει να συνεργασθούν για να παύσει η κακοποίηση.

Ας αρχίσουμε με τα μέσα ενημέρωσης. Αυτά πρέπει να σταματήσουν να καλλιεργούν τη βία και αντί αυτού να γίνεται μια αποτελεσματική διαφώτιση εναντίον της βίας.

Ένας άλλος χώρος πολύ πρόσφορος, όπου μπορεί να γίνει συνειδητή και συστηματική αγωγή αποφυγής ή περιορισμού αυτού του φαινομένου, είναι το σχολείο. Προτείνω:

Ένταξη μαθήματος ψυχολογίας. Οι περισσότεροι ψυχολόγοι να επισκέπτονται σε τακτές ημερομηνίες τα σχολεία και όχι μόνο όταν εντοπισθεί πρόβλημα.

Ειδικά σεμινάρια από εκπαιδευτικούς ψυχολόγους σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς.

Εισαγωγή ειδικού μαθήματος που θα προετοιμάζει τους νέους για το μελλοντικό τους ρόλο, αυτόν του γονιού.

Το κράτος να γίνει αρωγός κάθε προσπάθειας, με μοναδικό στόχο την εξάλειψη από την κυπριακή κοινωνία αυτού του φαινομένου, για να μπορούμε να θεωρούμαστε άνθρωποι πολιτισμένοι.

Ας μην ξεχνάμε, ότι σε λίγο θα ανήκουμε σε μια μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια και οφείλουμε να είμαστε αντάξιοι της.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χαρίλαος Γουίδης.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΓΟΥΙΔΗΣ (Νομός Πιερίας): Τα προβλήματα που μαστιάζουν την ελληνική κοινωνία είναι πολλά, όπως το σύστημα υγείας, η εγκληματικότητα, το δημογραφικό, αλλά και ο ρατσισμός. Ο ρατσισμός είναι ένα παλιό πρόβλημα, αλλά γίνεται συνεχώς χειρότερο, αφού έχουμε φτάσει σε ένα σημείο, που παντού γίνονται διακρίσεις με κριτήριο το χρώμα, τη θρησκεία, το φύλο, την εθνότητα, την κοινωνική θέση και τόσα άλλα.

Κύριες αιτίες του φαινομένου, κατά την άποψή μου, είναι ο εθνικισμός και ο φανατισμός από ορισμένες ομάδες, λανθασμένες ιδεολογίες, προκαταλήψεις, στερεότυπα, έλλειψη μιας ανθρωπιστικής παιδείας, συνεχής αύξηση του μεταναστευτικού ρεύματος, που ενισχύει την ξενοφοβία. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου, θα μπορούσαμε να αναπτύξουμε μια πιο ανθρώπινη παιδεία, όπου θα καλλιεργούσαμε μια αντιρατσιστική νοοτροπία, με τη βοήθεια ψυχολόγων και άλλων ειδικών, καθώς και με τα κατάλληλα βιβλία. Επίσης, χρειάζεται καλύτερη φύλαξη των συνόρων, με παραμεθόριες περιπολίες, γιατί μαζί με τους μετανάστες πολλές φορές περνούν και ναρκωτικά, όχι αποκλειστικά από αυτούς, αλλά και από τρίτους.

Θα ήθελα να πιστεύω, ότι αυτές οι προτάσεις δε θα μεί-

νουν στα χαρτιά σαν θεωρίες, αλλά ότι θα βελτιωθούν από κάποια άτομα, περισσότερο καταρτισμένα από μένα, και θα γίνουν πράξη για μια καλύτερη κοινωνία.

Θέλω να συμπληρώσω κάτι για την Κύπρο, χωρίς να είμαι Κύπριος. Για την Κύπρο πρέπει να μας νοιάζει όλους, γιατί είμαστε όλοι Έλληνες. Η Κύπρος είναι αίμα από το αίμα μας. Ελπίζω, όταν σ' αυτήν την αίθουσα θα έρθουν τα παιδιά ή τα εγγόνια μας, να μην υπάρχει το Κυπριακό, να έχει λυθεί επιτέλους.

Στο σημείο αυτό γίνεται διάλειμμα 10'.

(Μετά τη διακοπή)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επαναλαμβάνεται η διακοπή συναεδρίαση.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Φωτεινή Βαφειάδου - Τσολακίδου.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ-ΤΣΟΛΑΚΙΔΟΥ (Νομός Έβρου):

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι έφηβοι βουλευτές, εκπροσωπώ το Α' Ενιαίο Λύκειο της Αλεξανδρούπολης και το θέμα της ομιλίας μου είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες, στην Αλεξανδρούπολη, την πρώτη πόλη της Ευρώπης.

Στη χαρραγή της νέας χιλιετίας ενώ έχουν σημειωθεί τόσα βήματα στον τομέα της επιστήμης και τεχνολογίας, δυστυχώς μερικά κοινωνικά προβλήματα διακονίζονται, χωρίς κανείς να ενδιαφέρεται ουσιαστικά για την επίλυσή τους. Έτσι, ενώ η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού, που ψηφίστηκε από τον Ο.Η.Ε. αναφέρει ότι στο παιδί που είναι πνευματικά, σωματικά ή κοινωνικά μειονεκτικό παρέχεται ειδική μεταχείριση, εκπαίδευση και φροντίδα που απαιτείται από την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην πράξη συμβαίνει το αντίθετο.

Ίσως με πείτε απαισιόδοξη, αλλά είμαι απλά ρεαλίστρια, βλέπω τα πράγματα όπως είναι στην πραγματικότητα, χωρίς να τα ωραιοποιώ. Αυτό που ακριβώς εννοώ είναι, ότι οι ευκαιρίες που έχουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες, με ιδιαίτερες ικανότητες, ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες ή αναπηρίες είναι ελάχιστες, αν τις συγκρίνει κανείς με αυτές των συνομηλίκων τους.

Τα άτομα αυτής της κατηγορίας δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες για μόρφωση, επαγγελματική αποκατάσταση και ψυχαγωγία όπως τα υπόλοιπα άτομα. Θα αρκεστώ, στο να αναφερθώ στις ελάχιστες ευκαιρίες που δίνονται στα παιδιά που κατοικούν στην πόλη μου, την Αλεξανδρούπολη. Από το 1972 άρχισε να λειτουργεί το ειδικό πειραματικό σχολείο ως διθέσιο. Μετά από 12 χρόνια έγινε τριθέσιο και το 1989 προστίθεται ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό, μια ψυχολόγος, μια κοινωνική λειτουργός και μια νοσηλεύτρια ειδικής αγωγής. Ο κύριος στόχος του σχολείου είναι να κοινωνικοποιηθούν τα παιδιά και να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο. Το

μεγάλο πρόβλημα, όμως, γεννιέται όταν το παιδί πρέπει, λόγω ηλικίας, να σταματήσει το σχολείο. Δεν υπάρχει κάποιο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης που να λειτουργεί σε καθημερινή βάση. Πού είναι το Ειδικό Γυμνάσιο και Λύκειο; Πού είναι το ειδικό ΤΕΕ; Πού είναι το εργαστήριο επαγγελματικής κατάρτισης; Όλα αυτά έχουν προβλεφθεί να λειτουργήσουν, σύμφωνα με το ν. 2817/2000, αλλά έχουν μείνει στα χαρτιά προς το παρόν.

Ακούγοντας πρόσφατα τον πρόεδρο του συλλόγου των Α.Μ.Ε.Α. στην τηλεόραση, αναρωτήθηκα αν έχουν τα παιδιά αυτά τις ίδιες ευκαιρίες με μας ή μήπως είναι παιδιά ενός κατώτερου Θεού, παρά τις όποιες εγγυήσεις για ισότητα. Θα μου πείτε, οι σύγχρονες λύσεις συνιστούν να αποφεύγουμε ειδικούς χώρους και προγράμματα, ώστε να μη μεγεθύνουμε την περιθωριοποίηση αυτών των ατόμων, εφόσον δεν υπάρχει επαφή των ατόμων αυτών με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Ευχής έργο θα ήταν, να δημιουργηθούν κέντρα ανοιχτής προστασίας για Α.Μ.Ε.Α., κάτι παρόμοιο με τα ΚΑΠΗ. Εξάλλου, ο θεσμός «βοήθεια στο σπίτι και κοινωνική μέριμνα», που λειτουργεί για τους ηλικιωμένους ευελπιστούμε να επεκταθεί και στα Α.Μ.Ε.Α. Ακόμη, η πολιτεία οφείλει να δημιουργήσει την κατάλληλη υποδομή σε έργα και προγράμματα. Για το σκοπό αυτό απαιτούνται φυσικά επενδύσεις, σε έμφυχο και άψυχο υλικό και προγραμματισμός σε μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη βάση. Η τοπική αυτοδιοίκηση, από την πλευρά της, δεν μπορεί να μείνει αμέτοχη. Θα πρέπει να κάνει έργα προσιτά στα Α.Μ.Ε.Α., τηρώντας τις τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται, όπως κτίρια, πάγκα, πεζοδρόμια.

Αναμφαλαιώνοντας, αναρωτιέμαι για άλλη μια φορά. Γιατί όλοι οι πολιτικοί της χώρας υπόσχονται προεκλογικά, ότι θα κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους για τα Α.Μ.Ε.Α., ενώ αμέσως μόλις εκλεγούν τα ξεχνούν όλα; Μήπως τελικά η ισοτιμία είναι ουτοπία και όχι πραγματικότητα; Φίλοι μου, είναι καιρός να αφήσουμε τις κάθε είδους διακρίσεις και να ασχοληθούμε με πράγματα πιο ουσιαστικά. Πρέπει ο καθένας, με τον τρόπο του, να αλλάξει τη στάση της κοινωνίας απέναντι στα Α.Μ.Ε.Α. Είναι καιρός να γίνει βίωμά μας η διαφορετικότητα και η ομορφιά της, γιατί η ποικιλία και η ανομοιογένεια είναι φαινόμενο καθολικό και υπάρχει ακόμη και στο φυσικό περιβάλλον. Πρέπει να αντιδράσουμε σε όλες τις προκαταλήψεις και το κατεστημένο. Πρέπει να δείξουμε, ότι εμείς οι νέοι έχουμε φωνή και μπορούμε να ακουστούμε. Δεν είμαστε αδρανείς πολίτες, αλλά έφηβοι που προσπαθούν με το δικό τους τρόπο να αντιδράσουν σε κάθε αδικία. Ας ελπίσουμε, ότι θα δούμε μια Ελλάδα πραγματικά ισότιμη που θα αγκαλιάσει όλα τα παιδιά της και ιδιαίτερα, αυτά που χρειάζονται βοήθεια, όπως τα Α.Μ.Ε.Α.

Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην αίθουσα ο κ. Αντώνης

Σαμαράκης, Πρόεδρος της Επιτροπής του Εκπαιδευτικού Προγράμματος, για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε για την αναφορά στα Α.Μ.Ε.Α. Ας μην ξεχνάμε πως ο μεγαλύτερος επιστήμονας του 20ού αιώνα, μετά τον Αϊνστάϊν, είναι ο Στήβεν Χόγκινγκς που είναι παραπληγικός, χωρίς φωνή, σε καρτσάκι.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Χρήστος Κουρούτζας.
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΥΡΟΥΤΖΑΣ (Α' Αθήνας): Θα ήθελα να τοποθετηθώ στο θέμα των ναρκωτικών, που είναι ίσης σπουδαιότητας με αυτό του αφοπλισμού και της ειρήνης. Πατί εάν δεν θέλουμε μια ανθρωπότητα ερειπωμένη και νεκρή από τα πυρηνικά όπλα, δεν θέλουμε, επίσης, μια ανθρωπότητα ερειπωμένη ψυχικά και σωματικά από τα ναρκωτικά.

Ναρκωτικά είναι οι φυσικές ή χημικές ουσίες που δημιουργούν παραισθήσεις, μεταβάλλουν την ψυχολογία και τη διανοητική ικανότητα του τοξικομανούς. Με τον εθισμό μεταβάλλουν τη συμπεριφορά του ατόμου και έτσι ο τοξικομανής νιώθει συνεχώς την ανάγκη να παίρνει ναρκωτικά. Μέσα από την καθημερινή μας ζωή βλέπουμε παιδιά που έχουν ξεκινήσει τα ναρκωτικά από περιέργεια ή για πλάκα. Η συνέχεια, πάντως, αποδεικνύεται τραγική. Ο εθισμός εγκαθίσταται ταχύτατα. Ο ασθενής τότε εμφανίζει τρία χαρακτηριστικά συμπτώματα. Πρώτον, ψυχική δίψα που τον κάνει να θέλει να χρησιμοποιεί συνεχώς το ναρκωτικό. Δεύτερον, σωματική έξαρση, που εκδηλώνεται με συμπτώματα στέρησης. Τρίτον, ανοχή, που είναι η ανάγκη για συνεχή αύξηση της δόσης. Μπορούμε μέσα από τις γνώσεις μας για τα ναρκωτικά να διαπιστώσουμε, ότι η προοδευτική αύξηση των δόσεων δηλώνει την ανάγκη του οργανισμού να αποφύγει, προκαταβολικά, το άγχος που δημιουργεί η ανεπάρκεια της δόσης.

Εκείνο που πετυχαίνει ο ναρκομανής είναι το να αποφύγει για λίγο το άγχος της στέρησης και την επώδυνη γι' αυτόν εμπειρία της πραγματικότητας. Είναι μια λύση φυγής από τις ανυπερέβλητες δυσκολίες της πραγματικότητας. Οι νέοι βρίσκονται σε μεγάλο κίνδυνο. Έτσι, αν κάποιος νέος παρουσιάζει μερικά από τα παρακάτω προβλήματα, κατά τη γνώμη μου, διατρέχει κίνδυνο να πέσει στα ναρκωτικά. Τα κυριότερα είναι τα εξής. Πρώτον, χρήση παράνομων ουσιών από φίλους. Δεύτερον, συνεχή χρήση αλκοόλ. Τρίτον, μια ή περισσότερες απόπειρες αυτοκτονίας. Τέταρτον, διακοπή των σπουδών. Πέμπτον, χρήση φαρμακευτικών ουσιών. Έκτον, ψυχολογικά προβλήματα. Έβδομο, απόγνωση όταν ζουν μόνοι. Όγδοο, σωματική αρρώστια και ένατο, έντονη χρήση του τσιγάρου.

Πρέπει να αναφέρω, πως οι αιτίες που σπρώχνουν τους νέους στα ναρκωτικά είναι πολλές και δυσδιάκριτες. Στις μέρες μας ο πολιτισμός περνάει κρίση. Οι νέοι αμφισβητούν αξίες, θεσμούς και αναζητούν νέα σύμβολα, για να γεμίσουν το κενό της ψυχής τους. Έτσι, λοιπόν, πολλές φορές, μέσω των ναρκωτικών έχουν την αίσθηση ότι ξεφεύγουν από την

πραγματικότητα, στην ουσία, όμως, υποδουλώνονται στο πάθος τους. Ο υπερκαταναλωτισμός δημιουργεί άγχος στους ανθρώπους, που προσπαθούν να καλύψουν τις περιττές ανάγκες τους. Οι νέοι μεγαλώνουν σε μια απάνθρωπη κοινωνία, όπου τα ναρκωτικά τους υπόσχονται διέξοδο στο άγχος και στη μοναξιά τους. Άτομα με ισχυρό χαρακτήρα δεν παρασύρονται, σε αντίθεση με άτομα συναισθηματικά και καταπιεσμένα που είναι επιρρεπή στις χημικές ουσίες.

Έχουμε μια σειρά από άλλα αίτια που επηρεάζουν διαφορετικά το κάθε άτομο. Αυτά είναι η φυγή από τα καθημερινά προβλήματα και εδώ θα πρέπει να προσθέσω, ότι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα είναι η ανυπαρξία προβλημάτων. Έτσι εξηγείται, το γιατί, τόσο συχνά, παιδιά από εύπορες οικογένειες μπλέκουν στα ναρκωτικά. Πιστεύουν πως με τα ναρκωτικά μπαίνουν σε μια ομάδα μοντέρνα και τολμηρή. Ακόμη, η εκδίκηση των γονέων και η κόντρα στο κατεστημένο που θεωρείται σαν αιτία των αδιεξόδων των νέων, η μόδα που τους επιβάλλεται να ακολουθήσουν, οι συχνές επαφές με άτομα που κάνουν χρήση ναρκωτικών, το προσωρινό αίσθημα ευφορίας που προσδοκούν από τη χρήση και τέλος, η έλλειψη σωστής και έγκυρης ενημέρωσης γύρω από τα ναρκωτικά.

Ο κόσμος, χωρίς τα ναρκωτικά, θα ήταν πολύ πιο ωραίος. Θα είχαμε μείωση της εγκληματικότητας, μείωση των μολύνσεων και κυρίως του Aids, ανάπτυξη του πολιτισμού, μείωση του ρατσισμού. Οι τρόποι που προτείνω για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών: Πρώτον, θα πρέπει να τιμωρούνται αυστηρά οι έμποροι του λευκού θανάτου. Δεύτερον, το σωφρονιστικό σύστημα να διαμορφωθεί ριζικά, ώστε να αναμορφώνει και όχι να παραμορφώνει τους ανήλικους τοξικομανείς.

Τρίτο, να δημιουργηθούν σύγχρονα κέντρα αποτοξίνωσης στα αστικά κέντρα.

Τέταρτο, να ενημερωθούν υπεύθυνα οι νέοι για τους κινδύνους από τα ναρκωτικά, από τα σχολεία, τα Μ.Μ.Ε. και τους γονείς τους.

Πέμπτο, η τοπική αυτοδιοίκηση να δημιουργήσει στις γειτονιές ψυχαγωγικά και πολιτιστικά κέντρα.

Έκτο, να συνεργαστούν οι κυβερνήσεις για να εξασθενήσουν τις διεθνείς σπείρες ναρκωτικών.

Έβδομο, να αντιμετωπιστούν τα κοινωνικά προβλήματα που σπρώχνουν τους νέους στα ναρκωτικά, ανεργία, επιδίωξη κέρδους, άγχος κ.λπ..

Τέλος, ο αγώνας κατά των ναρκωτικών είναι υπόθεση του κάθε πολίτη και όχι μόνο του κράτους. Όλοι μαζί στον αγώνα να βοηθήσουμε τα θύματα του αργού θανάτου και να κάνουμε την κοινωνία μας πιο ανθρώπινη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Φώτης Κυριακόπουλος.
ΦΩΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Αχαΐας): Κύριε Πρόεδρε, Είναι σημαντικό για εμένα να βρίσκομαι σε αυτό το

χώρο διότι ακούω τις ιδέες των άλλων παιδιών, άσχετα εάν δεν συμφωνώ με όλα όσα λέγονται.

Κατά τη γνώμη μου το πιο σημαντικό πρόβλημα είναι ο ρατσισμός, ο οποίος είναι προθάλαμος όλων των προβλημάτων. Όταν κάποιος αντιμετωπίζει την αρνητική στάση του συνόλου, θα αναζητήσει κάπου αλλού τη φυγή και είναι πιθανό να πέσει στα ναρκωτικά ή και στην πορνεία. Δεν θα έπρεπε να βάζουμε στο περιθώριο τα άτομα που έχουν πέσει στα ναρκωτικά. Ο μόνος τρόπος για να τους βοηθήσουμε είναι να τους δείχνουμε με τη συμπεριφορά μας, ότι είμαστε στο πλευρό τους.

Το φαινόμενο του ρατσισμού το αντιμετωπίζουν και οι αλλοδαποί, κυρίως οι Αλβανοί. Αρκετοί από εμάς τους θεωρούμε κατώτερους, ανθρώπους από άλλο πλανήτη. Τον ρατσισμό τον αντιμετωπίζουν και οι ομοφυλόφιλοι, καθώς και οι φορείς του aids και οι πρώην κατάδικοι. Καθημερινά ακούμε από τα Μ.Μ.Ε. απάνθρωπα εγκλήματα, τα οποία καταλογίζουμε στους αλλοδαπούς. Αυτό θα πρέπει να σταματήσει, γιατί ακούμε για αρκετούς Έλληνες που εμπλέκονται σε εγκληματικές ενέργειες. Πρόσφατη είναι η εξάρθρωση της 17 Νοέμβρη.

Ορισμένα άτομα που δεν τα γνωρίζουμε, τα κατακρίνουμε αποκλειστικά από την εξωτερική τους εμφάνιση, εάν έχουν μαλλιά ή εάν φοράνε σκουλαρίκια. Πολλοί, που προέρχονται από εύπορες οικογένειες, αντιμετωπίζουν τους φτωχούς σαν παρακατιανούς και άξεστους. Είναι πολύ δύσκολη η επαγγελματική αποκατάσταση των πρώην καταδικών. Πολλοί μπαίνουν στο περιθώριο, επειδή έχουν ορισμένες ιδιαιτερότητες, όπως οι ομοφυλόφιλοι. Η εγκληματικότητα δεν θα σταματήσει να υπάρχει, εάν δεν σταματήσει ο ρατσισμός.

Αρκετοί πιστεύουν ότι οι μετανάστες θα πρέπει να επιστρέψουν στις χώρες τους, διότι υπάρχουν πολλοί Έλληνες άνεργοι. Αυτό είναι λάθος, γιατί είναι αρκετοί οι Έλληνες που αναζήτησαν δουλειά σε ξένες χώρες και τα κατάφεραν. Δεν θα πρέπει να περιφρονούμε τους μετανάστες, αλλά να τους δίνουμε ευκαιρίες.

Μια άλλη κατηγορία που αντιμετωπίζει έντονα το φαινόμενο του ρατσισμού είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Είναι πολλοί που τους χλευάζουν στο δρόμο. Δεν μπορούν να κατανοήσουν ότι η συμπεριφορά τους είναι τόσο άσχημη, όσο και το πρόβλημα των ανθρώπων με τις ειδικές ανάγκες.

Τέλος, θέλω να εκφράσω την ευχή, ότι εμείς που είμαστε το μέλλον της Ελλάδας και του κόσμου να απορρίψουμε τις ρατσιστικές αντιλήψεις, ώστε να ζήσουμε ειρηνικά σ' αυτό τον κόσμο, όπως τον φανταζόμαστε.

Στο σημείο αυτό εισέρχεται στην αίθουσα ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Χρ. Κακλαμάνης, για να παρακολουθήσει τη συνεδρίαση.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Άννα Εμμανουήλ.

ΑΝΝΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (Νομός Κοζάνης): Κύριε Πρόεδ-

ρε, κατάγομαι από το Βελβεντό Κοζάνης όπου και διαμένω και φοιτώ στο Ενιαίο Λύκειο του χωριού μου. Ο Βελβεντός είναι μια αγροτική περιοχή με 3.700 κατοίκους και διακρίνεται τόσο για τη φυσική του ομορφιά, όσο και για την πολιτιστική και πνευματική του ανάπτυξη. Σε μια εποχή που κυριαρχεί το άγχος και το στρες των πόλεων, ο Βελβεντός ζει τη δική του ζωή, προσπαθώντας να κρατιέται στην επικαιρότητα παράγοντας έργο και πολιτισμό.

Σε κάποιους, όμως, φαίνεται ότι δεν αρέσει η εικόνα της επαρχίας και προσπαθούν να τη διαλύσουν. Έτσι, τα τελευταία χρόνια, εν ονόματι του νομοσχεδίου «Ιωάννης Καποδιστριας» ο δήμος απειλείται. Αφού μέχρι τώρα δεν μπόρεσαν να μας τον πάρουν, έκλεισαν το γραφείο του ΟΤΕ και τον αστυνομικό σταθμό, παραπέμποντας τους κατοίκους στις αντίστοιχες υπηρεσίες του διπλανού χωριού. Το μόνο που έχει μείνει είναι ένα αγροτικό ιατρείο φάντασμα με δύο τρεις νοσοκόμες και ένα γιατρό, που δεν είναι κάθε μέρα στο χωριό. Επίσης, έχουμε ένα σχολείο, που κάθε χρόνο μπαίνει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, γιατί δε συμφέρει να διατηρείται ολόκληρο λύκειο για 80 παιδιά.

Οι ίδιοι αυτοί «κάποιοι», που προανέφερα, μπορούν θρασύτατα να βαφτίζουν το σύστημα κρατικής οργάνωσης «αποκεντρωτικό». Λες και όλες οι παραπάνω ενέργειες ωθούν και προσελκύουν τους ανθρώπους στην επαρχία με τις τόσες ανέσεις και την αναμφισβήτητη ποιότητα ζωής. Μάλιστα, σύμφωνα με το βιβλίο της δευτέρας τάξης του Ενιαίου Λυκείου «Εισαγωγή στο Δίκαιο για τους Πολιτικούς Θεσμούς» αποκεντρωτικό σύστημα έχουμε, όταν η κεντρική εξουσία αναθέτει σε περιφερειακά όργανα σπουδαίες αρμοδιότητες, ενώ αναφέρεται ακόμη, ότι έχει επιλεγεί το αποκεντρωτικό σύστημα, διότι έτσι η διοίκηση ασκείται από όργανα που είναι κοντά στα προβλήματα και στους ανθρώπους που τους αφορούν. Η λύση στα προβλήματα είναι ταχύτερη και ο πολίτης δεν παραμένει με την εντύπωση της απομακρυσμένης κρατικής αρχής, που δεν έχει κατανόηση για τα προβλήματά του.

Αφού, λοιπόν, έτσι έχουν τα πράγματα, τότε θα πρέπει να ζητήσουμε συγγνώμη που δεν λέμε εμείς οι χωριάτες να καταλάβουμε, ότι η αδιάκριτη παροχή των απαραίτητων αγαθών και υπηρεσιών δεν υφίσταται. Ότι η αξιοπρεπής αντιμετώπιση 3500 επαρχιωτών αδυνατεί να συγκριθεί με την αντίστοιχη αντιμετώπιση ισάριθμων αστών. Άλλωστε ποιος σου είπε να τελειώσεις το Λύκειο; Στην εποχή μας μπορείς να τα βγάλεις πέρα και χωρίς αυτό. Θα μπορούσες, ακόμα, να μην είχες χτυπήσει την ημέρα που δεν υπάρχει γιατρός στο ιατρείο, ούτε να λείπεις από το σπίτι τη νύχτα της διάρρηξης. Και μάλιστα, όταν ξέρεις ότι ο τόπος σου δεν διαθέτει την πολυτέλεια της αστυνομίας. Ηθελές τα και παθές τα.

Πριν τελειώσω, θα ήθελα να πω πως, ότι ανέφερα παραπάνω, δεν πρόκειται για φανατισμό ούτε για ανούσιους συναισθηματισμούς που σκοπό έχουν να διεγείρουν την συ-

μπόνια σας. Δεν ζητάμε από κανέναν να μας λυπηθεί. Το μόνο που απαιτούμε και νομίζω ότι έχουμε τη δυνατότητα, είναι να μας δώσετε το δικαίωμα να μπορούμε να συμβαδίζουμε με την εποχή μας. Να αισθανόμαστε δίκαια πολίτες της Ελλάδος του 21ου αιώνα.

Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε την Έφηβο Βουλευτή Κοζάνης Άννα Εμμανουήλ. Ανέλυσε τα προβλήματα της κοινωνίας, όπως διαμορφώνονται γύρω από τις περιφερειακές ανισότητες, έκανε μια σαφή αναφορά για τη διάκριση, η οποία υπάρχει μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών με εύστοχες επισημάνσεις.

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ανδρέας Κουλούρης.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Αξιοίτιμοι σύνεδροι, το θέμα που απασχόλησε την εργασία μου είναι οι διάφορες περιθωριοποιημένες ομάδες. Επειδή πρόκειται για ένα θέμα αρκετά μεγάλο, θα επικεντρωθώ στους οικονομικούς μετανάστες και τους πρώην κρατούμενους φυλακών.

Οι οικονομικοί μετανάστες συνιστούν μια ιδιαίτερα εύαλωτη ομάδα στον κοινωνικό ρατσισμό. Πολλές φορές, το ίδιο το κράτος αδυνατώντας να αντιμετωπίσει κάποια κοινωνικά φαινόμενα, στρέφει σκόπιμα το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης σε κάποια άλλα. Έτσι, η Πολιτεία ητλημένα προβάλλει διάφορες εγκληματικές ενέργειες από αλλοδαπούς. Ο γηγενής πληθυσμός στην προσπάθεια να εξορκίσει τους φόβους του, αποδέχεται αυτές τις θεωρητικές απόψεις. Κανείς βέβαια δεν μπορεί να αποκλείσει, ότι κάποιοι μετανάστες εγκληματούν. Όμως, είναι απόλυτα φυσιολογικό που οι άνθρωποι αυτοί ζουν μέσα στην φτώχεια ενώ συναντούν μπροστά τους μια κοινωνία υπεραφθονίας. Έτσι, μη έχοντας την ευκαιρία στην εργασία, μοιραία στρέφονται προς το έγκλημα για να επιβιώσουν. Αν όμως οι άδειες εργασίας γίνουν περισσότερο προσιτές και αν καταφέρουμε να εξαλείψουμε τις δωροδοκίες στις αρμόδιες υπηρεσίες, τότε οι μετανάστες θα απορρίψουν το έγκλημα.

Ακόμα, όσον αφορά την ανεργία, αυτή δεν οφείλεται στους αλλοδαπούς, αφού οι θέσεις εργασίας που καταλαμβάνουν αφορούν τον πρωτογενή τομέα παραγωγής και όχι την παροχή υπηρεσιών, στην οποία είναι επικεντρωμένο το ελληνικό εργατικό δυναμικό. Με απλά λόγια θα πρέπει να επιχειρήσουμε να εφαρμοστεί το σύστημα που ίσχυε στη Γερμανία μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, με το οποίο κατάφερε τη Γερμανία να επανέλθει στους ισχυρούς του πλανήτη. Βέβαια, αυτό προϋποθέτει την ανάπτυξη της βιομηχανίας και όχι την εξαφάνισή της, ιδίως μετά την ένταξη στην Ε.Ε., που μεθοδεύεται συστηματικά.

Κάτι παρόμοιο, θα πρέπει να ισχύει σε αυτούς που έχουν εκτίσει την ποινή τους και προσπαθούν να επανενταχθούν στο κοινωνικό σύστημα. Η εργασία θα τους εξασφαλίσει μια αξιοπρεπή ζωή και θα τους αποτρέψει από το έγκλημα. Εάν

συνεχιστεί η καχύποπτη συμπεριφορά απέναντί τους, είναι σχεδόν βέβαιη η επιστροφή τους στη φυλακή. Είναι χαρακτηριστικό άλλωστε, όσοι μαθητές χαρακτηρίζονται κατ'επανάληψη ανεπίδεκτοι μαθήσεως, έγιναν ανεπίδεκτοι. Εξάλλου, κάτι τέτοιο προωθεί το ίδιο το σωφρονιστικό σύστημα. Οι ποινές μοιάζουν περισσότερο με εκδίκηση, όπου μια κοινωνία, όταν εκδικείται, εξισώνεται με τον εγκληματία.

Η κοινή γνώμη οφείλει να ευαισθητοποιηθεί, σ' αυτό οφείλει να συμβάλει και η τηλεόραση, αποσύροντας όλους αυτούς τους υποτιθέμενους ειδήμονες, οι οποίοι, με την κενή σοβαροφάνεια και την εξωραϊσμένη επιστημοσύνη τους, τείνουν να σχηματοποιήσουν τους ανθρώπινους εγκεφάλους, όπως ο κεραμοποιός δίνει σχήμα στον πηλό. Οφείλουν να κάνουν γόνιμο κοινωνικό διάλογο και όχι αυτές τις προκαθορισμένες συζητήσεις που παρακολουθούμε καθημερινά σε επανάληψη 7 με 9 το απόγευμα. Αυτές οι αυθεντίες, καλά θα κάνουν, να δώσουν τη θέση τους σε σωστούς δημοσιογράφους, οι οποίοι θα μας απελευθερώσουν από τα δεσμά της προκατάληψης. Γιατί όπως λέει και ο Ρουσσώ «Ένας δούλος μέσα στις αλυσίδες του χάνει όχι μόνο την περιουσία του και όχι μόνο το δικαίωμα της αυτοδιάθεσής του, χάνει τα πάντα. Ακόμα και την επιθυμία να απελευθερωθεί από αυτές».

Θα ήθελα να αναφερθώ σε κάποιες πρακτικές που ακολουθεί το σύστημα, σχετικά με την επίλυση του προβλήματος. Η αστυνομοκρατία δεν είναι λύση, ούτε και τα συστήματα παρακολούθησης. Είναι χαρακτηριστικό, ότι τόσο στη Γαλλία όσο και σε άλλες μεγάλες χώρες, που μπορείς να συναντήσεις κάμερες, η εγκληματικότητα δεν μειώθηκε, απλά μετατοπίστηκε μακριά από το κέντρο της πόλης. Βέβαια, οφείλω να παραδεχθώ ότι είχε κάποιο όφελος στη Μεγάλη Βρετανία όταν υπάλληλοι έδωσαν στην αγορά εικόνες από προσωπικές στιγμές κάποιων πολιτών. Επομένως, το μόνο που μπορούν να κάνουν είναι να δημιουργήσουν μια κοινωνία ηδονοβλεψιών. Μια κοινωνία σαν και αυτή των reality shows.

Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ευχαριστούμε τον Έφηβο Βουλευτή Ανδρέα Κουλούρη από την Κέρκυρα. Αναφέρθηκε σε δύο ειδικά ζητήματα περιθωριοποιημένων ομάδων, τους οικονομικούς μετανάστες και τους αποφυλακισμένους, ανέδειξε λύσεις και προτάσεις μέσα από την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική πρόοδο και επεσήμανε ιδιαίτερα τον αρνητικό ρόλο των Μ.Μ.Ε. στην αντιμετώπιση αυτών των φαινομένων.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Σχετικά με ένα θέμα που δημιουργήθηκε χθες με την υποβάθμιση της γλώσσας μας από τους οικονομικούς μετανάστες, έχω να πω ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Είναι περισσότερο ο πολιτιστικός μπερζαλισμός που οφείλεται σε μια συνθήκη που έχει υπογραφεί πριν από μερικά χρόνια, τη Συνθήκη της Gatt, η οποία αναφέρεται σε ανταλλαγή πολιτιστικών αγαθών από τη Δύση προς εμάς. Είναι χαρακτηριστικό, ότι ο αμερικάνικος κι-

νηματογράφος είναι αυτός που παρακολουθείται από το ελληνικό κοινό και αντιγράφεται. Η γλώσσα μας δεν μπορεί να αλλοιωθεί από την αλβανική γλώσσα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε για τη συμπλήρωση. Οι αναφορές στα πολιτιστικά γεγονότα και στις πολιτιστικές απόψεις δεν αφορούν αντικείμενο αυτής της Επιτροπής. Θα διαβαστούν, όμως, από τη Γραμματεία για υποστήριξη στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων.

Το λόγο έχει ο Χρήστος Καραϊνδρος, για να δευτερολογήσει.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΪΝΔΡΟΣ (Β' Αθήνας - Εισηγητής): Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων, αγαπητέ κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής, αγαπητοί συνάδελφοι Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να αναφερθώ στον τομέα της υγείας. Από την πρώτη συνεδρίαση ακούστηκε κάτι, που με κάνει να ντρέπομαι. Αναρωτιέστε γιατί; Διότι ο συνάδελφός μου Έφηβος Βουλευτής Χρήστος Απέργης από την Τήνο ανέφερε, ότι δεν υπάρχει στο νησί του ιατρική περίθαλψη. Είναι αδιανόητο να μην υπάρχει παιδίατρος, εδώ και δύο χρόνια. Περιμένουμε να έρθει κάποιο κρούσμα, για να μερμηνήσει η Κυβέρνηση γι' αυτό; Καλό θα ήταν, λοιπόν, η Πολιτεία, εκτός από την Τήνο να βοηθήσει και να καλύψει με όλα τα μέσα και τον εξοπλισμό κάθε περιοχή που αντιμετωπίζει το ίδιο πρόβλημα, διότι το παν στη ζωή είναι η υγεία.

Εν συνέχεια, θα ήθελα να προβάλλω μία διαφωνία μου πάνω στο λόγο της Εφήβου Βουλευτού Καπαχτοή Ευαγγελίας, η οποία ανέφερε ότι είναι λίγες οι περιπτώσεις αμέλειας των ιατρικών παραγόντων, ιατρών και άλλων. Ανέφερε, ότι δεν είναι σωστό να μιλάμε σκληρά για τέτοιες περιπτώσεις θεωρώντας, ότι όλοι κάνουμε λάθη. Εδώ διαφωνώ. Δεν μπορούμε να τους δικαιολογούμε και να τους δίνουμε ελαφρυντικά, όταν γίνονται οι ίδιοι αιτία θανάτου πολλών ασθενών.

Θα ήθελα, επίσης, να προβάλλω τη διαφωνία μου στην άποψη της Εφήβου Βουλευτού Ηράκλειας Καρυώτη, η οποία θεωρεί, ότι είναι σωστότερο να μην καταργηθεί το τσιγάρο στις ηλικίες κάτω των 18 χρονών. Τι είναι το τσιγάρο; Το τσιγάρο είναι αδυναμία, ναρκωτικό. Δεν μπορεί, λοιπόν, να συγκριθεί η κατάργηση του τσιγάρου, επειδή είναι βλαβερό με την κατάργηση των αυτοκινήτων, επειδή προκαλούν καυσάερια ή με τα fast food, με τις μεταλλαγμένες τροφές όπως είπε η συνάδελφος. Αυτό που γνωρίζουμε όλοι είναι, ότι το τσιγάρο δεν ωφελεί σε τίποτα. Αυτό τα λέει όλα. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε τον Έφηβο Βουλευτή Χρήστο Καραϊνδρό για τη δευτερολογία του.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σωτηρούλα Βασιλείου.

ΣΩΤΗΡΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Πάφος - Κύπρου): Είναι πολύ ελπιδοφόρο και πολύ χαροποίο το γεγονός, ότι ο Έφηβος

Βουλευτής Χαρίλαος Γουΐδης έχει κάνει μία αναφορά στην Κύπρο. Πραγματικά, με έχει συγκινήσει το γεγονός, διότι βλέπω, ότι ακόμα και, οι Έφηβοι Βουλευτές βλέπουν πραγματικά τον αγώνα μας, βλέπουν την κατάσταση που επικρατεί στο νησί μας και θέλουν πραγματικά να μας βοηθήσουν. Αυτό δημιουργεί κάποιες ελπίδες σε μας και την αίσθηση, ότι αν εμείς οι Έφηβοι, που είμαστε ειλικρινείς, που είμαστε κατά κάποιον τρόπο αδιάβλητοι, νιώθουμε αυτά τα πράγματα, είναι πιο ελπιδοφόρο ότι θα υπάρξει λύση, από όσα λένε οι διπλωματικοί παράγοντες, οι σπουδαίοι και όλα τούτα. Ευχαριστώ το Χαρίλαο Γουΐδη.

Θα ήθελα, επίσης, να πω στο θέμα της Άννας Εμμανουήλ από την Κοζάνη, ότι και εγώ είχα βιώσει την ίδια και ακόμα χειρότερη κατάσταση για ένα χρόνο. Δηλαδή, μου έτυχε να ζήσω σε ένα χωριό 500 κατοίκων, όπου ήμουν η μόνη μαθήτρια στο γυμνάσιο. Αναγκαζόμουν να πηγαίνω στο γυμνάσιο ενός, ας πούμε, άλλου κεφαλοχωριού, το οποίο συγκέντρωνε παιδιά από 7 χωριά. Όλοι μαζί ήμασταν 39 μαθητές. Το χειμώνα ήμασταν αναγκασμένοι να μεταφερόμαστε με λεωφορείο μέσα στα χιόνια. Ήταν ένα λεωφορείο, που έκανε 6 χιλιόμετρα απόσταση σε 20 λεπτά. Μιλάμε για τους δρόμους του χωριού. Δεν είχαμε όλους τους καθηγητές. Οι τάξεις ήταν μικρές. Ερχόταν ένας γιατρός μια φορά την εβδομάδα στο ιατρικό κέντρο και έπρεπε να δει τόσα πρόσωπα. Σημειώστε, ότι υπήρχαν πολλοί γέροντες στο χωριό, όπου χρειάζονταν σίγουρα ιατρική περίθαλψη. Το νοσοκομείο υπήρχε, αλλά ήταν κλειστό. Δεν είχε έρθει ένας λειτουργός. Ήμασταν πραγματικά αναγκασμένοι να καταφέρουμε όλα αυτά. Άπειρες φορές έγιναν διαβήματα από τους κατοίκους του χωριού προς την πόλη. Υπήρχαν υποσχέσεις πολλές. Δεν έγινε τίποτα. Τα χωριά ερημώνονται. Οι κάτοικοι πηγαίνουν στις πόλεις-κλουβιά για να ζήσουν. Επικρατεί ανεργία. Τα χωράφια στο χωριό είναι ακαλλιέργητα. Όλοι οι νέοι του χωριού θέλουν να πάνε στο Λύκειο να σπουδάσουν. Πηγαίνουν, παίρνουν ένα δίπλωμα και όταν έρχονται πίσω οι πόρτες είναι κλειστές. Όλα αυτά συμβαίνουν, ενώ η ύπαιθρος ερημώνεται.

Θα ήθελα, πραγματικά, να γίνει κάτι γι' αυτό γιατί είναι μία μάστιγα, μία πληγή, που τελικά θα σκοτώσει πολλά πράγματα, όπως έχει ήδη σκοτώσει πολλά. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την Έφηβο Βουλευτή Σωτηρούλα Βασιλείου για τη δευτερολογία της.

Στη συνέχεια το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Καρυώτη Ηράκλεια.

ΗΡΑΚΛΕΙΑ ΚΑΡΥΩΤΗ (Β' Θεσσαλονίκης): Μία κοπέλα ανέφερε μία πρόταση για την κακοποίηση των γυναικών. Αφορούσε τα ιδρύματα, τα οποία υπάρχουν για την προστασία των κακοποιημένων γυναικών. Θέλω να αναφέρω μία δική μου ιδέα. Αυτά τα ιδρύματα, ουσιαστικά δεν κάνουν δουλειά. Από τη στιγμή που θα κακοποιηθεί μία γυναίκα και

μετά, δεν μπορεί να καλύψει κανείς το τραύμα. Εγώ πιστεύω, ότι η κοινωνία θα πρέπει να ενθαρρύνει, να υποστηρίξει και να ενισχύσει την εργασία της γυναίκας και όχι να προβάλει, ότι η ενότητα μίας οικογένειας εξαρτάται και οφείλεται ουσιαστικά στην παρουσία ή όχι της μητέρας μέσα στο σπίτι. Ουσιαστικά, αποθαρρύνει τη γυναικεία εργασία. Η γυναίκα δεν εργάζεται, για το λόγο ότι κατακρίνεται, πως δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που έχει ως γυναίκα και ως μητέρα με αποτέλεσμα, στην περίπτωση που ο άνδρας της την κακοποιήσει ή η κατάσταση μέσα στο σπίτι δεν είναι τόσο καλή και θα πρέπει να φύγει, να μην έχει μία δουλειά, να μη μπορεί να σταθεί στα πόδια της και ουσιαστικά να υπάρχει το φαινόμενο των κακοποιημένων γυναικών.

Η ισότητα των δύο φύλων δεν υφίσταται αυτή τη στιγμή. Οι γυναίκες δουλεύουν σε θέσεις που δουλεύουν και άντρες, όμως, δεν αμείβονται το ίδιο και δεν εκτιμώνται οι ικανότητές τους. Όλα ξεκινούν από την οικογένεια, που στο αγόρι μαθαίνουν ότι αύριο που θα κάνει οικογένεια, θα είναι ο «αφέντης», ενώ στο κορίτσι μαθαίνουν το πώς θα γίνει μια καλή μητέρα. Μια γυναίκα φοβάται να χωρίσει από τον άντρα της, διότι δεν θα μπορεί να ζήσει χωρίς αυτόν από πλευράς εισοδήματος και ασφάλειας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χαρίλαος Γουίδης.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΓΟΥΙΔΗΣ (Νομός Πιερίας): Όταν ο γιατρός χειρουργεί έναν ασθενή, δεν υπάρχουν περιθώρια για λάθη. Σε ό,τι αφορά την Κύπρο, να πω ότι δεν είναι δυνατόν να βλέπουμε τον Ντενκτάς, τον Τζεμ και τον κ. Παπανδρέου να χορεύουν και από την άλλη πλευρά να υπάρχουν άνθρωποι, που υποφέρουν βλέποντας πίσω από τα συρματοπλέγματα, τα σπίτια τους, που δεν μπορούν να τα επισκεφτούν. Αυτά τα πράγματα είναι τραγικά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνα Λόγα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΛΟΓΑ (Α΄ Θεσσαλονίκης): Ειπώθηκε κάτι από το συνάδελφο κ. Αποστόλου, που δε νομίζω να αληθεύει. Δεν ήθελα σε καμία περίπτωση να μειώσω κανέναν σε αυτή την αίθουσα ή να περάσω το μήνυμα, ότι το κείμενό μου ήταν ανώτερο από άλλα κείμενα συναδέλφων Εφήβων Βουλευτών. Ζητώ συγνώμη, εάν πέρασε μια τέτοια εντύπωση στους συναδέλφους. Το πρόβλημα των ναρκωτικών θα ήθελα να λυθεί και θα πρέπει να κάνουμε κάτι γι' αυτό. Τα προβλήματα λύνονται στη ρίζα τους και μία τέτοια ρίζα είναι η οικογένεια. Το πρόγραμμα της μεθαδόνης είναι πολύ σημαντικό. Θα ήθελα, όμως, οι υπεύθυνοι να προσέχουν τις τοποθεσίες, τους χώρους που θα γίνεται η απεξάρτηση των ναρκομανών. Λίγο πιο κάτω από το σχολείο μου, έχουμε κέντρο απεξάρτησης. Επίσης, στη Σίνδο, όπου υπάρχουν τεχνικές σχολές και πανεπιστήμια και εκεί υπάρχει κέντρο απεξάρτησης.

Το μάθημα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης είπα ότι θα ήθελα να διδάσκεται από το δημοτικό και όχι από το γυμνάσιο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Σήμερα έχουμε ολοκληρώσει σχεδόν το χρόνο της συνεδρίασής μας. Θέλετε να διακόψουμε και να συνεχίσουμε αύριο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεχόμαστε.

Στη συνέχεια και περί ώρα 13.00 λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 17-9-2002

Στην Αθήνα, σήμερα 17 Σεπτεμβρίου 2002, ημέρα Τρίτη και ώρα 13.05 στην Αίθουσα 150 (1ος όροφος) του Μεγάρου της Βουλής, συνεδρίασε η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (1ο Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων, υπό την προεδρία του Βουλευτή κ. Αναστασίου Μαντέλη με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια - Περίθαλψη, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Άστεγοι, Εφηβεία, Ευθανασία» της Σύνοψης Κεμένων των μαθητών της Α' και της Β' Τάξης των Ενιαίων Λυκείων, των Τ.Ε.Ε. και των Σχολών Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Ζ' Σύνοδος 2001-2002 (3η συνεδρίαση).

Στη συνεδρίαση συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίδου Άννα (Α' Θεσσαλονίκης), Αγγελίδου Χριστίνα (Νομός Ροδόπης), Αθανασούλιας Ανδρέας (Β' Αθήνας), Αθηνόδωρου Αθηνόδωρος (Λευκωσία - Κύπρος), Ακριβοπούλου Αντωνία (Στουτγάρδη - Γερμανία), Άλντους Αριάδνη (Β' Αθήνας), Απέργης Χρίστος (Νομός Κυκλάδων), Αποστόλου Κων/νος (Νομός Φλώρινας), Βασιλείου Σωτηρούλα (Πάφος - Κύπρος), Βαφειάδου-Τσολακίδου Φωτεινή (Νομός Έβρου), Βούρβου Μαρία (Νομός Ιωαννίνων), Γαλίτη Χριστίνα (Επικρατείας), Παννούλη Ηλιάνα (Β' Αθήνας), Πολετζόγλου Μαρία (Νομός Αχαΐας), Γιώργου Ειρήνη (Β' Αθήνας), Γκολέμη Σωτηρία-Εβελίνα (Β' Αθήνας), Γουίδης Χαρίλαος (Νομός Πιερίας), Γρηγοράκη Γραμματική (Νομός Ηρακλείου), Γρίβα Παγώνα (Νομός Φωκίδας), Διαμαντάκη Μαρία (Νομός Ρεθύμνης), Εμμανουήλ Άννα (Νομός Κοζάνης), Ευαγγελινού Ελένη (Νομός Ευβοίας), Ευθυμίου Αλέξανδρος (Νομός Λάρισας), Ευσταθίου Άγγελος (Β' Πειραιά), Ζηκίδη Βασιλειάνα-Μαρία (Νομός Φθιώτιδας), Θανοπούλου Βασιλική (Νομός Μαγνησίας), Θεοχάρη Μαρία (Νομός Τρικάλων), Θωμά Αναστασία (Β' Αθήνας), Ιγνατιάδου Ελπίδα (Α' Θεσσαλονίκης), Καναρά Κατερίνα (Νομός Καρδίτσας), Καπακτσή Στεφανία-Αγγελική (Β' Αθήνας), Καραϊνδρός Χρήστος (εισηγητής) (Β' Αθήνας), Καρύδη Αναστασία (Νομός Ηρακλείου), Καρυώτη Ηράκλεια (Β' Θεσσαλονίκης), Κατσαλή Ελένη (Β' Αθήνας), Κλεάνθους Δημοσθένης (Νομός Λευκωσία - Κύπρος), Κουκουβιτάκης Στυλιανός (Β' Αθήνας), Κουλούρης Ανδρέας (Νομός Κέρκυρας), Κουρνιώτη Βασιλική (Νομός Λάρισας), Κουρουτζας Χρήστος (Α' Αθήνας), Κουτουρίνη Αγλαΐα (Νομός Άρτας), Κρουσόβαλης Μενέλαος (Α' Θεσσαλονίκης), Κυριακόπουλος Φώτης (Νομός Αχαΐας), Κύρου Κατε-

ρίνα (Επικρατείας), Κωνσταντινίδου Μαρία (Νομός Ξάνθης), Λαζαρόπουλος Νικόλαος (Νομός Λάρισας), Λάππας Νικόλαος (Νομός Καρδίτσας), Λεούση Καλλιόπη (Α' Πειραιά), Λιόση Θεοδώρα (Υπόλοιπο Αττικής) και Λόγα Κωνσταντίνα (Α' Θεσσαλονίκης).

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Χριστίνα Γαλίτη.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΑΛΙΤΗ (Επικρατείας): Είμαι από το ΤΕΕ Βροντάδου της Χίου. Αφού μιλάμε για τον κοινωνικό ρατσισμό και δεχόμαστε όλοι μας, ότι μπορούν να αντιμετωπιστούν τέτοια φαινόμενα, όταν έρχονται οι άνθρωποι κοντά και δημιουργούν σχέσεις μεταξύ τους, θέλω να σας μιλήσω για μια ομαδική εργασία που πραγματοποιήθηκε στο σχολείο μας. Βασίστηκε στη συνεργασία και την ισότιμη συμμετοχή των μαθητών, που έλαβαν μέρος σε αυτή. Είχε σημαντικό αντίκτυπο στην κοινωνία του Βροντάδου. Το θέμα της ήταν ο ρουκετοπόλεμος.

Ο ρουκετοπόλεμος είναι ένα παλιό έθιμο, που έχει τις ρίζες του στα χρόνια της τουρκικής κατοχής. Οι βρονταδούσιοι για να συμμετάσχουν με τον εντυπωσιακότερο τρόπο στον εορτασμό του Πάσχα, καθιέρωσαν αυτό το φαντασμαγορικό έθιμο. Οι ενορίες του Αγίου Μάρκου και της Παναγιάς Εριφιανής προετοιμάζονται πυρετωδώς, μήνες πριν από τη μεγάλη νύχτα της Ανάστασης. Μεγάλοι και μικροί, που ασχολούνται με τις κατασκευές των ρουκετών, εργάζονται με ταχείς ρυθμούς όλο το χρόνο. Πολλές φορές έχουν δημιουργηθεί ατυχήματα και πολλές ζημιές στα γύρω σπίτια και όπως ήταν φυσικό, αρκετές φορές τέθηκε το δίλημμα αν θα συνεχιστεί το έθιμο ή όχι. Η περιβαλλοντική ομάδα του ΤΕΕ Βροντάδου, πολλοί μαθητές της οποίας ήταν και οι ίδιοι ρουκετοκατασκευαστές, αναζήτησε τις καταβολές του εθίμου, άντλησε πληροφορίες και περιέγραψε τη διαδικασία κατασκευής των ρουκετών. Έφτιαξε ερωτηματολόγια, για να ερευνήσει τις γνώμες των κατοίκων, ήρθε σε επαφή με το Δήμο, την Αστυνομία, τους ιερείς των δύο ναών και -το σημαντικότερο- έφερε σε επαφή τους ρουκετοκατασκευαστές με το Δήμο. Δημιουργήθηκαν, έτσι, δρόμοι επικοινωνίας μεταξύ τους και αναζητήθηκαν από κοινού λύσεις, προκειμένου να συνεχιστεί με ασφάλεια το έθιμο που διατηρήθηκε με τόσο πάθος ανά τους αιώνες. Ο Δήμος διέθεσε για πρώτη φορά πυροσβεστήρες, προκειμένου να αποφευχθούν τα ατυχήματα, κατά την κατασκευή των ρουκετών. Από τη συνεργασία αυτή προέκυψαν κάποιες προτάσεις και κανόνες ασφάλειας, που συμπεριελήφθησαν σε ένα φυλλάδιο, που εκδόθηκε με πρωτοβουλία των μαθητών του ΤΕΕ Βροντάδου σε συνεργασία με το Δήμο. Αυτό το φυλλάδιο διανεμήθηκε και διανέμεται κάθε χρονιά στους κατοίκους του Βροντάδου, αλλά και της Χίου. Αξίζει να σημειωθεί, ότι δεν έχει γίνει έκτοτε κανένα ατύχημα, έχουν μειωθεί οι υλικές ζημιές στις εκκλησίες και τα γύρω σπίτια, ενώ τα έξοδα επισκευών τα αναλαμβάνει ο Δήμος.

Μερικές από τις προτάσεις που συμφωνήθηκαν για την ασφαλή συνέχιση του εθίμου ήταν οι ακόλουθες: Οι ρίψεις να γίνονται σε συμφωνημένες και καθορισμένες ώρες, με διακοπή από 22.30 έως 22.45, για την ακίνδυνη πρόσβαση των πιστών στις εκκλησίες. Οι χώροι που εργάζονται τα συνεργεία να έχουν τουλάχιστον δύο εξόδους και να διαθέτουν πυροσβεστήρα και οι δρόμοι να είναι προσπελάσιμοι για πυροσβεστικά οχήματα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε την Έφηβο Βουλευτή, που μίλησε για το έθιμο που υπάρχει στη Βροντάδο της Χίου. Θα φροντίσουμε να στείλουμε τις προτάσεις της στην Επιτροπή Πολιτισμού, γιατί δεν μπορούμε να τις συμπεριλάβουμε στα δικά μας θέματα.

Τον λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Νικόλαος Λάμπας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΠΙΑΣ (Νομός Καρδίτσας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι, ακούστηκαν οι γνώμες των περισσότερων, είμαι σύμφωνος με τις περισσότερες, διαφωνώ όμως με κάποιους συναδέλφους, οι οποίοι μίλησαν για το ρατσισμό εναντίον των μεταναστών, που, δυστυχώς, στην πατρίδα μας, είναι νομιμοποιημένοι.

Όπως εύκολα συμπεραίνουμε, δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα με τους άλλους πολίτες. Θεωρώ, όμως, λανθασμένους ορισμένους τρόπους αντιμετώπισης που προτάθηκαν από κάποιους. Προτάθηκε λοιπόν, η αφομοίωση του πληθυσμού τους, ως μέτρο απαραίτητο, αλλά κάτι τέτοιο θα έχει οδυνηρές συνέπειες για τον τόπο μας. Ήδη το σύνολο των μεταναστών ξεπερνά σε ποσοστό το 15% του πληθυσμού μας, που σημαίνει ότι, διαμορφώνεται και στην Ελλάδα μία πολυπολιτισμική εικόνα, με μοναδική ταυτότητα την οικονομική ανάπτυξη.

Τί σημαίνει πολυπολιτισμός; Το γνωρίζουν σίγουρα οι πολίτες της πρώην Γιουγκοσλαβίας, οι οποίοι είναι γενικώς πρώην, πρώην πλούσιοι, πρώην οικονομικά ανεξάρτητοι και νυν ταλαίπωροι και πεινασμένοι. Και οι Ινδοί γνωρίζουν τα προβλήματα της αφομοίωσης του πληθυσμού, καθώς λόγω της πολυγλωσσίας και του πολυθρησκευτισμού, είναι αδύνατο να εκπαιδευτεί μεγάλο μέρος του πληθυσμού, ενώ οι εμφύλιοι πόλεμοι είναι ατελείωτοι.

Καλύτερα, όμως, από τον καθέναν, οι Αμερικανοί γνωρίζουν, τι σημαίνει πατρίδα χωρίς ταυτότητα. Δεν μπορεί να παραβλέψει κανείς, ότι είναι η πιο ισχυρή χώρα του πλανήτη, αλλά και η χώρα με την ύπαρξη «γκέτο» και το πιστολιδί στο σχολείο είναι τρόπος διαμαρτυρίας. Και εμείς, σαν ανίσχυρη χώρα, πιεζόμαστε να ανοίξουμε τα σύνορά μας και να δημιουργήσουμε πολιτισμό ματαιοδοξίας. Πολιτισμό, όπου οι προβολείς στην τηλεόραση, και η κατανάλωση, είναι οι μεγαλύτερες χαρές του ανθρώπου.

Θέλουν λοιπόν, να γίνουν εξουσιαστές κάθε πολυπολιτισμικής χώρας, που οι κάτοικοί της ελέγχονται εύκολα, γιατί πολύ απλά, εκτός από την προσωρινή ευδαιμονία, δεν έχουν τίποτε κοινό. Π' αυτό λοιπόν, και επειδή ο κάθε τόπος είναι

ξεχωριστός και χρήσιμος για την παγκόσμια πρόοδο, δεν προτείνω την αφομοίωση των μεταναστών. Νομίζω ότι είναι απαραίτητη, η περιφρούρηση των συνόρων, γιατί οι μετανάστες, εκμεταλλευόμενοι την κατάσταση, συμμετέχουν στη διακίνηση των ναρκωτικών και στο εμπόριο όπλων.

Επίσης, πιστεύω, ότι πρέπει να βοηθήσουμε οικονομικά και ηθικά τις χώρες από τις οποίες προέρχονται οι μετανάστες, επειδή όλοι έχουμε αισθήματα συμπόνιας και ο Έλληνας ξέρει, τι σημαίνει οικονομικός μετανάστης και ξενιτιά. Ακόμη, προτείνω τη σταδιακή απομάκρυνση των λαθρομεταναστών και ιδιαίτερα όσων εγκληματούν, καθώς και την προσφορά φροντίδας σε όσους είναι απαραίτητοι για την αγορά εργασίας.

Τα σχολεία, επίσης, πρέπει να διδάξουν με επιμονή, ότι όλοι είμαστε ισότιμοι με ίδια δικαιώματα. Έτσι, θα αντιμετωπιστούν οι προκαταλήψεις που έχουμε για τους ξένους και θα εφαρμοστούν οι θεωρίες.

Τελειώνω, θέτοντας κάποιες προτάσεις, και κάνοντας κάποιες διευκρινίσεις. Δεν υπάρχει ισότητα, υπάρχει ισοτιμία. Είμαστε διαφορετικοί, γι' αυτό δεν είμαστε ίσοι.

Πα τα ιατρικά λάθη, νομίζω ότι κάνει λάθος όποιος υποστηρίζει ότι δικαιολογούνται, γιατί σε κανέναν επαγγελματία δεν συγχωρούνται λάθη, πόσο μάλλον όταν πρόκειται για ανθρώπινες ζωές.

Η συνάδελφος που μίλησε για τους παιδεραστές, δεν ανέφερε τι μέτρα πρέπει να πάρει η κοινωνία γι' αυτούς. Νομίζω ότι και αυτοί είναι θύματα της ίδιας κοινωνίας, ήταν παιδιά χωρισμένων γονιών, παιδιά που εθίστηκαν στα ναρκωτικά και στο αλκοόλ.

Δεν αναφέραμε, ακόμη, για τους άστεγους, για την επικοινωνία μεταξύ των Έφηβων Βουλευτών, την πολιτικοποίηση των νέων και δεν μίλησαμε για τα reality shows και αν τα συζητήσουμε, καλό θα είναι να υπάρχουν διαφωνίες, για να υπάρχουν και καλύτερες αποφάσεις.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Τον λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Απέργης Χρίστος.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠΕΡΓΗΣ (Ν. Κυκλάδων): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, θα αναφερθώ στο θέμα του ρατσισμού, γιατί απασχολεί μεγάλο μέρος των Εφήβων Βουλευτών. Καταρχήν, καταδικάζω απερίφραστα τον ρατσισμό και κάθε μορφή του, αναγνωρίζω όμως ότι οι αλλοδαποί και οι μειονότητες, αντιμετωπίζονται ρατσιστικά. Έχω να κάνω δύο ενστάσεις, σχετικά με το ρατσισμό προς τους αλλοδαπούς. Άλλωστε η αλήθεια είναι πάντα κάπου στη μέση.

Οι ομιλίες κάποιων συναδέλφων, μου έδωσαν την εντύπωση, ίσως και λανθασμένα, ότι ζούμε σ' ένα ρατσιστικό κράτος. Κατά την άποψή μου αυτό δεν ισχύει. Η νομοθεσία προστατεύει όλους όσους βρίσκονται στην Ελλάδα και άλλωστε, το κράτος έχει προσφέρει άσυλο σε πολλούς λαθρομετανάστες. Αρκετοί βρίσκουν δουλειές, έστω και σκληρές, μέσω των οποίων εξασφαλίζουν τα προς το ζην, κάτι που

δύσκολα θα έκαναν στη χώρα τους. Δε δέχομαι ότι η Ελλάδα είναι μία ρατσιστική χώρα. Βέβαια, οι μεμονωμένες περιπτώσεις ρατσισμού, παραμένουν.

Οι ίδιες ομιλίες μου δημιούργησαν τη αίσθηση, ότι οι ευθύνης του ρατσισμού βαραινουν την πλειοψηφία, κάτι που αντικειμενικά δεν ισχύει, καθώς σε ένα πρόβλημα, ποτέ δεν ευθύνεται μόνο η μία πλευρά. Η ξеноφοβία είναι, δυστυχώς, έμφυτη σε κάθε κοινωνία, αλλά δεν μετατρέπεται αυτόματα σε ρατσισμό.

Είναι ο φόβος του διαφορετικού, από τον οποίο διακατέχεται, σε διαφορετική κλίμακα, ο καθένας. Απ' όλα αυτά συμπεραίνουμε, ότι πρέπει να παρθούν μέτρα όπως: ενίσχυση της αντιρατσιστικής παιδείας, προβολή από τα Μ.Μ.Ε. ενός προτύπου ανθρώπου με ήθος και φιλόδημο χαρακτήρα. Επίσης, στις μειονότητες, πρέπει να υπάρξει υποχρεωτική παρακολούθηση σχολείων, μείωση του προβλεπόμενου χρόνου νόμιμης παραμονής στη χώρα μας και οριστική πάταξη της λαθρομετανάστευσης.

Διευκρινίζω πως για τη μείωση του προβλεπόμενου χρόνου παραμονής, εννοώ ότι οι λαθρομετανάστες πρέπει να μένουν λίγο χρόνο στην χώρα μας και να επιστρέφουν στην πατρίδα τους και να μειωθεί ο αριθμός τους.

Θα ήθελα να αναφερθώ και στην εγκατάληψη της επαρχίας, η οποία υφίσταται, θα μπορούσαν, όμως, να ληφθούν κάποια μέτρα, όπως:

Οι ολοκληρωμένες υπηρεσίες υγείας, όπως και αυτές της παιδείας, της πρόνοιας, η ύπαρξη θέσεων εργασίας, η εύκολη πρόσβαση στα μεγάλα αστικά κέντρα, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την επιστροφή των ανθρώπων στα χωριά της υπαίθρου και στα νησιά.

Θα πρότεινα την ίδρυση βιομηχανιών ή επιχειρήσεων σε απομακρυσμένες περιοχές από το κράτος και σταδιακή μετατροπή τους σε μεικτές.

Θα μπορούσαν να δοθούν γενναία επιδόματα στους δημοσίους υπαλλήλους για να πηγαίνουν σε ακριτικές περιοχές.

Θα μπορούσε να γίνει μία επαρκής στελέχωση, τόσο σε έμφυχο δυναμικό όσο και σε υλικό εξοπλισμό, των κέντρων υγείας και των περιφερειακών ιατρείων και να εφαρμοστούν τα συστήματα τηλεϊατρικής.

Θα μπορούσαν ακόμη να ιδρυθούν περισσότερα σχολεία, ώστε να μην αναγκάζονται οι οικογένειες να μετακινούνται.

Για την Κύπρο, επειδή ακούστηκαν κάποιες όμορφες προτάσεις χθές και μιλώντας ως Έλληνας, πιστεύω ότι δεν πρέπει να χαθεί ένα ακόμα κομμάτι του Ελληνισμού.

Τέλος, θα ήθελα να ευχηθώ σε όλους τους Έφηβους Βουλευτές καλή επιτυχία, να πετύχουν τα όνειρά τους και ένα μεγάλο ευχαριστώ για όλους τους υπεύθυνους της Βουλής των Εφήβων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Η Έφηβος Βουλευτής Αγλαΐα Κουτουρίνη έχει το λόγο.

ΑΓΛΑΪΑ ΚΟΥΤΟΥΡΙΝΗ (Νομός Άρτας): Θα ήθελα να μιλήσω για ένα θέμα που αφορά την κοινωνική πρόνοια. Σύμφωνα με τη θρησκεία μας πρέπει να βοηθάμε τον πλησίον μας και όχι να του γυρίζουμε την πλάτη είτε αυτός είναι φορέας του Aids, είτε μετανάστης, είτε εγκαταλελειμμένα παιδιά κ.λπ. Παρ' όλα αυτά ούτε η Εκκλησία κάνει κάτι ούτε η πολιτεία. Κάνουν καλές πράξεις μόνο σε περιόδους εορτών και τις άλλες ημέρες τίποτα. Πατί αυτοί θα πρέπει να ζουν από την ελεημοσύνη μας, γιατί η πολιτεία και η Εκκλησία δεν λαμβάνουν κάποια μέτρα; Τα άτομα αυτά δεν χρειάζονται την ελεημοσύνη και τον οίκτο μας. Πατί ο Αρχιεπίσκοπος μετά από κάποιες γιορτές πηγαίνει διακοπές στο εξωτερικό, είναι κουρασμένος; Πως προσπαθεί μετά να έρθει κοντά στη νεολαία, με κάποιες συνεντεύξεις, μας κοροϊδεύει; Από την άλλη μεριά, κάποια μέλη της Εκκλησίας βγαίνουν στα κανάλια και μιλάνε για κάποια θέματα, τα οποία δεν είναι ουσιαστικά, αυτοί, όμως, τους δίνουν αυτή την έκταση. Πατί όταν βλέπουν κάποιον ρακένδυτο, κάνουν ότι δεν τον βλέπουν; Πατί όταν κάποιος ρακένδυτος μπει στην Εκκλησία τον δείχνουν όλοι με το δάχτυλο; Αν περιμένουμε από αυτούς να ευαισθητοποιηθούν, θα περιμένουμε πολύ. Γι' αυτό θα πρέπει να κάνουμε κάτι όπως κάποια ιδρύματα για να τους στεγάσουμε, να δοθούν κάποια επιδόματα, να αποκατασταθούν επαγγελματικά κ.λπ.

Υπάρχουν, βέβαια, και κάποιες περιπτώσεις, όπως αυτές των ιεραποστόλων, που θα πρέπει να χειροκροτηθούν.

Θα ήθελα ακόμη να πω ότι δεν είμαι καθόλου ευχαριστημένη από τα Μ.Μ.Ε. γιατί εκμεταλλεύονται τους παραπάνω ανθρώπους και τους εξευτελίζουν σε διάφορες τηλεοπτικές εκπομπές.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Η Έφηβος Βουλευτής Άννα Αγγελίδου έχει το λόγο.

ΑΝΝΑ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ (Α' Θεσσαλονίκης): Μία συνάδελφος είπε χθες να μην κατηγορούμε τους γιαιτρούς για τα λάθη που κάνουν, όταν, όμως, τίθεται σε κίνδυνο η ζωή κάποιων ανθρώπων, πιστεύω ότι είναι αδικαιολόγητοι.

Θα συμφωνήσω με τη συνάδελφο που μίλησε για την κατοποίηση των γυναικών και να συμπληρώσω ότι είναι ακόμα πιο λυπηρό, το ότι μόνο μία στις δέκα το καταγγέλλει. Ελπίζω στο μέλλον, περισσότερες γυναίκες να απαλλαγούν από τις ανασφάλειές τους και να ομολογούν τους δράστες αυτής της απαράδεκτης πράξης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):
Ο έφηβος Βουλευτής Μενέλαος Κρουσόβαλης έχει το λόγο.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΚΡΟΥΣΟΒΑΛΗΣ (Α' Θεσσαλονίκης): Θα ήθελα, κατ' αρχάς, να σας ευχαριστήσω όλους γι' αυτή την υπέροχη εμπειρία που ζούμε, όπως, επίσης, και τους βουλευτές και τους καθηγητές, που είναι υπεύθυνοι γι' αυτό το υπέροχο πρόγραμμα της Βουλής των Εφήβων.

Το ότι ακούστηκαν τόσες απόψεις είναι υπέροχο, μακάρι, όμως, οι μεγάλοι να άκουγαν τις απόψεις των νέων σε όλους

τους τομείς της καθημερινής ζωής. Δυστυχώς, όμως, αδυνατούν να μπουκίσουν στη τρυφερή και ευαίσθητη ψυχή των νέων και να τους καταλάβουν, να τους νοιώσουν, να τους πάρουν σοβαρά και να κατανοήσουν τις απόψεις τους. Δεν μπορούν να μπουκίσουν στη θέση τους, να τους ενισχύσουν, να τους βοηθήσουν και να τους κατευθύνουν. Ευτυχώς οι γονείς ακούνε τα παιδιά τους και έχουν εμπιστοσύνη στη γνώμη και την κρίση τους. Οι νέοι βλέπουν τον κόσμο από άλλη οπτική γωνία πιο ανθρώπινη και πιο ηθική. Το συμφέρον και η εκμετάλλευση δεν έχουν θέση στην καρδιά τους. Μπορούν να κρίνουν σωστά και να βοηθήσουν την κοινωνία.

Θα ήθελα ακόμη να πω, ότι στη σημερινή εποχή δεν υπάρχουν αληθινοί και ουσιαστικοί τρόποι διασκέδασης και εκτόνωσης των νέων, με αποτέλεσμα να σπαταλούν το λιγοστό ελεύθερο χρόνο τους σε δραστηριότητες που δεν τους ανανεώνουν ψυχικά ούτε «γεμίζουν τις μπαταρίες τους». Τα τελευταία χρόνια δημιουργήθηκαν εμπορικά κέντρα με καταστήματα και κινηματογράφους αλλά αυτό δεν είναι αρκετό και θα πρέπει να αναβαθμιστούν και άλλο. Μια καλή ιδέα θα ήταν να δημιουργηθούν κέντρα νεότητας όπου οι νέοι θα απολαμβάνουν μαζί διάφορες ψυχαγωγικές δραστηριότητες, θα ενημερώνονται σχετικά με τα ενδιαφέροντά τους, θα τρώνε, θα αθλούνται, θα χορεύουν, θα αγοράζουν από εκεί τα προϊόντα που θέλουν. Θα μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις και γνώμες σε χώρους όπου θα απαγορεύονται οι ενήλικες επισκέπτες, εκτός από τους γονείς και το προσωπικό των υπηρεσιών.

Οι νέοι θα απολαμβάνουν μαζί καλλιτεχνικές εκδηλώσεις όπως επίσης και αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, σε ευχάριστες εγκαταστάσεις. Θα ήταν υπέροχο να γίνουν σε κάθε πόλη πολλά τέτοια συγκροτήματα. Αν τα άτομα της κοινωνίας στηριχθούν από τη νεαρή τους ηλικία, τότε η φλόγα της νεανικής τους ψυχής θα φουντώσει από ευγενικά συναισθήματα. Έτσι ο κόσμος θα γίνει καλύτερος και θα πάρει ένα δώρο από τη δροσιά και την ευαισθησία των νέων ανθρώπων.

Πολλοί Έφηβοι Βουλευτές ανέφεραν τις απόψεις τους σχετικά με τα νοσοκομεία και την ιατρική περίθαλψη. Εγώ θα ήθελα να προσθέσω, ότι καλό θα ήταν οι γιατροί και άλλοι ειδικοί ψυχολόγοι να στηρίζουν ηθικά και ψυχικά τους ασθενείς, να γίνει έτσι η σχέση τους πιο προσωπική και να σταματήσει το απρόσωπο και κρύο κλίμα που επικρατεί. Θα ήταν επίσης καλό να ακούγεται απαλή μουσική στους θαλάμους που θα τους ηρεμεί και θα τους ανακουφίζει. Θα τους δώσει, έτσι, το σθένος, την ψυχική υπομονή και τη δύναμη να παλέψουν πιο πολύ για τη ζωή τους.

Σας ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει για δευτερολογία ο Έφηβος Βουλευτής Κουκουβιτάκης Στυλιανός.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΑΚΗΣ (Β' Αθήνας): Κατ'

αρχήν θα ήθελα να απαντήσω στη συνάδελφο από τη Θεσσαλονίκη σχετικά με το θέμα του καπνίσματος. Φαίνεται ότι η ίδια δεν κατάλαβε καλά, ότι στην προηγούμενη ομιλία μου τόνισα ότι η λύση της απαγόρευσης του καπνίσματος σε άτομα κάτω των 18 ετών δεν με βρίσκει σύμφωνο. Αντίθετα, επαναλαμβάνω, ότι δεν χρειάζονται απαγορεύσεις αλλά δημιουργία αντικαπνιστικής συνείδησης στους νέους. Επιπλέον, όπως είπα και ο Εισηγητής μας, δεν μπορούμε να βάζουμε στην ίδια ζυγαριά το κάπνισμα με τις ακτίνες Χ για παράδειγμα, το αυτοκίνητο ή ανακαλύψεις που βοηθούν σημαντικά την ανθρωπότητα.

Αντίθετα το τσιγάρο με τις παθήσεις που προκαλεί μόνο βοήθεια δεν προσφέρει. Σημειώνω ενδεικτικά τα λόγια ενός κοριτσιού προς το φίλο της ο οποίος καπνίζει. «Όταν τον φιλάω, νομίζω ότι φιλάω σταχτοδοχείο» Δεν μπορούμε να λέμε σε καμία περίπτωση ότι το κάπνισμα είναι προσωπική υπόθεση, όταν βλέπεις σοβαρά και τους συνανθρώπους μας. Από κάθε τσιγάρο μόνο το 15% εισπνέεται από τον καπνιστή. Ακόμα, δεν μπορούμε να λέμε ότι το κάπνισμα είναι προσωπική υπόθεση, γιατί όταν πάθουμε καρκίνο και χρειαστούμε ιατρική περίθαλψη, θα πληρώσει για εμάς το ταμείο μας. Θα δαπανηθούν χρήματα τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν σε άλλους τομείς της υγείας, όπως για παράδειγμα για εξοπλισμό νοσοκομείων ή για προγράμματα έρευνας για τη θεραπεία του καρκίνου.

Όσον αφορά τα ναρκωτικά η σοβαρότητα του θέματος δεν μας επιτρέπει κανέναν εφησυχασμό. Χιλιάδες είναι τα θύματα στη χώρα μας, ενώ ως κοινωνικό φαινόμενο συνδέεται άμεσα με την περιθωριοποίηση, το ρατσισμό, την εγκατάλειψη και την τάση φυγής των νέων. Προσωπικά, όμως, βλέπω με καλό μάτι τα κρατικά δυσφημιστικά σποτ στην τηλεόραση και δεν νομίζω ότι σε καμία περίπτωση υποθάλπουν τη διάδοσή τους, εξοικειώνοντάς μας, όπως ειπώθηκε από το συνάδελφο. Η γνώση, άρα, και η ενημέρωση είναι δύναμη. Θεωρώ ότι αυτή η υγιής προπαγάνδα πρέπει να πυκνώσει και να εμπλουτιστεί και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης με την ισχύ που έχουν αποκτήσει και το σημαντικό ρόλο διαμόρφωσης της κοινής γνώμης, έχουν καθήκον να βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Την Επιτροπή μας φέτος απασχόλησε το θέμα του ρατσισμού. Συμφωνώ και εγώ ότι θα πρέπει να παταχθεί η λαθρομετανάστευση και η είσοδος των μεταναστών στη χώρα να γίνεται ύστερα από προγραμματισμό. Από συναδέλφους προτάθηκε να βοηθήσουμε τους μετανάστες, αλλά στη χώρα τους, ώστε να προστατεύσουμε την οικονομία, την κουλτούρα και την ασφάλεια της Ελλάδας. Δεν νομίζω, όμως, ότι αυτοί οι τρεις τομείς στην παρούσα φάση κινδυνεύουν από την παρουσία των λαθρομεταναστών. Ωστόσο η παραπάνω πρόταση είναι πολύ λογική. Αντί να προσπαθούμε να τους βοηθήσουμε μόνο στη χώρα μας, θα μπορούσαμε να τους στηρίξουμε για να οικοδομήσουν το δικός τους ισχυρό κρά-

τος. Αν αυτό ακούγεται ουτοπικό για μια χώρα όπως η Ελλάδα, για την ευρωπαϊκή ένωση είναι εφικτό και η Ελλάδα αν θέλει πραγματικά να βοηθήσει αυτούς τους ανθρώπους, χρειάζεται να πείσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Όσον αφορά το Κυπριακό, η Κύπρος είναι σαν ένα ακρωτηριασμένο παιδί. Το παιδί πλέον μεγάλωσε και έμαθε να ζει με τα τραύματά του. Ακόμα και αν τα στρατεύματα κατοχής απομακρυνθούν, τίποτα δεν θα είναι όπως πριν. Οι ουλές είναι βαθιές και δεν μπορούν να κλείσουν. Είναι ιερό καθήκον προς τα αδέρφια μας να τους στηρίξουμε όχι μόνο ηθικά και οικονομικά αλλά και ουσιαστικά. Δεν είναι θέμα εξωτερικής πολιτικής, αλλά είναι θέμα όλων μας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δύναμη και πρέπει να πείσει την Τουρκία. Η Κύπρος δεν θα ξεχάσει, όμως μπορεί και αξίζει να ξεκινήσει πάλι από την αρχή.

Στο δημογραφικό πρόβλημα θα ήθελα να προσθέσω, ότι οι συνέπειές του δεν είναι μόνο εθνικές, οικονομικές και κοινωνικές αλλά και πολιτικές. Όταν στο εκλογικό σώμα η ψήφος των ηλικιωμένων αντιπροσωπεύεται περισσότερο, έχουμε μια γεροντοκρατία με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Όλα τα θέματα που μας απασχόλησαν αυτές τις τρεις ημέρες δείχνουν το ενδιαφέρον μας, τις ανησυχίες μας και τους προβληματισμούς μας. Πόσα, όμως, από αυτά τα θέματα έχουν απασχολήσει τους συνομηλίκους μας; Πολλοί από εσάς αναφέρατε στις προτάσεις σας την ύπαρξη εκπαιδευτικού πλαισίου, ώστε οι Έφηβοι να μάθουν για την υπογεννητικότητα, τα ναρκωτικά, το κάπνισμα, το ρατσισμό, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, την περιθωριοποίηση, την ανεργία, τις προσωπικές σχέσεις, το περιβάλλον και την οικολογία. Είναι ζητήματα που θα τα βρούμε μπροστά μας και χρειάζεται να έχουμε αναπτύξει συνείδηση για να τα αντιμετωπίσουμε. Σε αυτή την περίπτωση, την κατάσταση μπορεί να παρακολουθήσει οργανωμένα μόνο το σχολείο. Ξέρουμε ότι η πρόληψη είναι πάντα καλύτερη από την καταστολή.

Προτείνουμε και ζητάμε, λοιπόν, την ύπαρξη ενός σχολικού συστήματος που θα στοχεύει όχι μόνο στη δημιουργία επιστημόνων, αλλά και στη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών. Ένα σύστημα λιγότερο βαθμοθηρικό και περισσότερο ανθρωπιστικό. Την ύπαρξη ψυχολόγων, κοινωνιολόγων σε κάθε σχολείο, κυρίως στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση για την εγκαθίδρυση συγκεκριμένου τμήματος. Η σύγχρονη εποχή αντιμετωπίζει σύγχρονα προβλήματα και πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι. Σε αυτή την κατεύθυνση μπορεί να βοηθήσει και ο Εθελοντισμός. Σε κοινωνίες που κυριαρχεί ο ατομικισμός, η αστυφιλία, η περιθωριοποίηση, το καταναλωτικό πρότυπο διαβίωσης, ο εθελοντισμός ίσως είναι η μόνη απάντηση, γιατί αποτελεί κορυφαία έκφραση της συλλογικότητας και της ανιδιοτέλειας. Βοηθάμε το συνάνθρωπό μας χωρίς αντάλλαγμα και χαιρόμαστε γι' αυτό. Ο Εθελοντισμός είναι ανθρωπισμός. Προάγει την ηθική, την αλήθεια και την αλληλεγγύη. Προάγει, τέλος, την πραγματι-

κή επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων και καταργεί το ρατσισμό και την περιθωριοποίηση. Εθελοντικές ομάδες πρώτων βοηθειών, αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, στήριξη ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες, δημιουργούν μια κοινωνία δυνατή και ανθρώπινη. Όμως, για να γίνουν όλα αυτά χρειάζεται οργάνωση και σχεδιασμός για να αποφέρουν αποτέλεσμα. Τέλος, θα ήθελα να πω, ότι αυτές τις τρεις ημέρες ήταν τιμή μου που βρέθηκα κοντά σας και μοιραστήκαμε τους προβληματισμούς μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ανδρέας Κουλουρής.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Με το κλείσιμο των συνόρων οι οικονομικές αναταραχές σε γειτονικές χώρες θα συνεχίσουν να υφίστανται και η χώρα μας δε θα μπορεί να εξάγει τα προϊόντα της. Αυτό θα μας οδηγήσει στη δημιουργία μιας κλειστής οικονομίας.

Όσον αφορά τον περιορισμό της ταυτότητας σε διάφορες χώρες πολιτισμικές, νομίζω δεν έχει να κάνει με την πολιτισμικότητα των χωρών αυτών, γιατί και η Ελλάδα δεν είναι ένα κράτος πολιτισμικό, παρ' όλα αυτά είχαμε εθνικό διχασμό τα τελευταία 200 χρόνια.

Η Γιουγκοσλαβία έχει ένα καλό βιοτικό επίπεδο για τους πολίτες της και μια ισχυρή οικονομία, η οποία στηρίζεται στα πόδια της και όχι στις εισαγωγές. Είχε ακμή σε πάρα πολλούς τομείς, ας μην ξεχνάμε τα τόσα έργα που είχαν γίνει στη γειτονική χώρα, βέβαια όλα αυτά καταστράφηκαν και η καταστροφή τους δεν οφείλεται στις τριβές των πολιτισμών που συνυπήρχαν. Στη Γερμανία, μετά τον παγκόσμιο πόλεμο, τα προϊόντα της βιομηχανίας δεν τα αγόραζαν μόνο οι Γερμανοί, αλλά και διάφοροι μετανάστες.

Για το χουλιγκανισμό, νομίζω ότι δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με τη μεγαλύτερη αστυνόμευση, γιατί πλέον στον αθλητισμό έχουν μπει οι κανόνες της αγοράς, οι οποίοι δύσκολα θα αλλάξουν, εάν δεν αλλάξει το καθεστώς ιδιοκτησίας του αθλητισμού.

Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Νικόλαος Λαζαρόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (Νομός Λάρισας): Κύριε Πρόεδρε, η δευτερολογία μου θα συνοψιστεί στη γενίκευση του προβληματισμού μου, που ίσως φαινομενικά παρουσιάζει σχέση με την Επιτροπή μας, των Κοινωνικών Υποθέσεων, αλλά ο διακαής πόθος μου για απάντηση στα ερωτήματα που έθεσα, με έκανε να ενστερνιστώ τα διάφορα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας σε άμεση συνάρτηση με την έλλειψη ηθικών αξιών.

Η εποχή μας παρουσιάζει χαρακτήρα αντιφατικό. Από τη μια πλευρά τα θέματα της τεχνολογίας και από την άλλη η απομόνωση, η περιθωριοποίηση, η κοινωνική αδικία. Όλα αυτά αποτέλεσαν δείγματα έλλειψης μιας ιδεολογίας, που

θα προωθούσε ουσιαστικές αλλαγές στη ζωή του ανθρώπου. Για μένα η επιβεβαίωση και η κατίσχυση των ιδεολογιών, όπως υποστήριξα, συνδέεται με τον τρόπο που υλοποιούνται οι έννοιες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας και της αξιοκρατίας.

Η κοινωνική δικαιοσύνη υλοποιεί την αντιμετώπιση της ανεργίας ως ένα βαθμό. Οι νέοι απαιτούν προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού διευρυμένα και όχι λίγες ώρες ΣΕΠ στο σχολείο. Στο 1ο Λύκειο Λάρισας, το οποίο απαρτίζεται από 800 παιδιά, κάνουμε μία με δύο ώρες το μήνα ΣΕΠ. Η αξιοκρατία είναι μια έννοια που βαθύνει τα παραπάνω, γιατί επιβάλλει ώστε ο καθένας με τις δυνατότητές του και τις ικανότητές του να καταλάβει την κατάλληλη θέση, κυρίως στο χώρο της εργασίας. Δεν υπονοώ τίποτα, μιλώ κυρίως για τις χάρες, στην λαϊκίζουσα γλώσσα το «ρουσφέτι».

Η ισότητα για μένα, αποτελεί το πιο βασικό συστατικό της ιδεολογίας, όπως εγώ φαντάζομαι. Αυτή επιβάλλει ίση μεταχείριση πολιτών σε ευαίσθητους τομείς, όπως, κυρίως, της παιδείας, της υγείας και της δικαιοσύνης. Η παιδεία δεν είναι απαλλαγμένη από ρατσιστικές διαθέσεις. Δεν πρέπει να διαχωρίζονται με τον οποιονδήποτε τρόπο οι αλλοδαποί μαθητές, που προέρχονται από χαμηλά στρώματα της κοινωνίας μας. Μια μορφή τέτοιου κλίματος, είναι η αδυναμία αυτών των μαθητών να έχουν επιπλέον μόρφωση με φροντιστήρια και βοηθήματα, όταν το κόστος γι' αυτούς είναι δυσβάσταχτο.

Δεν μπορώ, όμως, να αναφερθώ μόνο σε αρνητικές πτυχές, θέλω να αναφερθώ στην ενισχυτική διδασκαλία, που είναι το πιο σημαντικό βήμα που έγινε ποτέ για την ενίσχυση των ασθενέστερων στρωμάτων. Είναι μια κίνηση της Πολιτείας να στηρίζει την έννοια της ισότητας και έτσι δείγματα, έστω και ελάχιστα, ενός κοινωνικού κράτους σηματοδοτούν την επιστροφή σε οράματα που έζησαν παλαιότερες γενιές. Η παιδεία μέσα από τέτοιες προσπάθειες ενισχύεται. Οφείλουμε εμείς οι μαθητές να ενισχύσουμε τέτοιου είδους προγράμματα και το κράτος να παραμείνει σταθερό σε παρόμοιες κινήσεις, για να έχουμε μια καλύτερη εκπαίδευση.

Περαιτέρω, όμως, κάτι που λείπει από το σήμερα, είναι το κοινωνικό κράτος. Δηλαδή, το κράτος που νοιάζεται πραγματικά για τους πολίτες του. Δεν κριτικάρω κανέναν αρμόδιο φορέα, αλλά, όμως, όταν στην ίδια μου την πόλη βλέπω έναν ανεπιθύμητο διαχωρισμό ανάμεσα σε οικονομικά εύπορους αστούς και σε μεροκαματιάρηδες, πως εγώ να κατανοήσω την ύπαρξη ενός κοινωνικού κράτους; Βέβαια, αυτό είναι ένα φαινόμενο που η πηγή του εμφανίζεται στο παρελθόν. Όμως, αυτό δε συνεπάγεται ότι δεν πρέπει να παρθούν δραστικά μέτρα.

Προτείνω μεγαλύτερα επιδόματα στα φτωχότερα στρώματα. Να γίνει αύξηση των θέσεων εργασίας. Π.χ. στην Ολυμπιάδα 2004. Ο θεσμός αυτός αποτελεί μια ευκαιρία για τη

χώρα μας, να προβάλει ένα σωστό μανδύα γύρω από τους θεσμούς του αθλητισμού και θα πρέπει να δημιουργήσουμε κάποιες θέσεις μέσα από την Ολυμπιάδα, όπως τεχνικά γραφεία κ.λπ. Επίσης, η αύξηση των χαμηλοσυνταξιούχων είναι ένα πρόβλημα που με απασχόλησε. Είναι αναγκαία η επιθυμητή εξίσωση όλων των συντάξεων σε κάποια ποσοστά. Δεν θέλω να παρεξηγηθώ, ότι ένας ο οποίος είναι μορφωμένος, θα πρέπει να παίρνει την ίδια σύνταξη με κάποιον, ο οποίος έκανε απλώς κάποια δουλειά και δεν είχε σχέση με καμία παιδεία. Πρέπει να γίνει κάποια σχετική εξίσωση. Να ενισχυθεί η παιδεία μας μέσω κεφαλαίων του κράτους, ώστε να μειωθεί το φαινόμενο της ιδιωτικής εκπαίδευσης. Δεν έχω κάτι με τους ιδιοκτήτες ιδιωτικών σχολείων, γιατί και εγώ πήγαινα σε ιδιωτικό σχολείο. Καλά κάνουν από τη στιγμή που μπορούν και πιάνουν στις παγίδες τους μαθητές και τους επιβάλλουν μέσα από διαφήμιση να ενισχύσουν την ιδιωτική παιδεία, ενώ παράλληλα, η δημόσια εκπαίδευση αποδυναμώνεται. Αυτό είναι κάτι λανθασμένο και νομίζω, ότι το κράτος μπορεί να μερμηνήσει γι' αυτό το σκοπό.

Θέλω, επίσης, να αναφέρω το πρόβλημα που υπάρχει στον ασφαλιστικό τομέα. Πιστεύω ότι η συνένωση όλων των ασφαλιστικών ταμείων σ' ένα ενιαίο ταμείο, θα βοηθούσε πάρα πολύ στο πρόβλημα των συντάξεων.

Θα κάνω κάποιες παρατηρήσεις για την ίδρυση πανεπιστημιακών νοσοκομείων σε αρκετές πόλεις της χώρας μας. Στη Λάρισα δημιουργήθηκε ένα πρότυπο πανεπιστημιακό νοσοκομειακό κέντρο, πέρα από το Γενικό που έχουμε. Πρόκειται για ένα άριστα εξοπλισμένο νοσοκομείο. Σ' αυτό το θέμα το κράτος έκανε αλματώδη βήματα προόδου. Πρέπει, όμως, να σημειώσω, ότι δεν υπάρχει πολυάριθμο ιατρικό και νοσοκομειακό προσωπικό. Εάν το νοσοκομείο επανδρωθεί με ικανοποιητικό αριθμό ιατρών και νοσοκόμων, τότε τα προβλήματα υγείας των ασθενών θα αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα και δεν θα υπάρχει ενδοιασμός από πλευράς πολιτών στο να εμπιστευθούν το δημόσιο νοσοκομείο.

Θα ήθελα να εκφράσω και εγώ την τιμή που ένοιωσα για το θεσμό της Βουλής των Εφήβων και εύχομαι σε όλους τους Έφηβους Βουλευτές να πορευθούν καλά στα μετέπειτα χρόνια τους.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Κωνσταντίνος Αποστόλου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ (Νομός Φλωρίνης): Θα ήθελα να μιλήσω για το ρατσισμό. Θα ήθελα να αναφέρω ένα απλό παράδειγμα. Ποιος θα ήθελε στη διπλανή πόρτα του σπιτιού του να έχει έναν Αλβανό; Να έχει κάποιον, τον οποίο στη χώρα μας τον έχουμε υποβαθμίσει; Τον Αλβανό τον έχουμε υποβαθμίσει, διότι ξέρουμε ότι έχει κάνει κάποια πράγματα, τα οποία ως Έλληνες δεν τα θεωρούμε σωστά. Στο χωριό που ζω, μας έχουν πάρει τις δουλειές. Τη δουλειά που θα μπορούσα να κάνω εγώ σ' ένα χωράφι, την κάνει τώρα ο Αλβανός και μάλιστα με τα μισά χρήματα.

Ως προς τον κοινωνικό ρατσισμό θέλω να πω ότι θα έβγαινε κάποιος στο δρόμο και θα έβλεπε κάποιον άστεγο να μας ζητάει λεφτά και θα έλεγε ότι αυτός είναι ίσος με εμάς; Δεν το πιστεύω αυτό το πράγμα. Πιστεύω, όμως, ότι η γνώμη όλων για τους αλλοδαπούς είναι ότι έρχονται στη χώρα μας, μας ληστεύουν και έτσι σχηματίζουμε όλοι κάποιες κακές εντυπώσεις γι' αυτούς τους ανθρώπους. Δεν έχω πρόβλημα με άλλες χώρες, αγαπάω πολλούς λαούς και κάποιους απ' αυτούς τους ζηλεύω. Αγαπάω κάποιους λαούς επειδή έχουν τρόπους. Έρχονται στη χώρα μας και δεν ενοχλούν κανέναν. Ίσως, κάποιος σ' αυτή την αίθουσα να με χαρακτηρίσουν ως ρατσιστικό στοιχείο. Όμως αυτοί οι άνθρωποι μου έδωσαν το δικαίωμα να πιστεύω σ' αυτό.

Εάν το τσιγάρο απαγορευθεί για τα άτομα κάτω των 18 ετών, τότε θα υπάρξει παρανομία. Όσοι πωλούν τσιγάρα, θα τα δίνουν και πάλι στους ανήλικους. Ο δεκαεξάχρονος που θέλει να καπνίσει, θα πρέπει να πηγαίνει σε κρυφά μέρη;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Αναστασία Καρύδη.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΡΥΔΗ (Νομός Ηρακλείου): Εδώ και δύο μέρες συζητήσαμε στην Επιτροπή μας, ομολογουμένως δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα του κοινωνικού ρατσισμού. Μιλήσαμε κυρίως για το ρατσισμό κατά των αλλοδαπών. Συμφωνώ με όσα ακούστηκαν. Εγώ όμως προβληματίζομαι, γιατί σύμφωνα με τις απτές αποδείξεις της καθημερινής μας ζωής, σε πόσα χρόνια άραγε οι Έλληνες μέσα στην ίδια τους τη χώρα θα αντιμετωπίζονται ρατσιστικά από τους αλλοδαπούς που αυξάνονται χρόνο με το χρόνο; Θα ήθελα να πω ενώπιόν σας ότι ναι, είμαι ρατσίστρια, εάν αυτό που θέλω είναι ρατσιστικό. Θέλω η πατρίδα μας να αυξήσει τον ελληνικό πληθυσμό της και να πάψει να προβληματίζεται κάθε φορά που οι Τούρκοι μας θυμίζουν την πληθυσμιακή τους υπεροχή. Να γεμίσουν και πάλι τα σχολεία με Έλληνες μαθητές. Να ζωντανέψει η ύπαιθρος, που τώρα αγοράζεται για ένα κομμάτι ψωμί από τους οικονομικούς μετανάστες. Τα σύνορά μας να είναι ασφαλή, γιατί κανένας αλλοδαπός δε θα φυλάξει την Ελλάδα.

Άκουσα στη τηλεόραση τον κ. Καργάκο να λέει χαρακτηριστικά, ότι η φετινή πρώτη τάξη του δημοτικού μαράθηκε. Πρέπει να αφυπνίσουμε συνειδήσεις. Ήρθαμε εδώ για να οραματισθούμε. Υφίσταται όμως όραμα για μια καλύτερη Ελλάδα, όταν δεν υπάρχουν Έλληνες για να το ενσαρκώσουν;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής, Ανδρέας Αθανασούλιας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑΣ (Β' Αθήνας): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές, το θέμα που θα με απασχολήσει στην εργασία μου είναι η ευθανασία, ένα θέμα με το οποίο κάταπιάστηκαν πολλοί Έφηβοι, αλλά δεν έχει αναφερθεί στην Επιτροπή μας.

Είναι γεγονός, ότι η ευθανασία απασχολεί τους νέους περισσότερο από φιλοσοφική άποψη καθώς δεν τους αγγίζει

άμεσα. Φαινόμενα όπως άνθρωποι να μετατρέπονται σε σκιά του εαυτού τους, με αλλοιωμένα τα χαρακτηριστικά τους από τους πόνους, δεν είναι σπάνια στις μέρες μας. Η ευθανασία είναι λοιπόν, ένα θέμα επίκαιρο και σημαντικό, αφού σχετίζεται άμεσα με τη ζωή και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου.

Η Εκκλησία καταδικάζει την ευθανασία, τονίζοντας το αγαθό της ζωής.

Θα προσπαθήσω να αναπτύξω τις μορφές της ευθανασίας και τι προβλέπεται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Υπάρχουν 3 μορφές ευθανασίας, η ενεργητική, όταν γίνεται επίσπευση της ανθρώπινης ζωής με τεχνητά μέσα, η παθητική, δηλαδή η μη διατήρηση του ασθενή με τεχνητά μέσα και η έμμεση, δηλαδή, η μη χορήγηση θεραπευτικής αγωγής σε αυτόν. Νομικά, επιτρέπεται μόνο η μορφή της παθητικής ευθανασίας. Πρέπει όμως να τηρούνται και κάποιες προϋποθέσεις, όπως το ανίατο της ασθένειας του ασθενή και η εισοδός του στη φάση της επιθανάτιας αγωνίας. Μοιάζει, όμως, απάνθρωπο, να υποφέρει ο ασθενής από τους πόνους και να είναι αναγκασμένος να αποδέχεται αυτή την κατάσταση. Είναι γνωστό, ότι δεν είναι εύκολο να εξαντληθεί σε ένα τρίλεπτο ένα θέμα, για το οποίο έχει χυθεί τόσο μελάνι. Γνώμη μου όμως είναι, ότι η νομική θέση του κράτους, ως εγγυητή της ανθρώπινης ζωής, δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε τυπικά ζητήματα.

Πιστεύω, ότι η ευθανασία πρέπει να επιτρέπεται και στις δύο άλλες μορφές της με πολύ αυστηρές προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν το νομότυπο μέρος της. Ας μην φτάσουμε να διατηρούμε τους ανθρώπους στη ζωή όταν δεν υπάρχει καμία ελπίδα, μόνο και μόνο για να ισχυριστούμε υποκριτικά πως δεν τους σκοτώσαμε.

Σχετικά με τον ρατσισμό, πιστεύω ότι πορευόμαστε καλώς ή κακώς προς το τέλος των εθνικών κρατών και ότι πλησιάζουμε σε τύπο πολυεθνικού κράτους, όπως αυτό των ΗΠΑ.

Εύχομαι μέσα από την καρδιά μου καλή συνέχεια στους συνάδελφους Βουλευτές στις εργασίες της Βουλής αλλά και στη ζωή τους.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Χριστίνα Αγγελίδου.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ (Νομός Ροδόπης): Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, αρχικά θα ήθελα να αναφερθώ στην ισότητα των δύο φύλων. Υπάρχει ανισότητα και παρατηρείται κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες και στη συνέχεια στις ανεπτυγμένες. Στις αναπτυσσόμενες και ιδιαίτερα σε αυτές που οι άνθρωποι πιστεύουν στον Ισλαμισμό, το «επιβάλλει» η θρησκεία τους. Είναι στα πλαίσια της θρησκείας τους, η γυναίκα να είναι κατώτερη καθώς σε πολλές χώρες, κυρίως της Αφρικής, υπάρχει ακόμη ο λιθοβολισμός. Συγκεκριμένα, είχα δει ένα ρεπορτάζ στις ειδήσεις, που αναφερόταν στη Νιγηρία όπου φέτος θα γίνει ο διαγωνισμός καλλιστείων «Miss Υφήλιος». Ενώ εκεί καταφθάνουν τα συνεργεία και ετοιμάζεται ο χώρος να υποδε-

χθεί τα μοντέλα, ήδη υπάρχουν γυναίκες που είναι άπιστες και έχουν καταδικαστεί σε θάνατο με λιθοβολισμό. Αυτό το θέμα, επειδή είναι αρκετά λεπτό, δεν θα έπρεπε να το προσεγγίσουμε φεμινιστικά, μονόπλευρα και εγωϊστικά από την άποψη ότι στις ανεπτυγμένες, κυρίως, χώρες οι άνδρες και οι γυναίκες είναι αρκετά ισότιμοι σε σύγκριση με το παρελθόν, καθώς και οι δύο γονείς μοιράζονται τις δουλειές του σπιτιού.

Επίσης, πρέπει να καταλάβουμε ότι είναι απαραίτητη η διάκριση ορισμένων επαγγελματιών κυρίως των χειρωνακτικών, καθώς η γυναίκα δεν έχει τη σωματική δύναμη του άνδρα.

Αναφέρθηκε ότι θα έπρεπε να απαγορευτεί το κάπνισμα, η χρήση του αυτοκινήτου και οι ακτινογραφίες. Όμως, είναι πράγματα που δεν συγκρίνονται, γιατί άλλες λειτουργίες επιτελεί το αυτοκίνητο και άλλες οι ακτινογραφίες. Όμως, έχουν και αυτά αρνητικά στοιχεία. Θα συμφωνήσω ότι είναι σημαντική η απαγόρευση του καπνίσματος κάτω των 18 ετών σε συνδυασμό με την ενημέρωση των νέων και με μια αντικαπνιστική εκστρατεία. Και αυτό γιατί οι νέοι είναι αρκετά ενθουσιώδεις. Σε αυτή την ηλικία είναι αναγκαία η υποστηρίξι από τους γονείς, την πολιτεία και το σχολείο. Επειδή είναι αρκετά ευάλωτοι μπορούν να πειστούν εύκολα ότι το κάπνισμα βλάπτει. Συμφωνώ, λοιπόν, στο να απαγορευτεί το κάπνισμα στους νέους.

Μια συνάδελφος Έφηβος Βουλευτής είπε ότι όλοι είναι ρατσιστές διότι όλοι τίθενται αρνητικά απέναντι στους αλλοδαπούς, πράγμα που δεν είναι σωστό. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι, να καταπολεμηθεί η εισόδος των λαθρομεταναστών στη χώρα μας, γιατί και εγώ δεν συμφωνώ με το κλείσιμο των συνόρων. Θα πρέπει να γίνεται έλεγχος των λαθρομεταναστών. Προτείνω ένα σύστημα παρόμοιο με αυτό που ισχύει στην Αμερική. Κάθε χρόνο οι μετανάστες που πηγαίνουν εκεί είναι ένας συγκεκριμένος αριθμός ατόμων. Πρέπει να έχουν ένα σεβαστό εισόδημα και αναγνώριση από ένα άτομο στην Αμερική που θα τους δεχθεί και θα πει, ναι, τον γνωρίζω, μπορεί να έρθει στη χώρα, γιατί θα μείνει σε μένα και γιατί δεν είναι κάποιος που θα προκαλέσει πρόβλημα.

Θα ήθελα κύριε Πρόεδρε, να σας συγχαρώ για την πρόταση νόμου σχετικά με τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Είναι ένα πολύ καλό νομοσχέδιο που, αν εφαρμοστεί, θα έχει πολύ θετικά αποτελέσματα στη χώρα μας.

Χαίρομαι που συμμετέχω στο πρόγραμμα «ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ». Θα ήθελα να παρακαλέσω τους συναδέλφους μου να μην αλλάξουν, να έχουμε τα ίδια πιστεύω που έχουμε σήμερα, έτσι ώστε, όταν «αύριο» θα έρθουμε σε αυτά τα έδρανα του Κοινοβουλίου για να κυβερνήσουμε, όλα αυτά που υποστηρίζουμε τώρα να τα πούμε και τότε να τα εφαρμόσουμε.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Θα ήθελα να σας πω ότι το παράδειγμα της Νιγηρίας που

ανέφερε η συνάδελφος, είναι πράγματι τραγικό. Η γυναίκα για την οποία μίλησε έχει καταδικαστεί, ενώ είχε υποστεί βιασμό και μάλιστα από συγγενικό πρόσωπο και έχει αναβληθεί η εκτέλεσή της μέχρι να μεγαλώσει το παιδί της. Με άλλα λόγια, για να δει το παιδί της το λιθοβολισμό της.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Άννα Εμμανουήλ.

ΑΝΝΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (Νομός Κοζάνης): Φίλες και φίλοι Έφηβοι Βουλευτές, θα ήθελα να ζητήσω συγγνώμη, εάν κάποια από τα χθεσινά μου λόγια ακούστηκαν περισσότερο σκληρά από ό,τι θα έπρεπε. Δεν είχα σκοπό να προσβάλω κανέναν και να κάνω κάποιον υπαινιγμό.

Θα ήθελα να εκφράσω κάποιες σκέψεις και ανησυχίες. Το θέμα μου ονομάζεται «αναξιοκρατία» ή «κρίση αξιών». Μάλλον όμως πρόκειται για ένα συνδυασμό αυτών, ώστε ό,τι τίτλο και να δώσουμε, δεν αρκεί.

Στην αρχαία Ελλάδα η ιδιότητα του αθηναίου πολίτη προσέθετε ιδιαίτερο κύρος στο κάτοχό της και παράλληλα φανέρωνε άνθρωπο με υψηλά ιδανικά, οράματα και επιθυμία για πολιτικοποίηση και ενασχόληση με τα κοινά, όρεξη για συμμετοχή στα αθλητικά δρώμενα και μεράκι για τη ζωή. Τι από όλα αυτά όμως διακρίνει σήμερα τους Έλληνες; Νέοι ή όχι οι άνθρωποι δείχνουν κουρασμένοι και απογοητευμένοι από τη ζωή, τσακισμένοι από τα προβλήματα και τις κρίσεις που περνά η κοινωνία μας, ανίκανοι να υποστηρίξουν τα όνειρά τους και τις φιλοδοξίες τους.

Πόσοι, άραγε, έχουν βρεθεί μπροστά σε ένα μηχανογραφικό δελτίο με τη δύναμη και το θάρρος να υποστηρίξουν αυτό που θέλουν στη ζωή τους, ανεξάρτητα από προοπτικές αποκατάστασης και όλα τα σχετικά;

Τα τελευταία χρόνια οι βάσεις των αστυνομικών και στρατιωτικών σχολών όλο ανεβαίνουν, γιατί όλο και περισσότεροι επιδιώκουν σιγουριά στη ζωή τους. Αλίμονο στη χώρα που βασιζει την υπεράσπισή της σε ανθρώπους που από τα 20 χρόνια τους είναι κουρασμένοι. Αλίμονο στον άνθρωπο που μπορεί και πουλάει τα εφηβικά του όνειρα για μια σταθερή καρέκλα.

Θα μου πείτε ότι δε γεννήθηκαν όλοι επαναστάτες και ότι όλοι δεν έχουν τόσο γερά νεύρα. Θα μου πείτε, επίσης, ότι όλοι έχουν δικαίωμα στο καταφύγιο της εύκολης λύσης. Τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά, στην εποχή μας έχουν έρθει τα πάνω κάτω. Όποιος τολμά και είναι επαναστάτης, όποιος είναι φιλόδοξος και όποιος παλεύει για κάτι καλύτερο, θεωρείται ανώριμος και ονειροπαρμένος, γιατί τώρα άλλα πράγματα έχουν αξία. Τί να την κάνουμε την επαγγελματική ευτυχία, την οικογένεια, τους φίλους, τα ιδανικά, αν δεν είμαστε ψηλές και αδύνατες, με υπέροχο μαύρισμα και θεϊκές αναλογίες; Τί κάνουμε εμείς; Συνεχίζουμε τη γραμμή που άλλοι χάραξαν για μας;

Ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου κάποτε είπε «φοβάμαι όλα αυτά που θα γίνουν για μένα, χωρίς εμένα». Αν πραγματικά φοβόμαστε, ας πατήσουμε το πόδι μας, για να διεκ-

δικήσει ο καθένας μας το δικό του στόχο. Καλή τύχη σε όλους και ευχαριστώ για τη φιλοξενία στο πρόγραμμα της Βουλής των Εφήβων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σωτηρούλα Βασιλείου.

ΣΩΤΗΡΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ (Κύπρος): Κύριε Πρόεδρε, φίλοι και συνάδελφοι, Έφηβοι Βουλευτές θα ήθελα να ευχαριστήσω κατ' αρχήν τους διοργανωτές αυτού του προγράμματος και όλους όσους συνέβαλαν για να γίνει πραγματικότητα. Αυτές οι τρεις μέρες έχουν ωφελήσει όλους μας, έχουμε ανταλλάξει κάποιες απόψεις και έχουμε γνωρίσει πράγματα που ήταν άγνωστα. Πιστεύω ότι οι εμπειρίες αυτές θα αποτελέσουν ένα εφόδιο για όλους μας.

Θα ήθελα να αναφερθώ σε κάτι που είπε ένας συνάδελφος Έφηβος Βουλευτής για την Κύπρο. Είπε ότι είναι ένα ακρωτηριασμένο παιδί, που έχει μάθει να ζει με αυτόν τον τρόπο. Δυστυχώς, αυτό είναι αλήθεια, διότι το παιδί αυτό δεν απαιτεί τα όσα θα έπρεπε. Είναι αλήθεια, ότι έχουμε κατά κάποιον τρόπο βολευτεί. Έχουμε συνηθίσει να μας δίνουν υποσχέσεις και «ακάλυπτες επιταγές» και να το δεχόμαστε.

Εμείς οι νέοι είμαστε λίγο διαφορετικοί. Δεν αρκούμαστε μόνο στις υποσχέσεις των μεγάλων και πιστεύω ότι, εάν προσπαθήσουμε, θα καταφέρουμε περισσότερα. Βλέπω ότι εσείς που κατάγεστε από άλλα μέρη της Ελλάδος και του εξωτερικού δείχνετε ενδιαφέρον για την Κύπρο και αν προσπαθήσουμε όλοι, θα φέρουμε μεγαλύτερα αποτελέσματα από αυτά που έχουν επιφέρει τα διαβήματα των μεγάλων.

Θα ήθελα τώρα να αναφερθώ σε ένα ζήτημα, το οποίο δεν έχει συζητηθεί. Είναι τα διαζύγια που στις μέρες μας έχουν γίνει πιο πολλά από τους γάμους. Οδηγούν πολλά παιδιά σε λάθος δρόμο, αλλά πολλοί ισχυρίζονται ότι αυτή είναι η καλύτερη λύση, εάν δεν υπάρχει συμβιβασμός. Όταν υπάρχουν παιδιά τα πράγματα δυσκολεύουν, γιατί ένα παιδί πρέπει να αποφασίσει να διαλέξει έναν από τους δύο γονιούς. Παιδιά διαφόρων οικογενειών έχουν διαφορετική αντιμετώπιση από την κοινωνία. Νομίζω ότι κάποιες φορές το διαζύγιο επιβάλλεται, αλλά η λύση θα ήταν, πριν γίνει ένας γάμος να το σκεφθούν πολύ καλά και οι δύο. Αυτά ήθελα να πω και σας ευχαριστώ πολύ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Σωτηρία-Εβελίνα Γκολέμη.

ΣΩΤΗΡΙΑ-ΕΒΕΛΙΝΑ ΓΚΟΛΕΜΗ (Β' Αθήνας): Θα ήθελα και εγώ να ευχαριστήσω για το Πρόγραμμα της Βουλής των Εφήβων και να δηλώσω ότι είμαι ευχαριστημένη που γνώρισα και εσάς παιδιά και πέρασα και εγώ καλά.

Θα ήθελα να μιλήσω και εγώ για το ρατσισμό και να σχολιάσω την τποθέτηση του Έφηβου Βουλευτή Φώτη Κυριακόπουλου, που είπε ότι ο ρατσισμός είναι η μητέρα των προβλημάτων, που απειλούν τη σημερινή κοινωνία. Θα αναφερθώ σε μια προσωπική ιστορία. Πριν λίγα χρόνια ήρθε στο

σχολείο μας ένα παιδί από τη Βοσνία και κανένας δεν το πλησίαζε. Εκδηλώθηκε ρατσισμός προς το πρόσωπό του σε όλες τις πτυχές της ζωής του. Έπαθε κατάθλιψη, αρρώστησε βαριά και τελικά πέθανε.

Κάθε μετανάστης που έρχεται σε μια χώρα υποδοχής ζητά ευκαιρίες για μια νέα ζωή, ζητά δύναμη για τη συνέχεια του ταξιδιού, που είναι γοργό, δύσκολο ή εύκολο. Ζητά έναν τόπο, που η χαρά να σβήνει τη λύπη και η ειρήνη το μίσος.

Τα πρώτα χρόνια για το παιδί αυτό στην Ελλάδα ήταν πολύ δύσκολα. Θυμάμαι ότι ήταν μικρότερος από εμένα περίπου δύο χρόνια.

Το παιδί αυτό ήταν πολύ ώριμο και πολύ ευφυές. Θα σας πω χαρακτηριστικά τι μου είχε πει. «Σαν παρηγοριά μου ήταν ο φόβος, η μοναξιά και μοναδικοί σύντροφοι οι αναμνήσεις. Η νοσταλγία για την πατρίδα μου, καημός ζωής. Τα περίεργα βλέμματα των παιδιών, γεμάτα περιφρόνηση και αδιαφορία μου είχαν γίνει εφιάλτης, από τον οποίο, όσο και αν προσπαθούσα, δεν μπορούσα να ξυπνήσω». Το παιδί αυτό το έλεγαν Ντάρεκ και όπως πέθανε αυτό, πέθανε και ο Κώστας Καρυωτάκης.

Όπως λέει ο Καρυωτάκης μέσα από τα λόγια του « η ζωή μου ολοένα βάραινε την ψυχή μου, μες την πρώτη του καημού απελπισιά, η σκέψη μου στένευε και η ψυχή μου λυγούσε και η νιότη μου φλογισμένη ζητούσε λίγη δροσιά. Στα μάτια μου η ζωή φάνταζε σαν όνειρο χαράς, όμως, δεν είχα φανταστεί τη θλίψη και το θάνατο». Ίσως να μην είναι μόνο ο Ντάρεκ, σ' αυτόν τον κόσμο, που να πέθανε μ' αυτό τον τρόπο, αλλά χιλιάδες παιδιά ανά τον κόσμο. Πρέπει, λοιπόν, να μάθουμε να αποδεχόμαστε τον άλλον, όπως αυτός είναι, και να δεχόμαστε μια μεγάλη αλήθεια, το ότι παρότι οι άνθρωποι διαφέρουν, έχουν τα ίδια δικαιώματα. Η λύση στο πρόβλημα του ρατσισμού είμαστε μόνο εμείς. Είμαστε το μέλλον του κόσμου και από το πώς θα μεγαλώσουμε τα παιδιά μας θα εξαρτηθεί η πορεία της ανθρωπότητας.

Θέλω να σας προτρέψω και να σας παρακαλέσω, στη μνήμη του φίλου μου και για χάρη πολλών άλλων παιδιών που υποφέρουν, να σβηστούν οι διακρίσεις και ο ρατσισμός από το λεξιλόγιο της ζωής και να γίνει η αγάπη το σήμα κατατεθέν της καθημερινότητάς μας.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να κάνω μια αναφορά στις ομιλίες του Νικόλαου Λάππα και του Χρίστου Απέργη, που πρότειναν να είναι οργανωμένη η είσοδος των μεταναστών στη χώρα μας. Πιστεύω, πως μπορεί να χρειαστεί να διώξουμε αυτόν που ζει π.χ. στο παγκάκι, αλλά αυτούς που ζουν επί 12 χρόνια στην Ελλάδα και έχουν αποκτήσει οικογένειες και περιουσία εδώ, κάνουν ελληνική ζωή νομίζω πως δεν πρέπει να τους διώξουμε.

Δεν σας αποχαιρετώ, σας δίνω απλά τις ευχές μου, σας εύχομαι καλή υγεία και να κάνετε πάντα το σωστό στη ζωή σας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ευχαριστούμε που μας βάλατε όλους σε προβληματισμό.

Θα ήθελα, όμως, να σας πω, πως θα πρέπει να είμαστε όλοι αισιόδοξοι, γιατί εσείς είστε το μέλλον αυτού του κόσμου.

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Γραμματική Γρηγοράκη.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ (Νομός Ηρακλείου): Χωρίς να θέλω να θίξω πρόσωπα και καταστάσεις, θα ήθελα να αναφερθώ σε δύο απόψεις που ακούστηκαν χθες για τους γιατρούς των ελληνικών νοσοκομείων. Αναφέρθηκε από τη μια, ότι οι γιατροί είναι άνθρωποι και πως τα λάθη που κάνουν είναι δικαιολογημένα και από την άλλη μεριά, ότι ένας γιατρός δεν επιτρέπεται να κάνει λάθη. Εγώ, λοιπόν, σας λέω ότι σίγουρα οι γιατροί είναι άνθρωποι και δικαιολογούνται, όταν κάνουν λάθη, όχι, όμως, όταν τα λάθη αυτά κοστίζουν μια ανθρώπινη ζωή. Γι' αυτό ακριβώς το επάγγελμα του γιατρού είναι δύσκολο. Ένας γιατρός δεν έχει το δικαίωμα να αφαιρεί ζωές. Θέλω να τονίσω, ότι αυτά που συμβαίνουν στα νοσοκομεία, δεν είναι μεμονωμένες περιπτώσεις, όπως ακούστηκε χθες, είναι γεγονότα που συμβαίνουν καθημερινά γύρω μας και που όλοι βιώνουμε.

Τέλος, θα ήθελα να δηλώσω την κατανόησή μου για τα προβλήματα της Κύπρου και να συγχαρώ όλα τα παιδιά που βρίσκονται εδώ σήμερα, να τους ευχηθώ καλή σταδιοδρομία και να τους πানে όλα καλά στη ζωή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής, Μαρία Θεοχάρη, η οποία ζήτησε να διαβαστεί η ομιλία της από την Έφηβο Βουλευτή, Αναστασία Καρούδη.

ΜΑΡΙΑ ΘΕΟΧΑΡΗ (Νομός Τρικάλων): Είμαι μαθήτριά της Α' Λυκείου του Μουσικού Σχολείου Τρικάλων. Γεννήθηκα με συγγενή καταρράκτη και στα δύο μάτια και εγχειρίστηκα στο Λονδίνο σε ηλικία 6,5 μηνών. Η όρασή μου είναι ελάχιστη και φοράω φακούς επαφής. Δυστυχώς, η κατάστασή μου είναι αδύνατο να βελτιωθεί. Δεν μπορώ να διαβάσω τα σχολικά βιβλία και μελετώ, όσο είναι δυνατόν, με τη βοήθεια των γονιών μου, που μου γράφουν τα πιο σημαντικά σημεία του μαθήματος με μεγάλα γράμματα. Εξετάζομαι μόνο προφορικά, τα δε μουσικά κομμάτια του σχολείου μου τα μαθαίνω απέξω.

Όταν ήμουν στην πέμπτη τάξη του Δημοτικού ήρθε μια εγκύκλιος στο σχολείο που αφορούσε τα παιδιά με μειωμένη όραση. Έστειλαν και κάτι φωτοτυπίες με μεγεθύνσεις μαθημάτων γλώσσας. Έπρεπε να διαλέξω τον κατάλληλο τύπο γραμμμάτων για να μου στείλουν βιβλία. Όταν πήγα στο Μουσικό Γυμνάσιο, ο πατέρας μου πήρε πολλές φορές τηλεφώνω στο Υπουργείο Παιδείας για να ζητήσει να μου στείλουν βιβλία. Αν και μας υποσχέθηκαν πως θα δοθούν βιβλία, αυτά ακόμη δεν έχουν έρθει. Πριν από δύο χρόνια απευθυνθήκαμε ξανά στο Υπουργείο, στο Σχολικό Σύμβουλο Ειδικής Αγωγής, για το πώς μπορώ να βοηθηθώ και αυτοί μας παρέπεμψαν στη Σχολή Τυφλών. Εκεί μας πρότειναν να μάθω τη μέθοδο Μπράιγ. Εγώ, όμως, βλέπω και μπορώ να διαβάσω

μεγάλα γράμματα. Πατί, αντί να με βοηθήσουν, με αποκάλουν τυφλή; Πατί να υπάρχει άνιση μεταχείριση, από την πλευρά του κράτους; Εγώ αισθάνομαι πάρα πολύ άσχημα, γιατί δεν μπορώ να διαβάσω, ενώ θέλω. Διψάω για γνώση και δεν την έχω. Περιορίζομαι στο να βλέπω τον κόσμο μέσα από τα μάτια της μητέρας μου.

Στενοχωρούμαι, γιατί καθημερινά κουράζω τους γονείς μου, οι οποίοι προσπαθούν να με βοηθήσουν στη μελέτη των μαθημάτων, κάτι που δεν είναι εφικτό, γιατί έχουν και άλλες υποχρεώσεις. Πικραίνομαι πολύ και αναρωτιέμαι, εάν είμαι παιδί ενός κατώτερου Θεού. Πολλές φορές αναρωτιέμαι, μαζί με μένα και οι γονείς μου, γιατί το Υπουργείο Παιδείας έπαιξε με τον πόνο μας; Μας έδωσε μάταιες ελπίδες και ύστερα μας ξεγέλασε. Πατί σχεδιάζουν πράγματα που τελικά δεν τα υλοποιούν; Σκέφθηκε κανείς από αυτούς τους υπεύθυνους, να έρθει στην θέση των παιδιών με ελάχιστη όραση;

Τα πράγματα, τόσο για μένα όσο και για άλλα παιδιά με παρόμοιο πρόβλημα, θα μπορούσαν να βελτιωθούν και η κατάστασή μας να ανακουφιστεί, εάν όλα τα βιβλία και τα μουσικά κυκλοφορούσαν και σε ειδικές εκδόσεις με μεγάλα γράμματα, αν καταρτιζόνταν ειδικά προγράμματα για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, για να απολαύσουμε και εμείς αυτό το δώρο της σύγχρονης τεχνολογίας. Θα πρέπει να δημιουργηθεί σε κάθε Νομό ειδικό σχολείο για παιδιά με μειωμένη όραση και με εξειδικευμένο προσωπικό.

Νιώθω πολύ προδομένη και απογοητευμένη και πολύ φοβάμαι ότι τίποτα από τα όσα ανέφερα δεν θα πραγματοποιηθεί, απλά ελπίζω σε ένα ωραίο παραμύθι για να γλυκάνω την πίκρα της ζωής μου. Δεν ζητώ πολλά, πιστέψτε με, απλά θέλω να απολαύσω τη γνώση με τα δικά μου μάτια, δικαίωμα αναφαίρετο για τον κάθε άνθρωπο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Βασιλική Θανοπούλου.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ (Νομός Μαγνησίας): Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα σκοπό να δευτερολογήσω, αλλά επειδή ακούστηκαν πολλά για το θέμα της υγείας θέλω να σας διηγηθώ το εξής περιστατικό: «Βρέθηκα σε κάποιο μαγαζί με παρέα φοιτητών και ένας εξ' αυτών σπούδαζε ιατρική. Λιποθύμησε κάποια κοπέλα και απευθυνθήκαμε σε αυτόν για να την βοηθήσει και αυτός απάντησε «οι πρώτες βοήθειες δεν είναι στα S.O.S. των μαθημάτων μου».

Φαντάζεστε, λοιπόν, όλα αυτά που αναφέρουμε για το σύστημα υγείας; Δεν πρέπει να κατηγορούμε τους γιατρούς, θα πρέπει να πάμε πολύ πιο πίσω, αφήνουμε τους μαθητές να περνάνε τα μαθήματα με βαθμούς της βάσης (5 και 6) ενώ σε τέτοια μαθήματα που αφορούν λειτουργήματα θα πρέπει τουλάχιστον να έχεις τον βαθμό 10.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Ηράκλεια Καρούπη.

ΗΡΑΚΛΕΙΑ ΚΑΡΥΩΤΗ (Β' Θεσσαλονίκης): Ακούστηκε από συνάδελφο Έφηβο Βουλευτή στην Επιτροπή ότι οι παι-

δεραστής είναι πραγματικά θύματα της κοινωνίας, παιδιά χωρισμένων γονέων κ.λπ. Βασικά είμαστε όλοι θύματα της κοινωνίας και δεν θα δικαιολογούσα σε καμία περίπτωση τη συμπεριφορά όχι μόνο των παιδεραστών, αλλά των οποιονδήποτε εγκληματιών που για οποιουσδήποτε λόγους και για οποιαδήποτε ψυχολογικά προβλήματα έχουν, ξεσπούν σε άλλους, συνήθως αθώους χωρίς κάποιο ιδιαίτερο λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χαρίλαος Γουϊδής.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΓΟΥΙΔΗΣ (Νομός Πιερίας): Θα ήθελα να κάνω ένα σχόλιο σχετικά με το θέμα του παιδιού που έθιξε ο συνάδελφος Έφηβος Βουλευτής και θέλω να τονίσω μόνο ένα σημείο, στο που έχουμε φθάσει. Εάν εμείς δεν αλλάξουμε τώρα, δεν θα είμαστε πλέον κοινωνία θα είμαστε μια ζούγκλα θηρίων που θα «σπαράζουμε κρέας». Το παιδί αυτό δεν πέθανε μόνο του, το σκοτώσαμε όλοι και όλοι έχουμε ευθύνη, όλοι έχουμε κάτι ρατσιστικό μέσα μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει η Έφηβος Βουλευτής Μαρία Κωνσταντινίδου.

ΜΑΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ (Νομός Ξάνθης): Θα κάνω και εγώ, κύριε Πρόεδρε, ένα σχόλιο για τα νοσοκομεία. Οι γιατροί είναι άνθρωποι και πιστεύω ότι είναι όντως άνθρωποι, άρα, υπάρχουν και λάθη. Δεν συγχωρούνται τα λάθη που γίνονται από ιατρική αμέλεια, όπως π.χ. ξεχασμένα χειρουργικά εργαλεία μέσα σε σώματα ασθενών.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Νικόλαος Λάμπας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΑΠΠΑΣ (Νομός Καρδίτσας): Θέλω να τονίσω στη δευτερολογία μου, ότι δεν δικαιολογώ καμία εγκληματική πράξη όσον αφορά στους παιδεραστές, αλλά είναι και αυτοί θύματα της κοινωνίας, πρέπει να τους βοηθήσουμε, όχι όμως να τους δικαιολογήσουμε.

Όσον αφορά στο θέμα του ρατσισμού θα πρέπει να διατηρήσουμε όσους μετανάστες ζουν στην χώρα μας νόμιμα, γιατί είναι απαραίτητοι στην αγορά εργασίας.

Επίσης, είναι απαραίτητο από τα σχολεία να φροντίσουν για την σκληραγώγησή μας, δηλαδή, τη σωματική μας ανάπτυξη, ώστε να αντιμετωπίζονται πιο εύκολα τα προβλήματα τα υγείας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Ανδρέας Κουλούρης.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ (Νομός Κέρκυρας): Αναφέρθηκε, κύριε Πρόεδρε, στην Επιτροπή ότι οι μετανάστες καταλαμβάνουν κάποιες θέσεις εργασίας στην αγροτική παραγωγή με χαμηλότερο κόστος. Γι' αυτόν που θα χρησιμοποιήσει το μετανάστη και θα επωφεληθεί από το χαμηλό κόστος εργασίας, του δημιουργείται κάποιο οικονομικό όφελος, το αξιοποιεί σε άλλες εργασίες και αυτόματα δημιουργούνται και καινούργιες θέσεις εργασίας. Αυτή η αλυσιδωτή αντίδραση, κατά τη γνώμη μου, ωφελεί το βιοτικό επίπεδο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Το λόγο έχει ο Έφηβος Βουλευτής Χρίστος Απέργης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΠΕΡΓΗΣ (Νομός Κυκλάδων): Θέλω να τονίσω για τους γιατρούς, ότι ναι μεν δεν έχουν δικαίωμα στο λάθος, αλλά το γεγονός ότι είναι άνθρωποι και η ανθρώπινη φύση έχει μέσα της έμφυτο το λάθος, μας οδηγεί στο ότι δεν μπορούμε να τους καταδικάσουμε επειδή κάνουν λάθη. Μπορούμε να τους δικάσουμε για εγκληματικές αμέλειες, αλλά όχι για κάποια λάθη που είναι πέρα από τις δυνατότητές τους.

Βέβαια, λυπόμαστε για τις οικογένειες που έχουν χάσει άτομα εξαιτίας των ιατρικών λαθών, αλλά η φύση του ανθρώπου είναι συνυφασμένη και με το λάθος. Ευχαριστώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Αγαπητοί Έφηβοι Βουλευτές και Βουλευτίνες, θα ήθελα να σας πω ότι δευτερολόγησαν 23 Έφηβοι Βουλευτές. Από αυτούς οι 10 ήταν άντρες και οι 13 γυναίκες. Η συζήτηση ολοκληρώθηκε και θέλω να επισημάνω ότι ήταν ιδιαίτερα εύστοχη. Είχε βαθύτητα. Αναζήτησε αίτια και έκανε προτάσεις. Νομίζω ότι ήταν πολύτιμη εμπειρία για όλους μας και ο θεσμός της Βουλής των Εφήβων καταξιώνεται με την ελεύθερη έκφραση απόψεων. Είναι φανερό, ότι σε ορισμένα ζητήματα υπήρχε αντίθεση απόψεων, όπως π.χ. για το ρατσισμό υπήρξε ένταση και επιστρατεύτηκαν λογικά και συναισθηματικά επιχειρήματα. Επειδή είναι σοβαρό πρόβλημα, υπάρχει η διαφορά αυτή των απόψεων και γι' αυτό πρέπει να ακούγεται συνεχώς η τελική σύνθεση των απόψεων που θα είναι το καταύγασμα όλων.

Υπήρξαν ζητήματα, στα οποία δε δόθηκαν εύκολες απαντήσεις, διότι είναι ζητήματα κοινωνικά και τέτοια έθεσαν πολλοί από εσάς. Στα περισσότερα ζητήματα υπήρξαν και προτάσεις και εισερχόμαστε στην ψηφοφορία, η οποία θα ακολουθήσει τρία στάδια.

Το πρώτο στάδιο αφορά την ψήφιση της Σύνθεσης των Κεμένων, αρμοδιότητας Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, επί της αρχής. Εδώ είναι καταγεγραμμένες όλες οι προτάσεις όλων των παιδιών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Θα πρέπει να δεχθούμε, εάν συμφωνούμε με το πνεύμα που είναι γραμμένες οι προτάσεις και εάν τις ψηφίζουμε.

Το δεύτερο στάδιο είναι η ψηφοφορία κατά κεφάλαιο. Δηλαδή θα ψηφίσουμε ένα-ένα τα κεφάλαια.

Το τρίτο στάδιο είναι να θέσουμε σε ψηφοφορία κάποιες προτάσεις που έγιναν από σας και δεν περιλαμβάνονται μέσα στις υφιστάμενες και είναι νέες. Συγκεκριμένα, είναι οι προτάσεις που κάνατε κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην Επιτροπή.

Θα ήθελα να επισημάνω ότι έγιναν πάρα πολλές προτάσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται ήδη στις υφιστάμενες προτάσεις και αυτές δεν τις βάζουμε σε ψηφοφορία, αλλά θα τις ψηφίσουμε με την αρχική μας ψηφοφορία. Επίσης, υπήρξαν και ορισμένες προτάσεις που ήταν εύστοχες και σωστές, αλλά ήδη υπάρχουν σε κάποιες άλλες επιτροπές. Για παράδειγμα

μα, θα πω ότι οι προτάσεις που έκαναν οι Έφηβοι Βουλευτές Αγγελίδου Χριστίνα, Λάμπας Νικόλαος, Γκολέμη Εβελίνα και αφορούσαν τον έλεγχο των μεταναστών, υπάρχουν σε άλλες δύο επιτροπές που είναι αρμόδιες, δηλαδή στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων και στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων. Οι προτάσεις που έγιναν σχετικά με την Κύπρο, αποτελούν ένα ολόκληρο κεφάλαιο στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων. Έτσι η Γραμματεία ξεκαθάρισε τις προτάσεις αρμοδιότητας της Επιτροπής μας και έχουμε εκείνες που είναι νέες και δεν περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κεμένων.

Εισερχόμαστε τώρα στην ψηφοφορία επί της αρχής των θεμάτων της Σύνοψης των Κεμένων, που αναφέρονται στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτή η Σύνοψη των Κεμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων επί της αρχής;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η Σύνοψη των Κεμένων που αφορά την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, γίνεται ομόφωνα δεκτή, επί της αρχής.

Εισερχόμαστε τώρα στην ψήφιση των επιμέρους θεμάτων.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτό το θέμα «Δημογραφικό πρόβλημα».

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Δημογραφικό πρόβλημα» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτό το θέμα «Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός».

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτό το θέμα «Υγεία - Νοσοκομεία».

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Υγεία - Νοσοκομεία» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτό το θέμα «Κοινωνική Πρόνοια - Περίθαλψη».

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Κοινωνική Πρόνοια - Περίθαλψη» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτό το θέμα «Βία - Εγκληματικότητα».

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, το θέμα «Βία - Εγκληματικότητα» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτό το θέμα «Ναρκωτικά».

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Ναρκωτικά» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτό το θέμα «Οικογένεια».

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Οικογένεια» γίνεται δεκτό, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτό το θέμα «Διαπροσωπικές σχέσεις - Χάσμα γενεών».

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, το θέμα «Διαπροσωπικές σχέσεις - Χάσμα γενεών» απορρίπτεται, κατά πλειοψηφία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η ένατη ενότητα με τίτλο «Σωματική και Ψυχική Υγιεινή»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η ένατη ενότητα της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, γίνεται δεκτή κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η δέκατη ενότητα με τίτλο «Κάπνισμα»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η δέκατη ενότητα της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, γίνεται δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η ενδέκατη ενότητα με τίτλο «Άστεγοι»;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η ενδέκατη ενότητα της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, γίνεται δεκτή, ομόφωνα.

Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η δωδέκατη ενότητα με τίτλο «Εφηβεία»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η δωδέκατη ενότητα της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, γίνεται δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η δέκατη τρίτη ενότητα με τίτλο «Ευθανασία»;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η δέκατη τρίτη ενότητα της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, γίνεται δεκτή, κατά πλειοψηφία.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Εισερχόμεστε στη διαδικασία ψήφισης των προτάσεων που προέκυψαν κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή μας. Διευκρινίζω ότι οι προτάσεις αυτές δεν υπάρχουν στη Σύνοψη των Κεμμένων που ψηφίσαμε προηγουμένως.

Η πρώτη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι της Εφήβου Βουλευτή Ηρακλείου Κρήτης, Αναστασίας Καρύδη, η οποία προτείνει την προβολή μίας θετικής εικόνας της πολυμελούς οικογένειας από τα Μ.Μ.Ε.

Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η πρόταση της Αναστασίας Καρύδη γίνεται δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Η δεύτερη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι του Εφήβου Βουλευτή Κυκλάδων Χρίστου Απέργη, ο οποίος προτείνει τη στελέχωση με κατάλληλο προσωπικό και κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή του Κέντρου Υγείας της Τήνου.

Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η πρόταση του Εφήβου Βουλευτή Χρίστου Απέργη γίνεται δεκτή, ομόφωνα.

Η τρίτη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι της Εφήβου Βουλευτού Φθιώτιδας Ζηκίδου Βασιλειάνας-Μαρίας, η οποία προτείνει να καθιερωθεί στοιχειώδης υποτιτλισμός στα δελτία ειδήσεων και των νέων σημαντικότερων εκπομπών των Μ.Μ.Ε. και μετάφραση στη νοηματική γλώσσα.

Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η πρόταση της Βασιλειάνας-Μαρίας Ζηκίδου, γίνεται δεκτή, ομόφωνα.

Η τέταρτη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι της ίδιας Εφήβου Βουλευτή Ζηκίδου Βασιλειάνας-Μαρίας, η οποία προτείνει να γίνει καταγραφή των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε καταλόγους.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται δεκτή η πρόταση;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, όχι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η δεύτερη πρόταση της Εφήβου Βουλευτή Ζηκίδου Βασιλειάνας-Μαρίας απορρίπτεται, κατά πλειοψηφία. Η πέμπτη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι της ίδιας Εφήβου Βουλευτού Ζηκίδου Βασιλειάνας-Μαρίας, η οποία προτείνει να συσταθούν επιτροπές υποδοχής στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα των κωφών και των άλλων ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται δεκτή η πρόταση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η τρίτη πρόταση της Ζηκίδου Βασιλειάνας γίνεται δεκτή, ομόφωνα. Η έκτη πρόταση που τίθεται σε ψηφο-

φορία είναι του Έφηβου Βουλευτή Β' Αθήνας Στυλιανού Κουκουβιτάκη, ο οποίος προτείνει να υπάρξει απαγόρευση του καπνίσματος των καθηγητών στα σχολεία.

Ερωτάται η επιτροπή γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η πρώτη πρόταση του Στυλιανού Κουκουβιτάκη γίνεται δεκτή κατά πλειοψηφία. Η έβδομη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι του ίδιου βουλευτή Στυλιανού Κουκουβιτάκη, ο οποίος προτείνει την υποχρεωτική δημιουργία χώρων καπνιστών στους κοινόχρηστους χώρους.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται η δεκτή η πρόταση αυτή;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η δεύτερη πρόταση του Στυλιανού Κουκουβιτάκη γίνεται δεκτή κατά πλειοψηφία. Η όγδοη πρόταση της Εφήβου Βουλευτού υπολοίπου Αττικής Θεοδώρας Λιόση, η οποία προτείνει μεγαλύτερη συνεργασία και συντονισμό της πολιτείας, της αστυνομίας, καθώς και των Μ.Μ.Ε., των σχολείων και της εκκλησίας για την εξάρθρωση των κυκλωμάτων διακίνησης ναρκωτικών.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η πρόταση της Θεοδώρας Λιόση γίνεται δεκτή κατά πλειοψηφία. Η ένατη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι της Εφήβου Βουλευτού Β' Αθήνας Στεφανίας-Αγγελικής Καπαχτού, η οποία προτείνει την αύξηση των ιδρυμάτων, στα οποία θα μπορεί να απευθυνθεί για να βρει στήριξη η κακοποιημένη σύζυγος.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η πρόταση της Στεφανίας-Αγγελικής Καπαχτού γίνεται δεκτή, ομόφωνα.

Η δέκατη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι της ίδιας Εφήβου Βουλευτή, η οποία προτείνει να υπάρξει στήριξη των θυμάτων των σεξιστικών βιαιοτήτων στο οικογενειακό περιβάλλον από το κράτος με ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η δεύτερη πρόταση της Εφήβου Βουλευτού Στεφανίας-Αγγελικής Καπαχτού, γίνεται δεκτή κατά πλειοψηφία.

Υπάρχουν οι εξής προτάσεις της Εφήβου Βουλευτού Β' Αθήνας Αριάδνης Άλντους. Η πρώτη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι να δημιουργηθούν ράμπες στα δημόσια κτίρια, στα μέσα μεταφοράς και στα πεζοδρόμια για να είναι προσβάσιμα στα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ερωτάται η Επιτροπή αν γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η πρώτη πρόταση της Εφήβου Βουλευτού Αριάδνης Άλντους, γίνεται δεκτή ομόφωνα.

Η δεύτερη πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία της ίδιας Εφήβου Βουλευτού είναι να καθιερωθούν επισκέψεις μαθητών σε σχολεία που φοιτούν άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται δεκτή αυτή η πρόταση;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η δεύτερη πρόταση της Εφήβου Βουλευτού Αριάδνης Άλντους, γίνεται δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Η τρίτη πρόταση της ίδιας Εφήβου Βουλευτού Αριάδνης Άλντους είναι να υπάρχει δωρεάν παροχή παιδείας στα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η τρίτη πρόταση αυτή γίνεται δεκτή κατά πλειοψηφία.

Η τέταρτη πρόταση της ίδιας Εφήβου Βουλευτού είναι να τροποποιηθεί η νομοθεσία για μεγαλύτερη προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ερωτάται η Επιτροπή γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η τέταρτη πρόταση της Εφήβου Βουλευτού Αριάδνης Άλντους, γίνεται δεκτή ομόφωνα.

Η πρόταση που τίθεται σε ψηφοφορία είναι της Εφήβου Βουλευτού, Ν. Μαγνησίας Βασιλικής Θανοπούλου, η οποία προτείνει τη συνεχή αστυνόμευση των γηπέδων.

Ερωτάται η Επιτροπή, γίνεται δεκτή η πρόταση αυτή;

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

Επομένως, η πρόταση της Εφήβου Βουλευτού Βασιλικής Θανοπούλου, γίνεται δεκτή κατά πλειοψηφία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ερωτάται η Επιτροπή, εάν γίνεται δεκτή η πρόταση του Έφηβου Βουλευτού Χρήστου Κουρούτζα από τη Α' Αθήνας, για τη δημιουργία, από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ψυχαγωγικών και πολιτιστικών κέντρων για δημιουργική απασχόληση των νέων.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Επομένως, η ανωτέρω πρόταση γίνεται δεκτή, κατά πλειοψηφία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής): Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτή η πρόταση της Εφήβου Βουλευτού Ηράκλειας Καρωτή από τη Β' Θεσσαλονίκης, να μην απαγορευτεί το κάπνισμα.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Όχι, Όχι.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η ανωτέρω πρόταση απορρίπτεται, κατά πλειοψηφία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτή η πρόταση του Έφηβου Βουλευτού Νικόλαου Λαζαρόπουλου από το Νομό Λάρισας, για την ενοποίηση των ασφαλιστικών ταμείων.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η ανωτέρω πρόταση γίνεται δεκτή, κατά πλειοψηφία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Ερωτάται η Επιτροπή εάν γίνεται δεκτή η πρόταση του ίδιου Έφηβου Βουλευτού, για την αύξηση του νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η ανωτέρω πρόταση γίνεται δεκτή, ομόφωνα.

Προχωρούμε στην ψήφιση στο σύνολο.

Ερωτάται η επιτροπή εάν ψηφίζει και στο σύνολο τη Σύνοψη Κεμένων με τις νέες προτάσεις.

ΠΟΛΛΟΙ ΕΦΗΒΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Επομένως, η Σύνοψη Κεμένων, αρμοδιότητας Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων με την προσθήκη των νέων προτάσεων γίνεται δεκτή, κατά πλειοψηφία.

Στο σημείο αυτό θα γίνει η κλήρωση μεταξύ αυτών που επιθυμούν να μιλήσουν στην Ολομέλεια.

(Γίνεται η κλήρωση)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Πρόεδρος της Επιτροπής):

Κληρώθηκαν οι ακόλουθοι Έφηβοι Βουλευτές για να ομιλήσουν στην Ολομέλεια:

Φωτεινή Βαφειάδου-Τσολακίδου (Νομού Έβρου)

Ηλιάνα Παννούλη (Β' Αθήνας)

Μαρία Διαμαντάκη (Νομός Ρεθύμνου)

Άννα Εμμανουήλ (Νομός Κοζάνης)

Στεφανία Αγγελική-Καπακτσή (Β' Αθήνας)

Εδώ ολοκληρώθηκε η διαδικασία.

Θέλω να σας ευχαριστήσω για τη συμμετοχή σας και να σας συγχαρώ για τη γνησιότητα και την αυθεντικότητα των θέσεών σας, για την βαθύτητα των αναλύσεών σας και να σας ευχηθώ να αγωνιστείτε για όλα όσα πιστεύετε και να τα πραγματοποιήσετε.

Στη συνέχεια λύθηκε η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ - ΕΚΘΕΣΗ

Της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων (Α' και Β' Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων στα θέματα «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια - Περίθαψη, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Άστεγοι, Εφηβεία, Ευθανασία» της Σύνοθεσης Κειμένων των μαθητών της Α' και της Β' Τάξης των Ενιαίων Λυκείων, των Τ.Ε.Ε. και των Σχολών Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Ζ' Σύνοδος 2001-2002.

Προς τη Βουλή των Εφήβων

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων λειτουργήσε σε δύο Τμήματα (Α' και Β') που συνεδρίασαν στις 15, 16 και 17 Σεπτεμβρίου 2002.

Το Α' Τμήμα συνήλθε σε τρεις συνεδριάσεις, που διήρκεσαν, συνολικά, περίπου 9 ώρες, υπό την προεδρία του Βουλευτού Β' Αθήνας κ. Αναστάσιου Μαντέλη.

Το Β' Τμήμα συνήλθε σε τρεις συνεδριάσεις, που διήρκεσαν, συνολικά, περίπου 9 ώρες, υπό την προεδρία της Βουλευτού Β' Αθήνας κυρίας Μαριέττας Πιαννάκου-Κουτσίκου και του Βουλευτού Μαγνησίας κ. Αλέξανδρου Βούλγαρη, με αντικείμενο την εξέταση των θεμάτων που ανήκουν στην αρμοδιότητά της.

Στο Α' Τμήμα της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές: Αγγελίδου Άννα (Α' Θεσσαλονίκης), Αγγελίδου Χριστίνα (Νομός Ροδόπης), Αθανασούλιας Ανδρέας (Β' Αθήνας), Αθηνόδωρου Αθηνόδωρος (Λευκωσία - Κύπρος), Ακριβοπούλου Αντωνία (Στουτγάρδη - Γερμανία), Άλντους Αριάδνη (Β' Αθήνας), Απέργης Χρίστος (Νομός Κυκλάδων), Αποστόλου Κων/νος (Νομός Φλώρινας), Βασιλείου Σωτηρούλα (Πάφος - Κύπρος), Βαφειάδου-Τσολακίδου Φωτεινή (Νομός Έβρου), Βούρβου Μαρία (Νομός Ιωαννίνων), Γαλίτη Χριστίνα (Επικρατείας), Παννούλη Ηλιάννα (Β' Αθήνας), Γιολιτζίου Μαρία (Νομός Αχαΐας), Γιώργου Ειρήνη (Β' Αθήνας), Γκολέμη Σωτηρία-Εβελίνα (Β' Αθήνας), Γουίδης Χαρίλαος (Νομός Πιερίας), Γρηγοράκη Γραμματική (Νομός Ηρακλείου), Γρίβα Παγώνα (Νομός Φωκίδας), Διαμαντάκη Μαρία (Νομός Ρεθύμνης), Εμμανουήλ Άννα (Νομός Κοζάνης), Ευαγγελινού Ελένη (Νομός Ευβοίας), Ευθυμίου Αλέξανδρος (Νομός Λάρισας), Ευσταθίου Άγγελος (Β' Πειραιά), Ζηκίδη Βασιλειάνα-Μαρία (Νομός Φθιώτιδας), Θανοπούλου Βασιλική (Νομός Μαγνησίας), Θεοχάρη Μαρία (Νομός Τρικάλων), Θωμά Αναστασία (Β' Αθήνας), Ιγνατιάδου Ελπίδα (Α' Θεσσαλονίκης), Καναρά Κατερίνα (Νομός Καρδί-

τσας), Καπακτσή Στεφανία-Αγγελική (Β' Αθήνας), Καραίνδρος Χρήστος (Β' Αθήνας), Καρύδη Αναστασία (Νομός Ηρακλείου), Καρυώτη Ηράκλεια (Β' Θεσσαλονίκης), Κατσαλή Ελένη (Β' Αθήνας), Κλεάνθους Δημοσθένης (Λευκωσία - Κύπρος), Κουκουβιτάκης Στυλιανός (Β' Αθήνας), Κουλούρης Ανδρέας (Νομός Κέρκυρας), Κουρνώτη Βασιλική (Νομός Λάρισας), Κουρούτζας Χρήστος (Α' Αθήνας), Κουτουρίνη Αγλαΐα (Νομός Άρτας), Κρουσόβαλης Μενέλαος (Α' Θεσσαλονίκης), Κυριακόπουλος Φώτης (Νομός Αχαΐας), Κύρου Κατερίνα (Επικρατείας), Κωνσταντινίδου Μαρία (Νομός Ξάνθης), Λαζαρόπουλος Νικόλαος (Νομός Λάρισας), Λάμπας Νικόλαος (Νομός Καρδίτσας), Λεούση Καλλιόπη (Α' Πειραιά), Λιόση Θεοδώρα (Υπόλοιπο Αττικής) και Λόγα Κωνσταντίνα (Α' Θεσσαλονίκης).

Στο Β' Τμήμα της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Εφήβων συμμετείχαν οι Έφηβοι Βουλευτές Μάγκα Αγάπη (Νομός Πέλλας), Μαθιοπούλου Μαρία (Νομός Μεσσηνίας), Μαλλιότα Χρύσα (Επικρατείας), Μάντζαρης Νίκος (Β' Αθήνας), Μαρκοπούλου Ευαγγελία (Νομός Καστοριάς), Μελισσουργάκη Μαρίνα (Νομός Ηρακλείου), Μικροπούλου Χριστίνα (Νομός Καβάλας), Μιχαέτος Ιωάννης (Β' Αθήνας), Μουρελά Δήμητρα (Νομός Αιτωλοακαρνανίας), Μπαλαμπάνης Αντώνιος (Νομός Αργολίδας), Μπαρμπουνάκη Σταυρούλα (Α' Πειραιά), Μπουρτσάλα Αθηνά-Αλεξία (Β' Αθήνας), Ναλμπάντης Δημήτριος (Νομός Έβρου), Νικολαΐδου Δήμητρα (Β' Θεσσαλονίκης), Νικολούδη Αναστασία (Α' Θεσσαλονίκης), Νταβάρα Στυλιανή (Νομός Λαρίσης), Ντεμρτσιδου Σοφία (Νομός Δράμας), Ντόκου Ελένη (Νομός Αρκαδίας), Ξυλογιάννη Ευαγγελία (Β' Αθήνας), Πανέττα Μαρία (Β' Αθήνας), Πανταζοπούλου Αναστασία (Α' Αθήνας), Παπαγεωργίου Δημήτριος (Νομός Αρκαδίας), Παπαδάκη Μαρία (Α' Αθήνας), Παπαπαναγιώτου Παγώνα (Νομός Χαλκιδικής), Παπουτσόγλου Δήμητρα (Α' Πειραιά), Παππά Βασιλική (Νομός Βοιωτίας), Πατεράκη Ελένη (Νομός Ηρακλείου), Παυλίδου Κυριακή (Νομός Ροδόπης), Πλακιάς Βασίλης (Επικρατείας), Ποποβίτου Άννα (Νομός Κιλκίς), Πρίφτη Σοφία (Επικρατείας), Πρωτόπαππα Σοφία (Α' Πειραιά), Ρεμπή Λυδία (Νομός Αχαΐας), Σείντη Παρασκευή (Υπόλοιπο Αττικής), Σινάνη Ουρανία (Νομός Φλώρινας), Σπυροπούλου Μαρία (Νομός Αχαΐας), Σταματοπούλου Παναγιώτα (Νομός Αχαΐας), Σταυρή Ανθή (Β' Αθήνας), Ταρσίδου Κατερίνα (Α' Αθήνας), Τεκίδου Ανθούλα (Α' Θεσσαλονίκης), Τοβλέτογλου Απόστολος (Β' Θεσσαλονίκης), Τρίκκας Ευάγγελος (Νομός Ευβοίας), Τριφώνη Αννίκα (Υπόλοιπο Αττικής), Τσακάλης Πάννης (Νομός Λευκάδας), Υφαντή Κωνσταντίνα (Νομός Φθιώτιδας), Φανίδης Νικόλαος (Νομός Σερρών), Φραγκάκη Κατίνα (Νομός Δωδεκανήσου), Φρειδεरिकου Σοφία (Λουξεμβούργο), Χασάς Εβελίν (Σουδάν), Χριστογιάννη Νίκη (Κογκό).

Στο Α' Τμήμα, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων το

λόγο έλαβαν ο Εισηγητής - Έφηβος Βουλευτής Χρήστος Καραϊνδρός και οι Έφηβοι Βουλευτές Αγλαΐα Κουτουρίνη, Αναστασία Καρύδη, Χρήστος Απέργης, Νικόλαος Λαζαρόπουλος, Στυλιανός Κουκουβιτάκης, Άννα Αγγελίδου, Νικόλαος Λάππας, Μενέλαος Κρουσόβαλης, Κωνσταντίνα Λόγα, Στεφανία - Αγγελική Καπακτσή, Ηράκλεια Καρυώτη, Σωτηρία - Εβελίνα Γκολέμη, Βασιλειάνα - Μαρία Ζηκίδη, Γραμματική Γρηγοράκη, Σωτηρούλα Βασιλείου, Χριστίνα Γαλίτη, Μαρία Πολετζόγλου, Θεοδώρα Λιόση, Ειρήνη Πώργου, Ελπίδα Ιγνατιάδου, Κωνσταντίνος Αποστόλου, Αριάδνη Άλντους, Βασιλική Θανοπούλου, Αναστασία Θωμά, Χριστίνα Αγγελίδου, Μαρία Διαμαντάκη, Αθηνόδωρος Αθηνόδωρου, Άγγελος Ευσταθίου, Δημοσθένης Κλεάνθους, Χαρίλαος Γουΐδης, Φωτεινή Βαφειάδου - Τσολακίδου, Χρήστος Κουρούτζας, Φώτης Κυριακόπουλος, Άννα Εμμανουήλ, Ανδρέας Κουλούρης, Ανδρέας Αθανασούλιας, Μαρία Θεοχάρη και Μαρία Κωνσταντινίδου.

Στο Β΄ Τμήμα, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων το λόγο έλαβαν ο Εισηγητής - Έφηβος Βουλευτής Πάννης Τσακάλης και οι Έφηβοι Βουλευτές Δημήτριος Παπαγεωργίου, Κατερίνα Φραγκάκη, Ευαγγελία Ξυλογιάννη, Νικόλαος Φανίδης, Παγώνα Παπαπαναγιώτου, Κατερίνα Ταρασίδου, Ουρανία Σινάνη, Ελένη Πατεράκη, Παναγιώτα Σταματοπούλου, Μαρία Μαθιοπούλου, Σοφία Πρίφτη, Ευαγγελία Μαρκοπούλου, Ελένη Ντόκου, Ιωάννης Μιχαλέτος, Αννίκα Τριφώνη, Χρύσα Μαλλιότα, Σταυρούλα Μπαρμπουνάκη, Δημήτριος Ναλμπάντης, Απόστολος Τοβλέτογλου, Αθηνά-Αλεξία Μπουρτσάλα, Αναστασία Νικολούδη, Χριστίνα Μικροπούλου, Στυλιανή Νταβάρα, Κωνσταντίνα Υφαντή, Σοφία Πρωτόπαπα, Αγάπη Μάγκα, Ανθή Σταυρή, Δήμητρα Παπουτσόγλου, Ανθούλα Τεκίδου, Δήμητρα Νικολαΐδου, Κυριακή Παυλίδου, Μαρία Πανέττα, Ευάγγελος Τρίκκας, Βασιλική Παππά, Λυδία Ρεμπή, Μαρία Παπαδάκη, Σοφία Ντεμωτσίδου, Δήμητρα Μουρελά, Εβελίν Χασάς, Μαρία Σπυροπούλου, Μαρίνα Μελισσουργάκη, Νίκος Μάντζαρης, Αναστασία Πανταζοπούλου, Άννα Ποποβίτου, Νίκη Χριστογιάννη, Αντώνιος Μπαλαμπάνης, Βασίλειος Πλακιάς και Σοφία Φρειδερίκου.

Ο Εισηγητής του Α΄ Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων - Έφηβος Βουλευτής Χρήστος Καραϊνδρός είπε τα εξής:

«Οι εργασίες που κατατέθηκαν στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων θίγουν πολλά και σημαντικά θέματα. Είμαστε ευτυχείς που βρισκόμαστε σήμερα στη Βουλή των Ελλήνων. Εμείς οι έφηβοι Έλληνες εκπροσωπούμε τις μικρές πατριδες, Ήπειρο, Μακεδονία, Ρούμελη, Κύπρο και άλλα μέρη που αποτελούν τη μεγάλη μας πατρίδα, την Ελλάδα.

Πιστεύουμε, σαν τους αρχαίους έφηβους Σπαρτιάτες, ότι θα γίνουμε καλύτεροι από τους μεγαλύτερους μας. Για να πετύχουμε, όμως, τους σκοπούς μας πρέπει να ενδιαφερόμαστε για την κοινωνία στην οποία ζούμε και να εργαστούμε, ώστε

να βοηθήσουμε στην επίλυση πολλών προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Γιατί μπορεί ο κόσμος σήμερα να προοδεύει στην τεχνολογία, να κάνει τεράστια επιστημονικά άλματα, να διερευνά το διάστημα, αλλά, πιστεύω, πως στα κοινωνικά θέματα δεν έχουμε την ανάλογη ανάπτυξη.

Υπάρχει μια κοινωνική αδιαφορία, γιατί δεν είμαστε ενεργοί πολίτες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τεράστια κοινωνικά προβλήματα, τόσο παγκοσμίως όσο και στη χώρα μας. Τα κύρια προβλήματα, κατά τη γνώμη μου, είναι τα παρακάτω:

Το δημογραφικό πρόβλημα, δηλαδή, η υπογεννητικότητα που παρουσιάζεται στη χώρα μας και αποτελεί σημαντικό εθνικό, κοινωνικό και οικονομικό πρόβλημα. Η αναγκαιότητα της κρατικής παρέμβασης είναι προφανής. Προτείνω, λοιπόν, η πολιτεία να παρέχει ηθική και οικονομική ενίσχυση για τις πολύτεκνες οικογένειες, όπως επιδόματα, φοροαπαλλαγές και δωρεάν ιατρική περίθαλψη, καθώς και προστασία στις ανύπαντρες μητέρες δημιουργώντας ειδικά κέντρα για την στέγασή τους και την οικονομική ενίσχυσή τους.

Ο ρατσισμός που παρατηρείται από τους έλληνες πολίτες, απέναντι σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, όπως είναι οι κάθε είδους μειονότητες, οι ομοφυλόφιλοι, οι φορείς του έιτζ, οι ναρκομανείς, οι πρώην κατάδικοι και άλλοι. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, να καλλιεργηθεί μια αντιρατσιστική νοοτροπία στα σχολεία με τη συνεργασία καθηγητών και μέσω αντιρατσιστικών βιβλίων. Επίσης, είναι αναγκαία, η βοήθεια για κοινωνική επανένταξη των περιθωριοποιημένων ατόμων.

Το πρόβλημα που αφορά τον τομέα της υγείας είναι σημαντικό. Για παράδειγμα, όπως ξέρουμε όλοι, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις δωροδοκίας και αμέλειας των ιατρικών παραγόντων. Ελλείψεις στον εξοπλισμό και την υλικοτεχνική υποδομή είναι προφανείς.

Είναι αναγκαίο η Πολιτεία να στρέψει το βλέμμα της στους μη προνομούχους συμπολίτες μας και να σταθεί δίπλα τους, προσφέροντάς τους οικονομική και ηθική υποστήριξη. Χαρακτηριστικά είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με ειδικές ανάγκες στη μεταφορά τους, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ανύπαντρες μητέρες, οι ηλικιωμένοι άνθρωποι και άλλοι.

Μείζον είναι το θέμα της αύξησης της εγκληματικότητας που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας και αξίζει την άμεση προσοχή της πολιτείας.

Η εξάπλωση των ναρκωτικών αποτελεί ίσως τον σημαντικότερο κίνδυνο που απειλεί το μέλλον της Ελλάδας, δηλαδή, εμάς τους νέους. Για την καταπολέμηση του προβλήματος απαιτείται η συνεργασία πολλών παραγόντων, όπως της οικογένειας, της πολιτείας, των εκπαιδευτικών φορέων και της ελληνικής αστυνομίας. Εξίσου απαραίτητη είναι και η δημιουργία θεραπευτικών κοινοτήτων, ώστε να καλύπτο-

νται οι ανάγκες των τοξικομανών που επιθυμούν να διαλέξουν τη ζωή και να απεξαρτηθούν.

Αξιοσημείωτη είναι και η έξαρση του φαινομένου των διαζυγίων τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας. Το φαινόμενο αυτό οδηγεί τους νέους σε αισθήματα κενού, σύγχυσης και θλίψης. Γι' αυτό είναι αναγκαία η ενίσχυση του θεσμού της οικογένειας, που διδάσκει αγάπη, επικοινωνία, αξίες και ιδανικά.

Πρέπει να αναφερθούμε και στον κλονισμό που υφίστανται οι διαπροσωπικές σχέσεις, παγκοσμίως στην εποχή μας. Ο κλονισμός αυτός παρατηρείται σε πολλά επίπεδα σχέσεων, όπως για παράδειγμα στις σχέσεις μεταξύ γονέων και εφήβων, στις σχέσεις μεταξύ φίλων που τείνουν να είναι επιφανειακές. Το χάσμα αυτό οφείλεται στη διάσταση απόψεων και την έλλειψη ειλικρινούς διάθεσης για τη γεφύρωση του χάσματος αυτού.

Ένα ακόμα θέμα το οποίο αξίζει την προσοχή μας είναι τα ψυχικά και σωματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος άνθρωπος, όπως ο αλκοολισμός, η παχυσαρκία, η κατάθλιψη, η υπερκατανάλωση φαρμάκων κ.λπ. Θεωρώ πως τα προβλήματα αυτά είναι αποτέλεσμα της πίεσης και του άγχους που επιβάλλει ο σύγχρονος τρόπος ζωής και στην Ελλάδα.

Θεωρώ πως το κάπνισμα είναι θέμα που απασχολεί όλους εμάς τους νέους και πιστεύω πως η καταπολέμηση του φαινομένου είναι απαραίτητη για την προστασία της υγείας όλων.

Επιπρόσθετα, θεωρώ, πως είναι αδιανόητο στην Ελλάδα του 2002 να υπάρχουν άστεγοι πολίτες, οι οποίοι στηρίζουν τη διαβίωσή τους στη φιλανθρωπία. Η Πολιτεία οφείλει να μεριμνήσει γι' αυτούς.

Ένα ακόμα θέμα κοινωνικού προβληματισμού είναι και η ευθανασία και το κατά πόσο είναι δικαίωμα ενός ασθενή να διαλέγει ο ίδιος, αν επιθυμεί να έχει μια ζωή γεμάτη προβλήματα υγείας ή ένα λυτρωτικό θάνατο.

Τελειώνοντας, καλώ όλους εσάς, τους γνωστούς και άγνωστους φίλους από όλη την Ελλάδα να αφήσουμε τα προβλήματα της εφηβείας και να δούμε τη ζωή από άλλη οπτική γωνία με αισιοδοξία και δημιουργικότητα».

Ο Εισηγητής του Β' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων - Έφηβος Βουλευτής Γιάννης Τσακάλης είπε τα εξής:

«Στην Ελλάδα του 21ου αιώνα, στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και της τεχνολογίας, παρ' όλη τη βελτίωση του βιοτικού και μορφωτικού επιπέδου, η σημερινή ελληνική κοινωνία εμφανίζει σημάδια παρακμής, αντιμετωπίζοντας συγχρόνως πολλά προβλήματα και πολλές δυσκολίες.

Όλα αυτά έχουν καταφέρει σημαντικό πλήγμα στην αρμονία της κοινωνίας και της ζωής των πολιτών. Στην ολιγόλεπτη αναφορά μου θα αναφερθώ στα πιο σημαντικά κοινωνικά προβλήματα του σήμερα.

Ο θεσμός της οικογένειας αντιμετωπίζει κρίση στην επο-

χή μας. Η επικοινωνία μεταξύ των γονέων και των παιδιών έχει χαθεί. Η οικογένεια σε μεγάλο βαθμό δεν ανταποκρίνεται στον κοινωνικό της ρόλο. Η υπερπροστατευτικότητα των γονέων προκαλεί ψυχολογικά προβλήματα στα παιδιά και συμβάλλει στον κοινωνικό αποκλεισμό τους. Η άσκηση πίεσης στα παιδιά, κυρίως για τα μαθήματά τους, τα γεμίζει με περίσσιο άγχος.

Τέλος, τα διαζύγια, το ποσοστό των οποίων συνεχώς αυξάνεται, καταρρακώνουν το ηθικό και την ψυχολογία των παιδιών, οδηγώντας τα σε διεξόδους, όπως το κάπνισμα, το αλκοόλ και τα ναρκωτικά.

Για όλους τους προαναφερθέντες λόγους η πολιτεία πρέπει να δράσει. Θα πρέπει να οργανωθούν σεμινάρια διαπαιδαγώγησης των νέων και κυρίως των γονέων, ώστε να μπορούμε να έχουμε σωστούς αυριανούς γονείς.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης επιβάλλεται να προβάλλουν σωστά πρότυπα ζωής, η δε Εκκλησία να ενεργοποιηθεί περισσότερο, για να συμβάλει στη διάδοση του σωστού τρόπου ζωής, με πνεύμα σύγχρονο και προοδευτικό.

Για να μη μηδενίζουμε την ελληνική οικογένεια, πρέπει να συγχαρούμε και τη μεγάλη ομάδα των υγιών οικογενειών, που στηρίζονται στην αγάπη, στη συνεννόηση και στον παραδοσιακό τρόπο δομής, συμβάλλει στην ανάδειξη και στο μέγαλωμα σωστών χαρακτήρων, που συνεχίζουν την πορεία του ελληνισμού προς τις αρχές του πολιτισμού και την ανάδειξη της Ελλάδας μας σε ένα ισχυρό και πνευματικό, πολιτιστικό κέντρο.

Επίσης, ένας από τους πιο σοβαρούς κινδύνους που απειλεί τους νέους είναι τα ναρκωτικά. Θέμα χιλιοειπωμένο, αλλά δυστυχώς η λύση του δεν έχει δοθεί. Τα ναρκωτικά έχουν διαδοθεί σε όλα τα κοινωνικά στρώματα και η δυνατότητα προμήθειάς τους υπάρχει οπουδήποτε, ακόμη και στα σχολεία. Η αστυνομία συλλαμβάνει μόνο τα «βαποράκια» ή τους χρήστες και όχι τους μεγαλεμπόρους.

Όλα αυτά μολύνουν την κοινωνία, περιθωριοποιώντας τους χρήστες και εξαθλιώνοντάς τους οικονομικά, αλλά κυρίως ψυχολογικά. Γι' αυτό η πολιτεία πρέπει να δημιουργήσει πολύ περισσότερα κέντρα αποτοξίνωσης και μεθαδόνης, κλείνοντας συγχρόνως πολλά ύποπτα καφενεία και μπαρ.

Ακόμη, η κατάσταση θα βελτιωθεί, εάν επιβληθούν αυστηρότερες ποινές στους εμπόρους και εάν υπάρξει μία διεθνής συνεργασία για την εξάρθρωση των κυκλωμάτων διακίνησης. Είναι πραγματικά κρίμα να χάνονται τόσες ζωές, επειδή κάποιος τους έκανε να πιστέψουν σε έναν φεύτικο και απατηλό κόσμο, χωρίς καμιά έξοδο διαφυγής.

Τρίτο σοβαρό πρόβλημα είναι το δημογραφικό, αίτια του οποίου είναι το υψηλό κόστος ζωής, τα πολλά διαζύγια, τα πολλά τροχαία και οι αρρώστιες. Η υπογεννητικότητα επιφέρει μια τρομερή επιβάρυνση στα ασφαλιστικά ταμεία, αλλοιώνει την πληθυσμιακή σύνθεση και συμβάλλει στην ερήμωση της υπαίθρου, αλλά και στη μείωση του ενεργού πλη-

θυσμού και της παραγωγής. Για την αντιμετώπισή του κρίνεται επιτακτική η καταπολέμηση της ανεργίας, η αύξηση των οικογενειακών εισοδημάτων, καθώς και η υποστήριξη του μοντέλου της πολύτεκνης οικογένειας, με ταυτόχρονη συμβολή της πολιτείας και της Εκκλησίας.

Ας μην ξεχνάμε, όμως, και τον κοινωνικό ρατσισμό, ένα ακόμη φαινόμενο που ταλανίζει την κοινωνία μας. Παλαιά και απαρχαιωμένα στερεότυπα και προκαταλήψεις έχουν, δυστυχώς, διατηρηθεί στους Έλληνες. Ο εθνικισμός και ο φανατισμός περισσεύει.

Επίσης, η αύξηση του μεταναστευτικού κύματος όξυνε τις κοινωνικές ανισότητες και την εκμετάλλευση των αδυνάτων από τους δυνατούς. Αυτό συνέβαλε στην αύξηση της βίας και της εγκληματικότητας, ενίσχυσε την ξενοφοβία και τον ρατσισμό. Μάλιστα, οι διακρίσεις επεκτάθηκαν και στο χρώμα, την εθνότητα, τη σωματική διάπλαση και την κοινωνική θέση.

Οι προτάσεις για αυτό το πρόβλημα είναι η πάταξη της λαθρομετανάστευσης, καθώς και η καλλιέργεια αντιρατσιστικής νοοτροπίας σε όλες τις βαθμίδες του σχολείου. Επίσης, θα πρέπει όλοι μας να σεβαστούμε τη διαφορετικότητα των ποικίλων κοινωνικών ομάδων, όπως οι μετανάστες, οι τσιγγάνοι και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Είναι καθήκον όλων μας να καταπολεμήσουμε τον εθνικισμό και να προστατεύσουμε τα ανθρωπιά δικαιώματα.

Ο κοινωνικός ρατσισμός και η ξενοφοβία είναι δύο από τις αιτίες που προκαλούν ένα άλλο, εξίσου σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα: τη βία και την εγκληματικότητα. Λίγο η έλλειψη σωστών προτύπων, λίγο η έλλειψη πνευματικής καλλιέργειας, λίγο η κρίση του θεσμού της οικογένειας και να που η βία είναι ορατή στις μέρες μας, από τα σχολεία μέχρι τα γήπεδα.

Γ' αυτόν τον λόγο, η πολιτεία πρέπει να ενισχύσει το εκπαιδευτικό σύστημα στον τομέα αυτόν, να καταδικάσει τις ακροδεξιές οργανώσεις, που προωθούν την ξενοφοβία και το ρατσισμό και να αναδιαρθρώσει το, ομολογουμένως, αποτυχημένο σωφρονιστικό σύστημα.

Επίσης, πρέπει να παταχθεί η διαφθορά στους κόλπους της αστυνομίας, ώστε να βελτιωθεί η λειτουργία της.

Τέλος, τα γήπεδα πρέπει να μετατραπούν σε χώρους προώθησης του αθλητικού πνεύματος και όχι σε ρινγκ, που είναι τώρα. Αυτό θα επιτευχθεί με την δημιουργία κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης και την πρόσληψη ιδιωτικής αστυνομίας από τις ΠΑΕ.

Συναφές θέμα με τη δημόσια υγεία είναι και η κοινωνική πρόνοια και περίθαλψη, που παρουσιάζει αρκετά και σοβαρά προβλήματα. Είναι κοινώς παραδεκτό, ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα παιδιά των φαναριών και οι φορείς του AIDS αντιμετωπίζονται σαν πολίτες β' κατηγορίας.

Επίσης, το πρόβλημα των αστέγων, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι ηλικιωμένοι, παραμένει άλυτο. Αυτό είναι απαράδεκτο και αδιανόητο για την Ελλάδα του 2002.

Για την επίλυση αυτών των προβλημάτων πρέπει να δημιουργηθούν εστίες για την παροχή φιλοξενίας και θεραπείας για τους φορείς του AIDS, αλλά και ειδικοί χώροι όπου θα προστατεύονται και θα σιτίζονται οι άστεγοι και οι άποροι. Θα πρέπει να καταμετρηθούν τα παιδιά των φαναριών, για να τα αναλάβουν κοινωνικοί λειτουργοί σε κατάλληλους χώρους.

Τέλος, η πολιτεία οφείλει να αναβαθμίσει τα ΚΑΠΗ και τα γηροκομεία, που τόσα χρόνια προσφέρουν αγάπη, φροντίδα, παρέα και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας.

Όσον αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες, το κράτος οφείλει να δημιουργήσει ειδικές ράμπες και ειδικά σχολεία εκμάθησης.

Το τελευταίο πρόβλημα που θα αναφέρω είναι η σωματική και ψυχική υγιεινή. Το κάπνισμα, ο αλκοολισμός και η παχυσαρξία είναι τομείς που κρατάνε τα σκήπτρα στην Ε.Ε.

Βέβαια, ο πρόσφατα ψηφισμένος νόμος κατά του καπνίσματος θα βοηθήσει πολύ. Είναι αναγκαίο, όμως, να σταματήσει η πώληση των τσιγάρων σε ανήλικους και ακόμη να ξεκινήσει μια πανελλήνια εκστρατεία ενημέρωσης που θα προβάλλει τα προτερήματα της υγιεινής ζωής και του αθλητισμού. Καλό θα ήταν να γυμναζόμαστε όλοι μας και να ακολουθούμε το μεσογειακό τρόπο διατροφής.

Κλείνοντας αυτήν την ομιλία μου, θα ήθελα να παρατρύνω όλους τους νέους να ασχολούνται με τα κοινά, ώστε να μπορούν να έχουν γνώση και άποψη για όλα όσα συμβαίνουν στη χώρα μας και παγκόσμια, γιατί σε λίγα χρόνια θα κληθούμε όλοι μας να πάρουμε την τύχη της χώρας μας στα χέρια μας. Πατί τότε, το ανέβασμα που λέει ο Παλαμάς στο Δωδεκάλογό του, θα μας καλέσει να δώσουμε στη χώρα μας την ευκαιρία να ξανααισθανθεί να της φυτρώνουν τα φτερά, τα φτερά τα πρωτινά της τα μεγάλα και να πάμε όλοι μας την Ελλάδα λίγο ψηλότερα.»

Οι προαναφερόμενοι Έφηβοι Βουλευτές, διατύπωσαν απόψεις επί των θεμάτων της Σύνοψης Κεμμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και προτάσεις επί των θεμάτων αυτών.

Οι Έφηβοι Βουλευτές από το Α' Τμήμα: Αναστασία Καρύδη, Χρίστος Απέργης, Βασιλιάννα-Μαρία Ζηρίδη, Στυλιανός Κουκουβιτάκης, Θεοδώρα Λιόση, Στεφανία-Αγγελική Καπακτσή, Αριάδνη Άλντους, Βασιλική Θανοπούλου, Χρήστος Κουρούτζας, Ηράκλεια Καρωτή και Νικόλαος Λαζαρόπουλος, διατύπωσαν προτάσεις, που δεν περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κεμμένων.

Οι Έφηβοι Βουλευτές από το Β' Τμήμα: Ιωάννης Τσακάλης, Κατερίνα Ταρασίδου, Παναγιώτα Σταματοπούλου, Απόστολος Τοβλέτογλου, Σταυρούλα Μπαρμπουνάκη, Χριστίνα Μικροπούλου, Χρύσα Μαλλιότα, Σοφία Πρίφτη, Σοφία Πρωτόπαπα, Ανθούλα Τεκίδου, Αννίκα Τριφώνη, Μαρία Σπυροπούλου, Ελένη Ντόκου, Βασίλης Πλακιάς και Αγάπη

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Μάγκα διατύπωσαν προτάσεις, που δεν περιλαμβάνονται στη Σύνοψη Κεμμένων.

Οι νέες αυτές προτάσεις, μετά από ψηφοφορία, έγιναν δεκτές, ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία, ή απορρίφθηκαν, όπως αναφέρεται αναλυτικά στην Έκθεση της Επιτροπής.

Από το Α' Τμήμα:

Η Σύνοψη Κεμμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, έγινε δεκτή, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα ως και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

Ειδικότερα:

Το θέμα «Άστεγοι» έγινε δεκτό, ομόφωνα.

Τα θέματα «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια - Περίθαλψη, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Εφηβεία, Ευθανασία» έγιναν δεκτά, κατά πλειοψηφία.

Το θέμα «Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών», απορρίφθηκε, κατά πλειοψηφία.

Από το Β' Τμήμα:

Η Σύνοψη Κεμμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, έγινε δεκτή, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα ως και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία.

Ειδικότερα:

Τα θέματα «Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Βία - Εγκληματικότητα και Ναρκωτικά» έγιναν δεκτά, ομόφωνα.

Τα θέματα «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνική Πρόνοια - Περίθαλψη, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Κάπνισμα, Άστεγοι, Εφηβεία, Ευθανασία» έγιναν δεκτά, κατά πλειοψηφία.

Το θέμα «Σωματική και Ψυχική Υγιεινή» απορρίφθηκε, κατά πλειοψηφία.

ΕΚΘΕΣΗ

Η Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων (Α' και Β' Τμήμα) της Βουλής των Εφήβων, κατά την εξέταση των θεμάτων «Δημογραφικό Πρόβλημα, Κοινωνικός Ρατσισμός - Ανθρωπισμός, Υγεία - Νοσοκομεία, Κοινωνική Πρόνοια - Περίθαλψη, Βία - Εγκληματικότητα, Ναρκωτικά, Οικογένεια, Διαπροσωπικές Σχέσεις - Χάσμα Γενεών, Σωματική και Ψυχική Υγιεινή, Κάπνισμα, Άστεγοι, Εφηβεία, Ευθανασία» της Σύνοψης Κεμμένων των μαθητών της Α' και της Β' Τάξης των Ενιαίων Λυκείων, των Τ.Ε.Ε. και των Σχολών Μαθητείας Α' κύκλου του Ο.Α.Ε.Δ. από την Ελλάδα και τον Απόδημο Ελληνισμό και των μαθητών της Β' Τάξης των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών από την Κύπρο, που συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων», Ζ' Σύνοδος 2001-2002, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις των Εισηγητών Χρήστου Καραϊνδρου (Α' Τμήμα) και του Πάννη

Τσακάλη (Β' Τμήμα), καθώς και των μελών της αποδέχθηκε τα παραπάνω θέματα και τις προτάσεις της Σύνοψης Κεμμένων ως ακολούθως:

Το Τμήμα Α' αποδέχθηκε τη Σύνοψη των Κεμμένων, αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα, ως και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία, και εισηγείται την ψήφισή της από τη Βουλή των Εφήβων με την προσθήκη των παρακάτω νέων προτάσεων, που έγιναν, κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή, από τους Έφηβους Βουλευτές:

1. Να προβάλλεται από τα Μ.Μ.Ε. μια θετική εικόνα της πολυμελούς οικογένειας. (κατά πλειοψηφία)

2. Να στελεχωθεί με κατάλληλο προσωπικό και να υπάρξει υλικοτεχνική υποδομή στο Κέντρο Υγείας Τήνου. (ομόφωνα)

3. Να καθιερωθεί στοιχειώδης υποτιτισμός στα δελτία ειδήσεων και στις σημαντικότερες εκπομπές των Μ.Μ.Ε.. Μετάφραση, όπου είναι δυνατόν, στη νοηματική γλώσσα. (ομόφωνα)

4. Να συσταθούν επιτροπές υποδοχής στα Α.Ε.Ι. των κωφών και των άλλων ατόμων με ειδικές ανάγκες. (ομόφωνα)

5. Να υπάρξει απαγόρευση του καπνίσματος των καθηγητών στα σχολεία. (κατά πλειοψηφία)

6. Να δημιουργηθούν χώροι για καπνιστές στους κοινόχρηστους χώρους. (κατά πλειοψηφία)

7. Να υπάρξει μεγαλύτερη συνεργασία και συντονισμός της πολιτείας, της αστυνομίας καθώς και των Μ.Μ.Ε., του σχολείου και της Εκκλησίας, για την εξάρθρωση των κυκλωμάτων διακίνησης ναρκωτικών. (κατά πλειοψηφία)

8. Να αυξηθούν τα ιδρύματα, στα οποία θα μπορεί να απευθυνθεί για να βρει στήριξη η κακοποιημένη σύζυγος. (ομόφωνα)

9. Να στηριχθούν τα θύματα των σεξιστικών βιαιοτήτων στο οικογενειακό περιβάλλον από το κράτος με ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς. (κατά πλειοψηφία)

10. Να δημιουργηθούν ράμπες στα δημόσια κτίρια, στα μέσα μεταφοράς και στα πεζοδρόμια, για να είναι προσβάσιμα στα άτομα με ειδικές ανάγκες. (ομόφωνα)

11. Να καθιερωθούν επισκέψεις μαθητών σε σχολεία που φοιτούν άτομα με ειδικές ανάγκες. (κατά πλειοψηφία)

12. Να υπάρχει παροχή δωρεάν παιδείας στα άτομα με ειδικές ανάγκες. (κατά πλειοψηφία)

13. Να τροποποιηθεί η νομοθεσία για μεγαλύτερη προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες. (ομόφωνα)

14. Να γίνεται συνεχής αστυνόμευση των γηπέδων. (κατά πλειοψηφία)

15. Να δημιουργηθούν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση ψυχαγωγικά και πολιτιστικά κέντρα για δημιουργική απασχόληση των νέων. (κατά πλειοψηφία)

16. Να γίνει ενοποίηση των ασφαλιστικών ταμείων. (κατά πλειοψηφία)

17. Να υπάρξει αύξηση ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού. (ομόφωνα)

Οι ακόλουθες προτάσεις των Εφήβων Βουλευτών από το Α' Τμήμα της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων δεν έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία:

1. Να καταγραφούν όλα τα άτομα με ειδικές ανάγκες σε καταλόγους.

2. Να μην απαγορευθεί το κάπνισμα.

Το Τμήμα Β' αποδέχθηκε τη Σύμβαση των Κειμένων αρμοδιότητας της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, κατ' αρχήν, ομόφωνα, κατά θέμα, ως και στο σύνολό της, κατά πλειοψηφία, εκτός από το θέμα «Σωματική και Ψυχική Υγιεινή» που απορρίφθηκε και εισηγείται την ψήφισή της από τη Βουλή των Εφήβων με την προσθήκη των παρακάτω νέων προτάσεων, που έγιναν, κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή, από τους Έφηβους Βουλευτές:

1. Να αναβαθμιστούν τα ΚΑΠΗ και τα γηροκομεία. (κατά πλειοψηφία)

2. Να θεσπιστούν κανόνες συμπεριφοράς του προσωπικού των νοσοκομείων προς τους ασθενείς. (κατά πλειοψηφία)

3. Να αυξηθούν τα επιδόματα στις πολύτεχνες οικογένειες που χορηγεί η εκκλησία. (κατά πλειοψηφία)

4. Να τοποθετηθούν ειδικές ράμπες στα σχολεία για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. (ομόφωνα)

5. Να τοποθετηθούν ειδικές ράμπες σε όλα τα πεζοδρόμια και δημόσιες υπηρεσίες. (ομόφωνα)

6. Να αρχίσει η ενημέρωση για τη δωρεά οργάνων από το σχολείο, την εκκλησία και την τοπική αυτοδιοίκηση και να θεσπισθεί η προϋπόθεση της ανωνυμίας του δότη και του λήπτη. (κατά πλειοψηφία)

7. Να παρέχεται στέγη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και επίδομα στις ανύπανδρες μητέρες και τα παιδιά τους. (κατά πλειοψηφία)

8. Να διασφαλισθεί από την πολιτεία (Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και Εθνικό Συμβούλιο Μεταμοσχεύσεων) όχι μόνο η υγεία των ληπτών, αλλά και των δοτών και να καταργηθούν οι αμοιβές των δωρητών οργάνων και αιμοδοτών και να ενισχυθεί η έννοια του εθελοντισμού και της θυσίας. (κατά πλειοψηφία)

9. Να ενσωματωθούν τα παιδιά με ελαφρά μορφής, νοητική υστέρηση, στα κανονικά σχολεία. (κατά πλειοψηφία)

10. Να αυξηθούν τα Ιατρικά Κέντρα του δημοσίου. (ομόφωνα)

11. Να εκδοθούν ειδικά βιβλία για κωφούς. (ομόφωνα)

12. Να διοριστούν λογοθεραπευτές στα σχολεία. (ομόφωνα)

13. Να παράσχει το Κράτος διερμηνείς στα άτομα με ειδικές ανάγκες, α) για την παρακολούθηση των μαθημάτων στα πανεπιστήμια, β) για προσωπικά θέματα και γ) για τις δημόσιες εκδηλώσεις. (ομόφωνα)

14. Να καθιερωθεί να μεταδίδουν τα Μ.Μ.Ε. εκπομπές και δελτία ειδήσεων με υπότιτλους. (ομόφωνα)

15. Να διοριστεί ικανός αριθμός νοσηλευτών στα δημόσια νοσοκομεία. (κατά πλειοψηφία)

16. Να προσφέρει το Κράτος επιδόματα και ψυχολογική υποστήριξη στους σεισμοπαθείς. (κατά πλειοψηφία)

17. Να γίνει αυστηρότερος ο αντισεισμικός κανονισμός. (κατά πλειοψηφία)

18. Να γίνονται αυστηρότεροι έλεγχοι στους μηχανικούς για να εφαρμόζουν κατά γράμμα τις στατικές μελέτες. (κατά πλειοψηφία)

19. Να γίνεται ενημέρωση από ειδικούς στα σχολεία για παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. (ομόφωνα)

20. Να αυξηθούν οι θέσεις εργασίας για άτομα με ειδικές ανάγκες. (ομόφωνα)

21. Να γειτνιάζουν τα γηροκομεία με τα ορφανοτροφεία. (κατά πλειοψηφία)

Οι ακόλουθες προτάσεις των Εφήβων Βουλευτών του Β' Τμήματος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων δεν έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία:

1. Να καθιερωθεί η εθελοντική εργασία πολιτών στα νοσοκομεία.

2. Να λειτουργούν τα κέντρα απεξάρτησης σε απομακρυσμένες και καλά φυλασσομένες περιοχές με κατάλληλες εγκαταστάσεις.

3. Να νομιμοποιηθεί μερικώς η χρήση ναρκωτικών.

Αθήνα, 17 Σεπτεμβρίου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Α' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β' ΑΘΗΝΑΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Β' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Από τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της «Βουλής των Εφήβων» παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Πρωθυπουργού, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής, Αρχηγών και εκπροσώπων Κομμάτων, μελών της Κυβέρνησης, Βουλευτών και μελών της Επιτροπής τους Προγράμματος.